ZACHODNIOPOMORSKI MAGAZYN Rolniczy

Nr 179
Kwiecień 2023
ISSN 1734-6657
Cena 3,00 zł

ZACHODNIOPOMORSKI OŚRODEK DORADZTWA ROLNICZEGO W BARZKOWICACH

Nowe odmiany w Krajowym Rejestrze Roślin Rolniczych

Jesteś tym co jesz – kupuj rozsądnie

Potrzebuję wody – jak to wykonać? Instrukcja w trzech krokach

KWIECIEŃ W OGRODZIE

STYLE OGRODOWE – OGRÓD FRANCUSKI

- Harmonogram planowanych przez ARiMR naborów wniosków w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 w 2023 roku
- Interwencje pszczelarskie

eprasa.pl de1b9332ed

Ubezpieczenie **upraw rolnych** i **zwierząt gospodarskich**
z dopłatą z budżetu państwa w wysokości **do 65% składki**

Promocja wiosenna! Ubezpiecz zboże lub rzepak
Otrzymaj ochronę od ognia za **1 zł/ha**

W ofercie posiadamy także:

- Ubezpieczenia dla posiadaczy gospodarstw rolnych
- Ubezpieczenia komunikacyjne
- Ubezpieczenie Agrocasco
- Ubezpieczenie przedsiębiorstw rolnych

Zadzwoń: 48 370 48 48

AGRO Ubezpieczenia - Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych, ul. Rodziny Hiszpańskich 8, 02-685 Warszawa, www.agroubezpieczenia.pl

Materiał ma wyłącznie charakter informacyjny i nie stanowi oferty w rozumieniu art. 66 Kodeksu cywilnego. Przed podjęciem decyzji o zawarciu umowy ubezpieczenia należy zapoznać się z doręczonymi Ogólnymi Warunkami Ubezpieczenia danego produktu, a szczególnie z postanowieniami dotyczącymi: składek, zakresu ubezpieczenia, ograniczeń i wyłączeń odpowiedzialności Towarzystwa, warunków wypłaty odszkodowania.

LUVENA
NAWOZY Z LUBONIA

www.nawozy.pl
ul. Romana Maya 1, 62-030 Luboń
Wydział Handlu Nawozami: tel. +48 509 809 309
LuvenaNawozyzLubonia

Pełna oferta nawozów
dostępna u naszego dystrybutora:

SKR
STRZELCE KRAJEŃSKIE

SKR Strzelce Krajeńskie spółka z o.o.
tel. 95 763 29 43
www.skrstrzelce.pl

W NUMERZE

SYGNAŁY - INFORMACJE

5/IV Zachodniopomorska Konferencja Rybacka
6/ Świąteczna integracja polsko-niemiecka w Dołujach
8/ Łowiska naszego okręgu są bardzo bogate w zwierzynę
12/ Spotkanie przy przysłowiowej kawie może nam dużo dać
14/ Jesteś tym co jesz – kupuj rozsądnie
16/ Początek dobry, ale potrzeba więcej starań
18/ Zoo-zwierzenia zootechnika: Amerykańskie deja vu, droga przez Parki Narodowe
23/ Potrzebuję wody – jak to wykonać? Instrukcja w trzech krokach

TECHNOLOGIA PRODUKCJI ROLNEJ

27/ Nowe odmiany w Krajowym Rejestrze Roślin Rolniczych (1)
32/ Zalecenia
35/ TOhumus – organiczny wpływ na plon

PORADNIK GOSPODYNI

38/ Kiełki w roli głównej
41/ Mazurek czy baba?
42/ Wielkanocne przysmaki
43/ Kwiecień w ogrodzie
46/ Style ogrodowe – Ogród francuski
49/ Kalendarz biodynamiczny

EKONOMIKA DLA ROLNIKA

50/ Harmonogram planowanych przez ARiMR naborów wniosków w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 w 2023 roku (limity i terminy)
52/ Ekoschematy powierzchniowe – trwa nabór wniosków
53/ Interwencje pszczelarskie
54/ Informacja handlowo-rynkowa
57/ Rynki rolne

Wnioski – bezpłatna pomoc doradców

Od 15 marca Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa przyjmuje wnioski o płatności bezpośrednie. W tym roku, w razie potrzeby, doradcy z Ośrodków Doradztwa Rolniczego bezpłatnie pomagają w wypełnieniu wniosku.

SYLWIA LENARD
Redaktor naczelna

Drodzy czytelnicy!

Z utęsknieniem czekamy na wiosnę i nie w smak nam już pojawiające się jeszcze od czasu do czasu opady śniegu. Intensywnie przygotowujemy się do nowego sezonu, śledzimy nowości. Dla producentów zbóż, ziemniaków i strączkowych przygotowaliśmy zestawienie nowych odmian w Krajowym Rejestrze Roślin Rolniczych (s. 27). W kolejnym numerze omówimy odmiany ozime. Przy przyrodzie pozostając – dzielimy się wskazówkami z wszystkimi, którzy posiadają i kochają ogrody. Przypominamy więc o czym powinni pamiętać w kwietniu, aby z ostatecznym nastaniem wiosny mogli się cieszyć jego pięknem (s. 43). A jeśli ktoś jeszcze nie wie jak ma ten wymarzony ogród wyglądać – polecamy cykl dotyczący stylów ogrodowych – w tym numerze prezentujemy ogród francuski (s. 46). Tym zaś z Państwa, którzy szczęśliwymi posiadaczami kawałka ziemi niestety nie są – polecamy uprawę kiełków, z których można wyczarować mnóstwo pysznych potraw (s. 38). Tu wystarczy kawałek parapetu i jakiś pojemniczek czy miseczka, i możemy wyczarować swój malutki kawałek zieleni. Cieszmy się tym, co mamy, a będziemy szczęśliwsi.

Znamy już orientacyjne terminy składania wniosków – przygotowaliśmy dla Państwa szczegółowy harmonogram planowanych przez ARiMR naborów wniosków w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 w 2023 roku (s. 50). Przy wnioskach pozostając – jeszcze raz przypominamy, że w tym roku, w razie potrzeby, doradcy ze wszystkich Ośrodków Doradztwa Rolniczego bezpłatnie pomagają w wypełnieniu wniosku o płatności bezpośrednie. Zapraszamy do kontaktu z naszymi doradcami, którzy służą pomocą i zawsze podzielą się z Państwem swoją wiedzą. Można ich spotkać w każdej gminie i powiecie – szczegółowy harmonogram dyżurów znajdziecie na naszej stronie internetowej www.zodr.pl.

Staramy się na naszych łamach przedstawiać Państwu ciekawe osoby, mieszkańców wsi, wiejskich liderów. O tym jak w dzisiejszych czasach, kiedy kontakt z drugim człowiekiem jest coraz słabszy, zmobilizować sąsiadów do wspólnych działań, nasza doradczyni Cecylia Wojnik rozmawiała z Anielą Szerszeń, przewodniczącą niedawno założonego Koła Gospodyń Wiejskich w Smolęcinie (s. 12).

Zapraszam do lektury!

eprasa.pl de1b9332ed

U progu wiosny, kiedy odradza się przyroda, radośnie świętujmy Zmartwychwstanie Pańskie.
To święto istoty tajemnicy naszej wiary. Ciesząc się, prośmy o łaskę, która czyni nas silnymi i odpornymi na różne przeciwności dnia powszedniego.

Nie zapominajmy też o naszych braciach z Ukrainy, którzy wciąż nie mogą bezpiecznie powrócić do swoich domów. Zaprośmy ich do naszych stołów i świętujmy razem. Niech ta Wielkanoc będzie dla nich już ostatnią poza rodzinnym krajem.
Wiem, że tak będzie. Już okazaliście Państwo sedno chrześcijańskiej postawy – miłość, współczucie i ogrom pomocy w potrzebie.
Dziękując za te odruchy serca, życzę rodzinnych, przepełnionych wiarą i miłością Świąt Wielkanocnych. Niech przeżyciom duchowym towarzyszą tradycje kulinarne i zwyczaje, które mówią o naszej tożsamości, naszej wierze. Wszystko to jest pięknie pielęgnowane na polskiej wsi.
Gospodyniom i Gospodarzom życzę, aby te święta dały chwile wytchnienia od codziennych trosk i przyniosły wiele łask bożych.

Henryk Kowalczyk
Wicepremier, Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Z okazji Świąt Wielkanocnych
składamy wszystkim najlepsze życzenia.
Niech ten szczególny czas będzie
okresem zadumy, wyciszenia, odpoczynku
i prawdziwej radości.

Dyrekcja oraz pracownicy
ZODR w Barzkowicach

eprasa.pl de1b9332ed

Oficjalnego otwarcia konferencji dokonali Dariusz Kłos, dyrektor ZODR w Barzkowicach, Beata Wilk, zastępca dyrektora oraz dr hab. inż. Adam Tański, prof. Wydziału Nauk o Żywności i Rybactwa ZUT w Szczecinie

IV Zachodniopomorska Konferencja Rybacka

17 marca w Zachodniopomorskim Ośrodku Doradztwa Rolniczego w Barzkowicach odbyła się IV Zachodniopomorska Konferencja Rybacka.

JOANNA SKOCZYLAS-GROMEK, ZODR w Barzkowicach

Spotkanie było okazją do wymiany doświadczeń oraz dyskusji o potencjale, aktualnych zagrożeniach i możliwościach w rybołówstwie śródlądowym. Obok przedstawicieli instytucji państwowych w konferencji wzięły udział osoby związane z branżą rybacką zawodowo: rybacy, hodowcy, producenci oraz przedstawicieli nauki. Uczestnicy konferencji mieli możliwość degustacji wędzonych ryb.

Podczas spotkania poruszono tematy związane z:

• stratami w ichtiofaunie w obwodzie rybackim użytkowanym przez Okręg PZW w Szczecinie podczas katastrofy ekologicznej na Odrze w 2022 roku,

• presją kłusowniczą na wodach użytkowanych przez Okręg PZW w Szczecinie, ze szczególnym uwzględnieniem rzek z krainy lipienia i pstrąga,

• wpływem aktywności bobrów na stan ichtiofauny w małych ciekach,

• inwazyjnymi gatunki ryb w rzekach pomorza zachodniego – intruzi zagrażający bioróżnorodności,

• zarybianiem wód otwartych,

• wpływem dynamiki przepływów na udany rozród ryb łososiowatych,

• wpływem oczyszczania ścieków wpuszczanych do wód na efektywność usuwania ksenobiotyków chloroorganicznych,

• realnymi możliwościami ograniczenia negatywnych skutków zmian klimatu dla ekosystemów wodnych/użytkowników zasobów.

Czynne uczestnictwo przybyłych osób, ich zainteresowanie oraz gorąca aprobata dla realizowanej Konferencji Rybackiej i powszechnie wyrażana chęć współdziałania pozwalają rokować pomyślną realizację dalszej współpracy i kolejnych przedsięwzięć pomiędzy przedstawicielami branży rybackiej a ZODR w Barzkowicach.

Konferencja została objęta Honorowym Patronatem przez Wojewodę Zachodniopomorskiego, Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Wicemarszałka Województwa Zachodniopomorskiego, Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa, Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny w Szczecinie, Wydział Nauk o Żywności i Rybactwa ZUT, Państwową Straż Rybacką, Okręg Polskiego Związku Wędkarskiego w Szczecinie, Okręg Polskiego Związku Wędkarskiego w Gorzowie, Okręg Polskiego Związku Wędkarskiego w Koszalinie, LGR „Zalew Szczeciński", Towarzystwo Przyjaciół Rzek Iny i Gowienicy. Patronat medialny: Telewizja Polska Szczecin, Radio Szczecin.

Fot. Rafał Ruducha

eprasa.pl de1b9332ed

Świąteczna integracja polsko-niemiecka w Dołujach

Jak co roku o tej porze Powiatowy Zespół Doradztwa Rolniczego w Szczecinie w osobie Cecylii Wojnik wraz z kierownikiem PZDR w Choszcznie Adrianą Czarnik-Pótorak oraz Związkiem Rolników Uecker-Randow, reprezentowanym przez Martę Werner, zorganizowały warsztaty z tworzenia stroików wielkanocnych.

CECYLIA WOJNIK, PZDR w Szczecinie

Jak tego typu spotkania są odbierane przez osoby w nich uczestniczące? Czy dwa narody mogą z wielką przyjemnością, omijając barierę językową i kulturową, spotkać się przy wspólnym stole i oddać się twórczemu szałowi? Na te pytania odpowiedziały uczestniczki spotkania.

Katarzyna Janczarek, Dołuje: Tego typu spotkania są bardzo przydatne. Polacy i Niemcy, dwa narody mieszkające obok siebie dzięki tego typu inicjatywom mogą stworzyć coś razem, wymienić się poglądami, zajrzeć w tę drugą kulturę.

Czesława Ankudowicz, Dołuje: Jest to wspaniała inicjatywa. Mieszkamy niedaleko od siebie, bo przyjeżdżają do nas panie zamieszkujące 10-15 kilometrów od nas. Mamy taką wymianę – one przyjeżdżają do nas, my do nich, nastąpiła integracja, z której się bardzo cieszymy, bo nawet w sowich gospodarstwach rolnych mamy pewne doświadczenia, którymi możemy się wymieniać ze swoimi niemieckimi sąsiadkami. My także korzystamy z doświadczeń naszych sąsiadek, które podpowiadają nam nie tylko w dziedzinie warsztatów rękodzielniczych, ale i w tematyce ogrodów warzywnych, upraw kwiatowych i wielu innych. Takie spotkania polsko-niemieckie to dobra idea.

Claudia Fleming, Schwennez: Jesteśmy bardzo zadowolone, że możemy przyjeżdżać do naszych polskich przyjaciół. Od wielu już lat przyjeżdżamy na zaproszenie sąsiadów na wspólne warsztaty przedświąteczne i liczymy na to, że ta tradycja zostanie podtrzymana. W ubiegłym roku mogłyśmy zrewanżować się zaproszeniem na warsztaty z tworzenia koszy wiklinowych, z czego się bardzo cieszymy i liczymy na to, że i w tym roku nasi polscy przyjaciele nas odwiedzą i stworzymy nowe arcydzieła.

eprasa.pl de1b9332ed

Astrid Grűn, Ladenthin: Uważam, że jest to bardzo fajna forma spotkania pomiędzy bliskimi sąsiadami. Dzięki takim inicjatywom możemy poznać sąsiadów, zobaczyć kto mieszka po drugiej stronie granicy. Ta wspólna praca sprawia nam niezwykłą radość, zwłaszcza że spotkania te zawsze odbywają się w radosnym czasie oczekiwania na święta. Prace wykonane w grupie są wyjątkowe. Z całą pewnością nie miałabym czasu ani pomysłu na wykonanie ich w domu a tutaj w tak wspaniałym towarzystwie praca taka sprawia mi radość.

Doris Werner, Penkun: Świetnie, że możemy spotkać się na tak kreatywnych zajęciach! Panie prowadzące spotkania przedstawiają nam krok po kroku co należy zrobić, dzięki czemu praca jest przyjemna i prosta. To wspaniałe, że możemy się spotkać i poznać. Wciąż staramy się nauczyć polskiego języka, aby te spotkania nie były obarczone barierami językowymi.

Marion Reim, Schwennez: Bardzo podoba mi się atmosfera tych spotkań polsko-niemieckich. Cudowne jest to, że spotykamy się regularnie, bo zarówno przed świętami wielkanocnymi, jak i bożonarodzeniowymi, dzięki czemu zrobiła się już z tego tradycja, na te spotkania z niecierpliwością oczekujemy. Pani Marcie Wrener ze Związku Rolników Uecker-Randow jest naprawdę świetnym tłumaczem, więc bariera językowa nie jest dużym problemem. Kolejny już raz na te spotkanie przyjechałam z moimi wnuczętami, dzięki czemu te młode pokolenie Niemców także ma szanse poznać polską kulturę i tradycję.

Marta Werner, Lòknitz: Panie Cecylia Wojnik i Adriana Czarnik-Półtorak organizują regularnie od kilku już lat warsztaty dla pań z koła gospodyń wiejskich, na które bardzo chętnie przyjeżdżają. Jest to doskonała okazja poznania sąsiadów zza miedzy. Dołuje oraz przygraniczne miejscowości niemieckie, takie jak Ramin czy Ladenthin są niedaleko Polski, dlatego takie regularne spotkania wielkanocne czy bożonarodzeniowe warsztaty są bardzo chętnie odwiedzane. Te warsztaty są prowadzone bardzo ciekawie, panie z Ośrodka Doradztwa Rolniczego starają się, aby były też różnorodne. W podziękowaniu za tak wspaniałe warsztaty panie z niemieckiego koła gospodyń wiejskich planują kolejną turę warsztatów wikliniarskich z paniami z Polski. Takie warsztaty odbyły się już w maju ubiegłego roku po niemieckiej stronie, w miejscowości Schwennez. Uważam, że w ten sposób przyjaźń polsko-niemiecka jest pielęgnowana.

100 LECIE DORADZTWA ROLNICZEGO

100 litrów krwi na 100-lecie doradztwa rolniczego w Polsce

Rok 2023 jest rokiem dedykowanym obchodom 100-lecia doradztwa rolniczego w Polsce.

Rolnicy, doradcy rolniczy oraz mieszkańcy obszarów wiejskich mogą w sposób szczególny uczcić tę rocznicę - oddając symboliczną kroplę swojej krwi.

Od 1 lutego br. Akcję podjęły wszystkie Oddziały Terenowe Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa na terenie całego kraju.

Krew lub jej składniki mogą oddawać osoby od 18 do 65 roku życia, które ważą co najmniej 50 kilogramów. Stan zdrowia krwiodawcy powinien odpowiadać niezbędnym wymaganiom zdrowotnym, aby pobranie krwi nie wywołało ewentualnych ujemnych skutków dla zdrowia zarówno dawcy, jak i przyszłego biorcy.

Gorąco zachęcamy więc do zgłaszania się w Oddziałach Terenowych CKiK oraz w punktach mobilnych lub stacjonarnych poboru krwi. Można oddawać krew na hasło „ODR" lub kod „290" przypisany dla Zachodniopomorskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Barzkowicach. Akcja ta prowadzona będzie przez wszystkie Ośrodki Doradztwa Rolniczego w Polsce i potrwa do 01 września.

Na terenie województwa zachodniopomorskiego funkcjonują Oddziały Terenowe w Drawsku Pomorskim, Gryficach, Kołobrzegu, Koszalinie, Szczecinie, Szczecinku i Świnoujściu. Ekipowe Pobieranie Krwi prowadzone jest także w Barlinku, Gryfinie i Stargardzie.

Zachęcamy wszystkich, a w szczególności rolników i ich rodziny, mieszkańców obszarów wiejskich i oczywiście doradców rolniczych, by odwiedzili najbliższy punkt krwiodawstwa w ramach naszej Akcji.

Zebrana podczas Akcji krew zostanie zapisana jako dar rolników, ludzi wsi i doradców rolniczych dla potrzebujących. To najcenniejszy i jedyny w swoim rodzaju lek, ratujący zdrowie i życie, którym możemy podzielić się z innymi. Tym bardziej warto właśnie w ten sposób uczcić nasze święto.

eprasa.pl de1b9332ed

Wywiady Cecylii Wojnik

Łowiska naszego okręgu są bardzo bogate w zwierzynę

Rozmowa z **DAMIANEM PIZONIEM**, Przewodniczącym Zarządu, Łowczym Okręgowym Polskiego Związku Łowieckiego, Zarząd Okręgowy w Szczecinie

Czym zajmuje się Polski Związek Łowiecki?

Wszelkiego rodzaju działania Polskiego Związku Łowieckiego są określone w ustawie Prawo łowieckie oraz statucie, który jest uchwalany przez Krajowy Zjazd Delegatów Polskiego Związku Łowieckiego i zatwierdzany przez ministra właściwego do spraw środowiska. Mamy też określone nasze cele statutowe, więc jest ich całkiem sporo. Te cele nie ograniczają się do, potocznie mówiąc, „strzelania" lub pozyskiwania zwierzyny, natomiast głównie zajmujemy się gospodarowaniem populacją dzikich zwierząt łownych na obwodach łowieckich dzierżawionych przez koła łowieckie.

Jest pan przedstawicielem Zarządu Okręgowego w Szczecinie. Jak wygląda podział administracyjny Związku?

Polski Związek Łowiecki działa na podstawie poprzedniego podziału administracyjnego kraju – było 49 województw i jest 49 zarządów okręgowych. Na obecnym terenie województwa zachodniopomorskiego w całości mieści się okręg szczeciński, okręg koszaliński, dwa powiaty z okręgu słupskiego, jeden z okręgu pilskiego i dwa powiaty z gorzowskiego. Zasięgi administracyjne nie do końca się pokrywają.

Co jest również istotne, Polski Związek Łowiecki nie funkcjonuje w roku kalendarzowym, ale ściśle określonym prawami przyrody?

Koła łowieckie funkcjonują na okresie gospodarczym, czyli od 1 kwietnia do 31 marca, i tak są układane wszystkie dokumenty planistyczne, w przeciwieństwie do większości instytucji, które funkcjonują w roku kalendarzowym. Z tego wynikają też pewnego rodzaju nieścisłości, ponieważ podając na przykład dane statystyczne, które ciągle zbieramy i analizujemy, to niekoniecznie mogą się zgadzać z innymi danymi powiatowych czy wojewódzkich inspekcji weterynaryjnych, zwłaszcza pod kątem ASF.

A na czym polega wspomniane już przez pana gospodarowanie populacją?

Rokrocznie wykonujemy inwentaryzacje, gdzie w dużym przybliżeniu staramy się określić jakiego gatunku na jakiej powierzchni mamy jaką ilość. Przepisy, które wynikają z ustaw i z rozporządzeń definiują nam to, jakie mamy mieć docelowe stany danego gatunku na określoną powierzchnię utrzymać bądź osiągnąć, aby działalność, wynik bytowania i żerowania tej zwierzyny nie była uciążliwa i nie powodowała nadmiernych szkód łowieckich. Łowiska naszego okręgu są bardzo bogate w zwierzynę, co wiąże się z powstawaniem szkód łowieckich. Nasze rolnictwo charakteryzuje się wielkoobszarowymi gospodarstwami, gdzie straty powstałe w wyniku żerowania zwierzyny są uciążliwe. Tak więc staramy się wszystko zrównoważyć, aby te szkody były na poziomie gospodarczo znośnym. Wszelkiego typu nasze działania są regulowane przepisami z Ustawy Prawo łowieckie i aktami wykonawczymi, czyli rozporządzeniami ministra właściwego do spraw środowiska.

Wspomniał pan o regulacji populacji zwierząt, ale w jaki sposób policzyć na przykład lisy?

Jest to szacowanie populacji w przybliżeniu. Podała pani przykład lisa, który jest drapieżnikiem. Co roku wykonywane są inwentaryzacje, a jedną z metod inwentaryzacji jest obserwacja całoroczna. Myśliwi w trakcie wykonywania polowania

eprasa.pl de1b9332ed

widzą ile gatunków występuje w danym obwodzie łowieckim i to też jest brane pod uwagę w inwentaryzacjach, które później są zrobione pod kątem ustalania rocznych planów łowieckich. Idziemy z duchem czasu, więc są projekty wykonywania inwentaryzacji za pomocą dronów czy samolotów bezzałogowych z wykorzystywaniem termowizji. Dokładność takich pomiarów zależy od przyjętych algorytmów i od okresu, w jakim będziemy wykonywali te pomiary i na jakim terenie, bo trzeba mieć świadomość, że inwentaryzacja za pomocą termowizji będzie bardziej skuteczniejsza na terenach otwartych niż na terenach leśnych, gdzie jest zwarta pokrywa liści, ograniczająca widoczność. Nie ma jednej złotej metody, która pozwoliłaby nam jednoznacznie określić, że na danej powierzchni mamy tyle danego gatunku. Jest to trudne z uwagi na behawior każdego gatunku. Na przykład jeleń jest gatunkiem, który ma zdolności do przebycia kilkudziesięciu kilometrów w poszukiwaniu bazy żerowej. Może się okazać, już po ustaleniu planu łowieckiego, że tego jelenia nie będzie już w takim zagęszczeniu, bo może on się przenieść nawet 50 km dalej, w poszukiwaniu atrakcyjnej bazy żerowej. Trzeba mieć świadomość, że prowadzenie gospodarki łowieckiej jest działaniem na żywym organizmie (to nie obora, kurnik czy chlewnia), a działania które są podejmowane, ich efekt będzie widoczny w następnym sezonie – za rok, za dwa, a niekiedy za trzy. Kluczowym jest właściwe zdiagnozowanie problemu oraz wypracowanie jak najbardziej optymalnego działania, jakie należałoby podjąć, żeby dany problem rozwiązać.

A jakie są aktualne problemy kół łowieckich?

Jako Polska jesteśmy tak bardzo zróżnicowanym krajem pod kątem przyrodniczo-łowieckim, co powoduje, że to co jest naszym atutem, czyli zasobność naszych obwodów, zaczyna być też naszym problemem. Część południowo-wschodnia naszego kraju posiada inne gatunki zwierząt w zupełnie innym zagęszczeniu. Tam występuje zdecydowanie więcej zwierzyny drobnej – bażanty, kuropatwy, zające – niż jelenia, dzika lub sarny. To pokazuje, że nie jesteśmy w stanie jednym ramowym przepisem objąć całego naszego kraju i on nie wszędzie będzie miał zastosowanie, a jak już będzie miał zastosowanie to efekt tego przepisu będzie zgoła inny niż coś, co będzie wypracowane i dostosowane lokalnie. Kolejnym problemem z ostatniego czasu były za wysokie stany zwierzyny, zwłaszcza jeżeli chodzi o jelenia i o dzika w stosunku do tego, co powinno być, ażeby szkody były gospodarczo znośne.

A wysokie stany zwierzyny przekładają się bezpośrednio na wysokie odszkodowania za straty spowodowane działaniem dzikich zwierząt?

Łowiectwo cały czas ewoluuje, więc to, co kiedyś stanowiło duży problem, obecnie nie musi nim być. Natomiast pojawiają się rożne inne okoliczności, które mocno wpływają na finalny efekt. Mam tu na myśli wielkość szkód łowieckich, które w ciągu ostatnich trzech lat zaczęły się stabilizować, a nawet często zmniejszać. Natomiast sytuacja na świecie w roku 2022 spowodowała znaczny wzrost ceny za płody rolne, a co za tym idzie wzrost wartości odszkodowań za szkody łowieckie. Nie znaczy to, że tej zwierzyny mamy za dużo, bo cały czas staramy się gospodarować nią według przyjętych zasad, natomiast czynnik ekonomiczny, czyli cena, spowodowała, że te koszty jednostkowe znacznie wzrosły.

Jak wygląda prowadzenie odstrzału danego gatunku zwierząt od momentu, gdy zostaje podjęta decyzja o zmniejszeniu jej populacji?

Nasz podstawowy dokument planistyczny, czyli roczny plan łowiecki, jest opiniowany przez izbę rolniczą, przez gminy, na terenie których leży obwód łowiecki, jest uzgadniany z Polskim Związkiem Łowieckim i finalnie zatwierdzany przez Nadleśniczego Nadleśnictwa, na którym znajduje się dany obwód łowiecki. Co roku odbywają się spotkania kierowników rejonów hodowlanych. Tutaj podejmujemy decyzje, wyciągamy wnioski, w jakim kierunku powinniśmy w danym rejonie zmierzać.

A jak wygląda odstrzał od strony technicznej?

Od strony technicznej mamy kalendarz polowań. Są sezony ochrony, jeżeli chodzi o jelenia. Sezon polowań, jeżeli chodzi o jelenie byki zaczyna się 21 sierpnia, a na łanie już od trzech lat odstrzał zaczyna się we wrześniu. Jest możliwość zmniejszenia planu, ale musi być to właściwie umotywowana decyzja, ponieważ jesteśmy nastawieni na ograniczenie presji tego gatunku. W drugą stronę, czyli zwiększenie planu odstrzału, nie jest kłopotem.

Kto dokonuje odstrzału zwierząt?

Aby dana osoba mogła pójść na polowanie indywidualne, musi mieć ze sobą trzy dokumenty: legitymację członkowską Polskiego Związku Łowieckiego, legitymację posiadacza broni i upoważnienie indywidualne do wykonywania polowania wydawane przez dzierżawcę bądź zarządcę obwodu łowieckiego na określoną ilość gatunków, na określony czas i na konkretny obwód łowiecki. Przed samym wyjściem na polowanie trzeba dokonać odpowiedniego wpisu do książki ewidencyjnej pobytu myśliwych w łowisku. Dopiero po spełnieniu tych wszystkich formalności można iść na polowanie.

Co dzieje się ze zwierzyną po odstrzale?

Pozyskaną tuszę trzeba dostarczyć do punktu skupu dziczyzny. Zwierzyna

eprasa.pl de1b9332ed

w stanie wolnym jest własnością Skarbu Państwa, natomiast po pozyskaniu, zgodnie z rocznym planem łowieckim, jest własnością dzierżawcy bądź zarządcy obwodu, czyli nie tego myśliwego, który dokonał odstrzału, a przechodzi na własność koła łowieckiego lub Ośrodka Hodowli Zwierzyny. Przychód ze sprzedaży tej tuszy zasila budżet koła, natomiast nie są to duże kwoty. Średnia cena dzika wynosi od 3 do 5 złotych za kilogram. Koła łowieckie, wychodząc naprzeciw potrzebie, zdecydowały się otworzyć sprzedaż bezpośrednią, która jest nadzorowana przez Powiatowego Lekarza Weterynarii i każda chętna osoba może na terenie Okręgu szczecińskiego, gdzie znajduje się pięć punktów sprzedaży bezpośredniej, zamówić dzika, jelenia czy sarnę, w zależności od kalendarza polowań. Tusze zwierząt są oczywiście zbadane przez lekarza weterynarii, natomiast może być sprzedana tylko w skórze, czyli jest sprzedawany cały dzik, a nie na przykład kilogram szynki. Tak więc zakup takiego dzika wiąże się z tym, że kupujący musi wiedzieć jak go odpowiednio oprawić, przyrządzić i zagospodarować.

Jak wygląda obecnie sytuacja afrykańskiego pomoru świń na terenie województwa zachodniopomorskiego?

Na wniosek wojewódzkiego lekarza weterynarii wprowadzone zostały odstrzały sanitarne. Można zauważyć już wyraźny spadek populacji dzika w naszym rejonie, co jest efektem pożądanym pod kątem szkód łowieckich, a z drugiej strony pod kątem przemieszczania się wirusa afrykańskiego pomoru świń, który powoduje negatywne skutki dla producentów trzody chlewnej. Odstrzały redukcyjne dzików były prowadzone od trzech lat na terenie Okręgu szczecińskiego, przez co udało nam się znacznie ograniczyć tę populację. O ile chodzi o tereny obwodów łowieckich, to ASF nie będzie stanowiło dużego zagrożenia i problemu w ograniczeniu rozprzestrzeniania tej choroby. Problem może się pojawić w miastach, czyli w terenach zabudowanych. Szczecin jest jednym z najbardziej zielonych miast w Polsce, więc siłą rzeczy znajdziemy tu zwierzynę. Ale jest jeszcze druga forma działań, jakie mogą być podjęte w granicach administracyjnych miasta – może być zarządzona lub wydana przez starostę lub prezydenta miasta decyzja administracyjna o odstrzale redukcyjnym. Mniej jest nie tylko dzików na terenie Okręgu Szczecińskiego, zauważyć można również mniejszą populację jelenia. Jeżeli chodzi o jelenia, który stawowi pewnego rodzaju problem, to w roku 2022 efekty ograniczania rozprzestrzeniania się tej populacji są już również widoczne. Presja jelenia i udział procentowy w szkodach łowieckich, jakie są wyrządzane przez ten gatunek, jest zdecydowanie mniejszy niż w latach wcześniejszych.

Każda osoba, która ma kłopot z działalnością bobrów, może napisać wniosek do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska o wydanie decyzji administracyjnej na odstrzał redukcyjny tego gatunku.

Presja jelenia i udział procentowy w szkodach łowieckich, jakie są wyrządzane przez ten gatunek, jest zdecydowanie mniejszy niż w latach wcześniejszych.

Obserwujemy ostatnio zwiększenie populacji bobra, która podobnie jak jelenie, sarny czy dziki wyrządzają niemałe szkody w uprawach rolniczych. Jak do tego problemu podchodzi Polski Związek Łowiecki?

Tutaj możemy mówić o wprowadzeniu odstrzałów redukcyjnych, o których decyduje Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska. O ile na poziomie Zarządu Głównego Polskiego Związku Łowieckiego i Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska funkcjonowało w latach wcześniejszych porozumienie i był prowadzony odstrzał redukcyjny w określonej ilości i określonych miejscach, ponieważ bobry powodują potężne gospodarczo szkody zarówno u rolników, jak i w lasach, to na chwilę obecną to porozumienie nie funkcjonuje. Każda osoba, która ma kłopot z działalnością bobrów, może napisać wniosek do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska o wydanie decyzji administracyjnej na odstrzał redukcyjny tego gatunku. Jeśli rolnik uzgodni wcześniej z konkretnym myśliwym zamiar wykonania odstrzału redukcyjnego, wówczas decyzja jest wydawana na konkretną osobę, która tego odstrzału dokona.

Czy w przypadku odstrzału bobrów należy mieć dodatkowe uprawnienia?

Tak, należy przejść dodatkowe szkolenie. Nasze uprawnienia bowiem dzielą się na podstawowe do wykonywania polowań, gdzie możemy polować na wszystkie gatunki nietrofealne. Po trzech latach posiadania uprawnień podstawowych można zrobić kurs na uprawnienia selekcjonerskie. Po zdaniu egzaminu możemy już pozyskiwać gatunki trofealne.

Dziękuję za rozmowę.

Fot., Adriana Czarnik-Półtorak, pixabay

eprasa.pl de1b9332ed

ZACHODNIOPOMORSKI OŚRODEK DORADZTWA ROLNICZEGO
W BARZKOWICACH

ZAPRASZA NA

WIOSENNĄ WYSTAWĘ OGRODNICZO-PSZCZELARSKĄ 22-23 kwietnia 2023 r.

- STOISKA OGRODNICZE
- STOISKA PSZCZELARSKIE
- PRODUKTY PSZCZELE I EKOLOGICZNE
- EKO STREFA
- PROMOCJA PRODUKTÓW LOKALNYCH, TRADYCYJNYCH I REGIONALNYCH
- STOISKA ROLNO-SPOŻYWCZE
- STOISKA RĘKODZIEŁA
- KONKURSY, ZABAWY i inne atrakcje
- STOISKA HANDLOWE, GASTRONOMICZNE

ORGANIZATOR WYSTAWY: ZACHODNIOPOMORSKI OŚRODEK DORADZTWA ROLNICZEGO W BARZKOWICACH
73-134 Barzkowice 2, tel. 91 561 37 00 - 02, e-mail: sekretariat.barzkowice@zodr.pl. więcej na: www.zodr.pl

Patronat Honorowy:

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Wiceprezes Rady Ministrów Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi Henryk Kowalczyk

PATRONAT HONOROWY WOJEWODA ZACHODNIOPOMORSKI ZBIGNIEW BOGUCKI

Pomorze Zachodnie

PATRONAT HONOROWY WICEMARSZAŁKA WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO OLGIERDA KUSTOSZA

PATRONAT HONOROWY STAROSTY STARGARDZKIEGO IWONY WIŚNIEWSKIEJ

WÓJT GMINY STARGARD

ZACHODNIOPOMORSKA IZBA ROLNICZA

Partner Ekologiczny:

ZACHODNIOPOMORSKIE KURATORIUM OŚWIATY W SZCZECINIE

WOJEWÓDZKI ZWIĄZEK PSZCZELARZY

WOJEWÓDZKI FUNDUSZ OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ W SZCZECINIE

Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa

Patronat Medialny:

RADIO SZCZECIN

GŁOS SZCZECIŃSKI

Portal Pszczelarski Z miłości do pszczół

TVP 3 SZCZECIN

GS24.pl

Kurier Pszczelarski

eprasa.pl de1b9332ed

Spotkanie przy przysłowiowej kawie może nam dużo dać

Rozmowa z **ANIELĄ SZERSZEŃ**, Przewodniczącą Koła Gospodyń Wiejskich w Smolęcinie, gmina Kołbaskowo.

Wywiady Cecylii Wojnik

Co zrobić w czasie po pandemii, kiedy to przyzwyczailiśmy się do izolacji, do unikania drugiego człowieka? Kiedy kontakt z żywą istotą zastąpiła nam technologia smart? Gdy mamy telefonię 4G, telewizory 5K i relacje z innymi na poziomie minimum? Niewątpliwie taka izolacja i przeniesienie prawdziwych relacji na poziom technologiczny sprzyja rozwojowi chorób cywilizacyjnych, w których ostatnimi czasy prym wiedzie depresja. Lekarstwem na tego typu bolączki może być założenie koła gospodyń wiejskich, powrót do pięknej tradycji sprzed lat, kiedy to w czasie wolnym od obowiązków spotykano się, dyskutowano, organizowano wspólny twórczy czas. Do tego wniosku doszły w ostatnim czasie mieszkanki wsi Smolęcin, położonej w gminie Kołbaskowo, i zawiązały właśnie taką organizację. Na spotkaniu inauguracyjnym o powodach powołania, sensie istnienia i planach na przyszłość opowiadała Aniela Szerszeń – przewodnicząca, na co dzień mama trójki małych dzieci, rolniczka i pracownik tutejszego Urzędu Gminy w jednej osobie.

Skąd wziął się pomysł na założenie koła gospodyń wiejskich?

Z takim zamiarem założenia koła w naszej miejscowości nosiłyśmy się od bardzo dawna. Niestety, pandemia COVID-19 trochę pokrzyżowała nam plany i cała sprawa przesunęła się w czasie, ale z powodzeniem udało się to koło założyć i 25 lutego 2023 roku oficjalnie zaczynamy swoją działalność. Założenie koła gospodyń wiejskich to swoista kontynuacja naszej historii, ponieważ w latach 80. prężnie działała tu Liga Kobiet i nasze mamy, nasze babcie bardzo aktywnie w niej uczestniczyły. W okresie jesienno-zimowym Liga często organizowała spotkania, a panie zajmowały się pieczeniem ciast, cięciem kapusty na kiszonkę, wyrabianiem makram i innymi pracami rękodzielniczymi – haftowaniem, szydełkowaniem, wyszywaniem obrusów. To są moje miłe wspomnienia z tego okresu, ponieważ jako dziecko uczestniczyłam w tych spotkaniach wraz z moją mamą i babcią. Mam nadzieję, że u nas to będzie tak samo prężnie działało jak wówczas. Jednak nie ukrywam, że będziemy iść w trochę inną stronę, ponieważ nasze poprzedniczki ograniczały się do zajęć typowo rękodzielniczych, natomiast my chcemy pójść o krok dalej, bo zająć się duchem i ciałem. W naszych spotkaniach chcemy uwzględnić zajęcia z gimnastyki, zdrowego odżywiania i prowadzenia zdrowego trybu życia i sądzę, że będzie nam się to udawało.

Ile uczestniczek jest na chwilę obecną zapisanych do Koła Gospodyń Wiejskich w Smolęcinie?

Oficjalnie jest zrzeszonych trzynaście pań, ale są i kolejne kandydatki, które oczekują na wpis i myślę, że lada moment one także będą w naszym Kole prężnie działały. Nasze Koło ewoluuje, sądzę, że mamy duży potencjał, ponieważ kobiety z naszej wsi mają podobnie

eprasa.pl de1b9332ed

jak ja piękne wspomnienia z dzieciństwa związane z działalnością Ligi Kobiet, mają też doświadczenia sąsiednie, bo na terenie gminy Kołbaskowo działają cztery koła gospodyń wiejskich. Te koła działają widocznie, są prężne, są obecne w życiu społecznym i myślę, że to też nakręca motor działania.

Czy kandydatki na członkinie Koła muszą spełnić jakieś szczególne warunki, aby stać się pełnoprawnymi zrzeszonymi członkiniami?
Przyjęłyśmy wzorcowy statut dla kół gospodyń wiejskich i w tym statucie członkiniami koła mogą być mieszkanki danego sołectwa. Natomiast osoby, które wyrażają chęć dołączenia do naszego Koła są mieszkankami sąsiednich sołectw i to wiązałoby się też ze zmianą tego statutu. Są to kandydatury, które oczekują w kolejce i jeśli uda nam się ten statut skutecznie zmienić, to wówczas te panie również będą mogły przystąpić do koła.

Została pani wybrana jednogłośnie na przewodniczącą Koła.
Tak, i tu chyba tradycji stało się zadość, ponieważ moja babcia również była w zarządzie Ligi Kobiet. Ta funkcja przypadła mi chyba trochę przez przypadek, ponieważ sama siebie nie zgłosiłam na przewodniczącą.

Czy Koło ma nazwę czy tytułowane będzie po prostu Kołem?
Nasze Koło jest po prostu Kołem Gospodyń Wiejskich w Smolęcinie. Nie mamy nazwy, choć przyznam, że o niej myślałyśmy. Było kilka propozycji, aczkolwiek na razie stwierdziłyśmy, że będziemy klasycznym Kołem Gospodyń Wiejskich w Smolęcinie.

Czy wasze Koło w przyszłości zamierza starać się o środki finansowe z Unii Europejskiej?
W pierwszej kolejności będziemy aplikowały o środki z Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, ponieważ tu znajdują się dla kół gospodyń wiejskich najbardziej dostępne środki finansowe, takie, które mają najmniej skomplikowaną drogę do ich otrzymania. Trzeba tu powiedzieć, że Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa bardzo wspiera działalność kół podobnych do naszego i oczywiście należy spełnić szereg warunków, aby uzyskać wsparcie finansowe, ale sądzę, że sobie z tym poradzimy.

Na co będą przeznaczane te środki finansowe?
W pierwszej kolejności będą przeznaczane na naszą działalność, służącą społeczeństwu lokalnemu. Myślimy o tym, aby sfinansować cykl warsztatów poświęconych zdrowemu odżywianiu, być może uda nam się także zorganizować gimnastykę.

Czy takie zajęcia dla członkiń będą bezpłatne czy choć w części będą współfinansowane przez uczestniczki spotkań?
Obecnie ciężko jest mi się ustosunkować do tego pytania, ponieważ zależy to od tego, jakimi środkami finansowymi będziemy dysponować. Może się okazać, że wystąpi potrzeba dopłaty do takich zajęć, ale jeśli nasz budżet będzie wystarczający, to wówczas oprzemy się tylko na nim.

Czy w takich zajęciach organizowanych przez Koło będą mogły brać udział panie niezrzeszone?
Jest to sprawa organizacyjna, decyzje będą zapadały na bieżąco. To będzie zależeć od ilości osób chętnych do udziału w naszych zajęciach, ale oczywiście istnieje taka szansa. Jesteśmy otwartym na współpracę Kołem i każdego chętnego zapraszamy do nas.

Tak więc warto takie koła zakładać. Jak zachęciłaby pani innych do tego typu aktywności?
Chciałabym zachęcać młode kobiety, ale i nie tylko, bo także te w średnim wieku i starsze panie do tego, żeby przypatrzyły się swojej miejscowości, czy nie warto też takiego koła gospodyń wiejskich utworzyć. Jest to świetna inicjatywa lokalna, która integruje miejscową społeczność. Ludzie zaczynają być bliżej siebie, zaczynają ze sobą rozmawiać. W dobie, kiedy jesteśmy tak mocno związani z technologią, gdy mamy cały czas telefon w ręku, a przed nosem ekran komputera, gdzie pandemia zrobiła swoje i odizolowała nas od siebie, myślę, że wyjście do ludzi i spotkanie się przy przysłowiowej kawie i herbacie może nam bardzo dużo dać.

Dziękuję za rozmowę.

eprasa.pl de1b9332ed

Jesteś tym, co jesz – kupuj rozsądnie

Zdecydowana większość z nas poświęca na zakupy żywności zbyt mało czasu. W sklepach wrzucamy produkty do koszyka sugerując się głównie ceną, zwłaszcza wtedy, gdy obok produktu widzimy napis PROMOCJA. Mało kto przystanie choć chwilę, by przeanalizować etykietę produktu, a to błąd. Czytajmy etykiety, zwracajmy uwagę na zamieszczone na nich znaki jakości, informacje o przydatności. A powinniśmy – wszak to, co jemy, rzutuje na cały nasz organizm

SYLWIA LENARD, ZODR w Barzkowicach

O unijnych i krajowych systemach jakości żywności pisaliśmy już w poprzednich numerach *ZMR*, dziś słów kilka o innych, ważnych dla konsumentach kwestiach.

Najlepiej spożyć przed, należy spożyć do. Na czym polega różnica?

Każda pakowana żywność w Unii Europejskiej musi być oznakowana terminem przydatności do spożycia „należy spożyć do" lub datą minimalnej trwałości „najlepiej spożyć przed". Dzięki temu konsumenci dowiadują się jak długo oraz w jakich warunkach można przechowywać dane produkty.

☛ NALEŻY SPOŻYĆ DO
dotyczy bezpieczeństwa żywności. Jest to wskazówka o przydatności do spożycia przed wskazaną datą, po upływie której żywność przestaje być bezpieczna i może szkodzić zdrowiu.

☛ NAJLEPIEJ SPOŻYĆ PRZED
odnosi się do jakości żywności. Dopóki przestrzegamy wskazówek zawartych na etykiecie odnośnie warunków przechowywania żywność będzie się nadawała do spożycia nawet po upływie daty minimalnej trwałości, jednakże może nie mieć już tych samych walorów smakowych i konsystencji. Tak więc niekoniecznie po upływie terminu musimy ją od razu wyrzucać.

Program „Poznaj Dobrą Żywność"

Przyznawany przez ministra rolnictwa znak „Poznaj Dobrą Żywność" (PDŻ) pomaga konsumentom w wyborze artykułów rolno-spożywczych spełniających najwyższe kryteria i wyróżniających się doskonałymi walorami smakowymi i zdrowotnymi. Znak przyznawany jest tylko wyrobom, które spełniają kryteria, opracowane przez Kolegium Naukowe ds. jakości produktów żywnościowych, w którego skład wchodzą profesorowie i naukowcy z dziedziny żywienia, uprawy roślin, hodowli zwierząt oraz prawa. Znak można znaleźć na produktach o ugruntowanej pozycji na rynku, produkowanych przez co najmniej rok, wytwarzanych w firmach

eprasa.pl de1b9332ed

z wdrożonymi systemami zapewniania bezpieczeństwa żywności i zarządzania jakością, **o minimalnej zawartości substancji dodatkowych i zawartości soli nie większej niż 2%** w gotowym produkcie (wyjątek: wędzonki, kiełbasy i wędliny suche oraz podsuszane, przetwory mięsne dojrzewające oraz wytwarzane w oparciu o tradycyjne rozwiązania technologiczne, ryby i owoce morza oraz ich przetwory, niektóre sery – dojrzewające, pleśniowe, sałatkowe – w których zawartość soli ze względów technologicznych może być wyższa).

Udział w Programie jest dobrowolny, a mogą w nim uczestniczyć producenci z państw członkowskich Unii Europejskiej. W celu zapewnienia utrzymania stałego, bardzo wysokiego poziomu jakości oznaczonych produktów oraz wiarygodności pochodzenia surowców znak nadawany jest produktowi na okres 3 lat.

Nie tylko w sklepie - eBazarek

Żyjemy w czasach, w których nawet seniorzy i przedszkolaki korzystają z internetu. Co prawda ci ostatni ograniczają się tylko do oglądania bajek, ale nie minie wiele czasu, gdy zaczną wykorzystywać jego inne możliwości. Pojawienie się epidemia Covid w 2019 roku spowodowało, że wszyscy otworzyliśmy się jeszcze bardziej na to medium. Wielu z nas pracuje i uczy się zdalnie, na telefonach, tabletach czy komputerach oglądamy filmy i telewizję, słuchamy internetowego radia, planujemy wakacje, no i – co chyba najpopularniejsze – robimy zakupy. Jak grzyby po deszczu pojawiają się więc na mapie Polski paczkomaty. Nawet w niewielkich mieścinach. Świat się po prostu zmienia.

Dziś w sieci możemy kupić dosłownie wszystko, również żywność. I tu znów, wychodząc naprzeciw nie tylko konsumentom, ale i producentom – ministerstwo rolnictwa pomyślało o stworzeniu platformy ułatwiającej im taki kontakt. Powstała tym sposobem strona internetowa polskiebazarek.pl, a wraz z nią wojewódzkie podstrony – w naszym województwie to zachodniopomorskiebazarek.pl (administrowany przez ZODR). Portal oferuje możliwość tworzenia krótkich łańcuchów dostaw pomiędzy producentami a konsumentami. To doskonała, bezpłatna promocja rolników, producentów regionalnej i ekologicznej żywności, usługodawców, twórców rękodzieła oraz kół gospodyń wiejskich. I okazja dla konsumenta – na zakup w cenach producenta, bez dodatkowej marży dla pośrednika.

Produkt polski – kupuj świadomie

Kolejna inicjatywa MRiRW związana jest ze znakiem PRODUKT POLSKI. Opracowany został, by ułatwić konsumentom identyfikację produktów wytworzonych z polskich surowców. Zgodnie z ustawą o zmianie ustawy o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych produkty opatrzone tą informacją muszą być wyprodukowane z surowców wytworzonych na terenie Polski, z tym że w produktach przetworzonych dopuszcza się użycie importowanych składników (np. przypraw, bakalii) w ilości do 25% masy tych produktów, pod warunkiem że składniki takie nie są wytwarzane w kraju. Tak więc **wybierając żywność z takim oznaczeniem mamy pewność, że została wytworzona z rodzimych surowców.** Przy bogatej ofercie na sklepowych półkach ma to niebagatelne znaczenie, a w efekcie przyczynia się także do budowania patriotyzmu konsumenckiego i wsparcia sprzedaży polskiej żywności.

Polska smakuje z KOWR

Jesteśmy uznanym, nie tylko w Europie, eksporterem żywności. Nasze produkty cieszą się popularnością ze względu na wysoką jakość, niepowtarzalne walory smakowe i przystępną cenę. Produkowana z naturalnych surowców i z wykorzystaniem nowoczesnych technologii, polska żywność z powodzeniem konkuruje z żywnością innych unijnych wytwórców. O tym, że „Polska smakuje" rodzimych i zagranicznych konsumentów przekonuje Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa (KOWR). Na stronie internetowej www.polskasmakuje.pl możemy znaleźć produkty oznaczone znakiem i sprawdzić, gdzie je kupić.

Źródło: campaigns.efsa.europa.eu; gov.pl/web/rolnictwo; kowr.pl

eprasa.pl de1b9332ed

Początek dobry, ale potrzeba więcej starań

W ramach Zielonego Ładu Komisja Europejska zaproponowała strategię „Od pola do stołu" . Jest to jak dotąd najbardziej spójna reakcja UE na podstawowe wyzwania nękające system żywnościowy. Wiele będzie jednak zależało od przełożenia pięknie brzmiących słów na rzeczywistą politykę.

Ogłoszony w 2019 r. Europejski Zielony Ład to zestaw inicjatyw politycznych Komisji Europejskiej, które mają sprawić, że Unia stanie się pierwszym na świecie „blokiem neutralnym klimatycznie" do 2050 r., a także stawi czoła innym wyzwaniom związanym ze środowiskiem. W maju 2020 r. w ramach Zielonego Ładu Komisja zaproponowała strategię „Od pola do stołu" na rzecz „sprawiedliwego, zdrowego i przyjaznego dla środowiska systemu żywnościowego". Ma ona służyć osiągnięciu do 2030 r. szeregu celów takich jak: ograniczenie ogólnego stosowania pestycydów chemicznych i ryzyka z nimi związanego o 50%, objęcie 25% gruntów rolnych w UE uprawami ekologicznymi, ograniczenie strat składników pokarmowych (zwłaszcza azotu i fosforu) o co najmniej połowę, zmniejszenie stosowania nawozów o 20% oraz zmniejszenie o połowę ilości odpadów żywnościowych na osobę w handlu detalicznym i indywidualnym spożyciu.

Strategia „Od pola do stołu" dotyczy również sektora chowu zwierząt. Jej celem jest zmniejszenie stopnia oddziaływania zwierząt gospodarskich na zmianę klimatu, ograniczenie utraty różnorodności biologicznej i zanieczyszczenia środowiska, ograniczenie stosowania antybiotyków oraz poprawa dobrostanu zwierząt. Komisja chce zmniejszyć zależność UE od importowanej paszy, takiej jak soja uprawiana na wylesionych terenach. Zamierza to osiągnąć poprzez promowanie roślin białkowych uprawianych w Europie, a także alternatywnych pasz, takich jak owady, algi i produkty uboczne biogospodarki. Inne działania obejmują egzekwowanie przepisów dotyczących ochrony środowiska i rozwiązanie problemu zanieczyszczenia składnikami pokarmowymi. Oporność na środki przeciwdrobnoustrojowe związana z nadmiernym i niewłaściwym stosowaniem antybiotyków w opiece zdrowotnej nad zwierzętami i ludźmi prowadzi do około 33 tys. zgonów ludzi w UE każdego roku. Aby temu zapobiec, Komisja chce do 2030 r. zmniejszyć o połowę sprzedaż środków przeciwdrobnoustrojowych w chowie zwierząt i akwakulturze. Rozważa również zmianę przepisów dotyczących dobrostanu zwierząt oraz ich transportu i uboju, a także wprowadzenie oznakowania produktów z odniesieniem do dobrostanu zwierząt.

Obecne modele konsumpcji mięsa w Europie są niezrównoważone zarówno pod względem zdrowotnym, jak i środowiskowym. Średnie spożycie czerwonego mięsa przekracza zalecenia Światowej Organizacji Zdrowia, podczas gdy spożycie pełnoziarnistych zbóż, owoców i warzyw, roślin strączkowych oraz orzechów jest zbyt niskie. Strategia „Od pola do stołu" ma na celu zmianę struktury konsumpcji poprzez informację, poprawę dostępności i cen oraz zachęty podatkowe.

Pomimo tych działań organizacje społeczne krytykują strategię „Od pola do stołu" jako niewystarczającą do rozwiązania problemów związanych z przemysłowym chowem i konsumpcją mięsa. Twierdzą, że wprowadza ona jedynie niewielkie poprawki do obecnego systemu, niezgodnego z zasadami zrównoważonego rozwoju.

Ponadto nadal obowiązują polityki, które są sprzeczne z niektórymi elementami strategii. Od 18% do 20% płatności w ramach WPR UE trafia do gospodarstw hodowlanych lub produkujących paszę dla zwierząt, co sprzyja koncentracji produkcji mięsa i nabiału w mniejszej liczbie dużych gospodarstw. Następny okres finansowania WPR nakłada na państwa członkowskie większą odpowiedzialność za podział środków. Jednak jak dotąd żaden kraj członkowski nie ma specjalnego planu przekształcenia sektora produkcji zwierzęcej i dostoso-

W przypadku rolnictwa ekologicznego sam popyt ze strony konsumentów może zapewnić pożądany rozwój, w przypadku pozostałych projektów Komisja musi się naprawdę postarać.

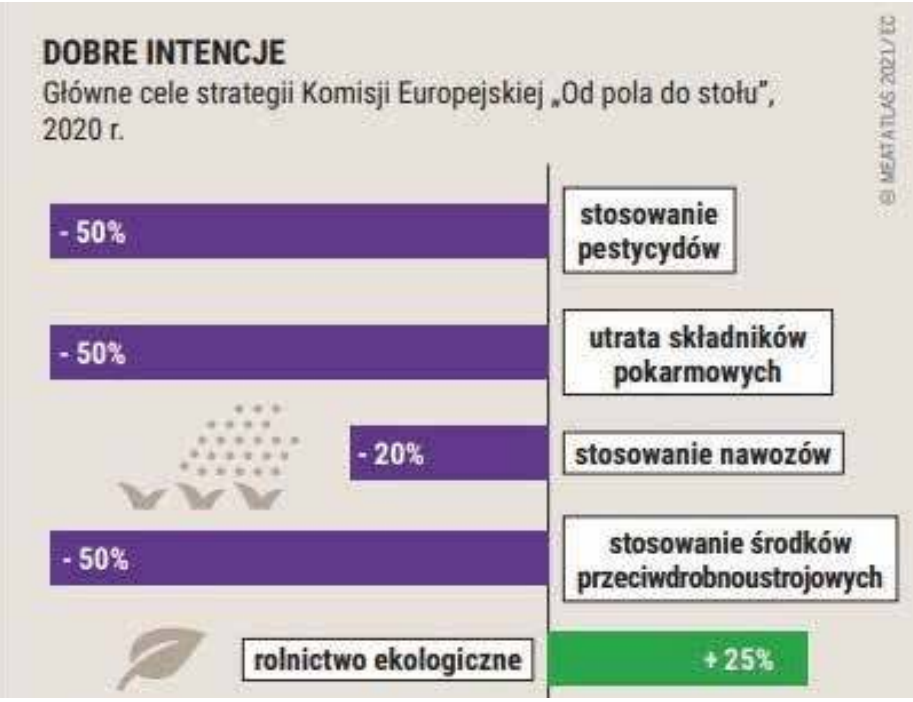

Źródło „Bartz/Stockmar, CC BY 4.0"

eprasa.pl de1b9332ed

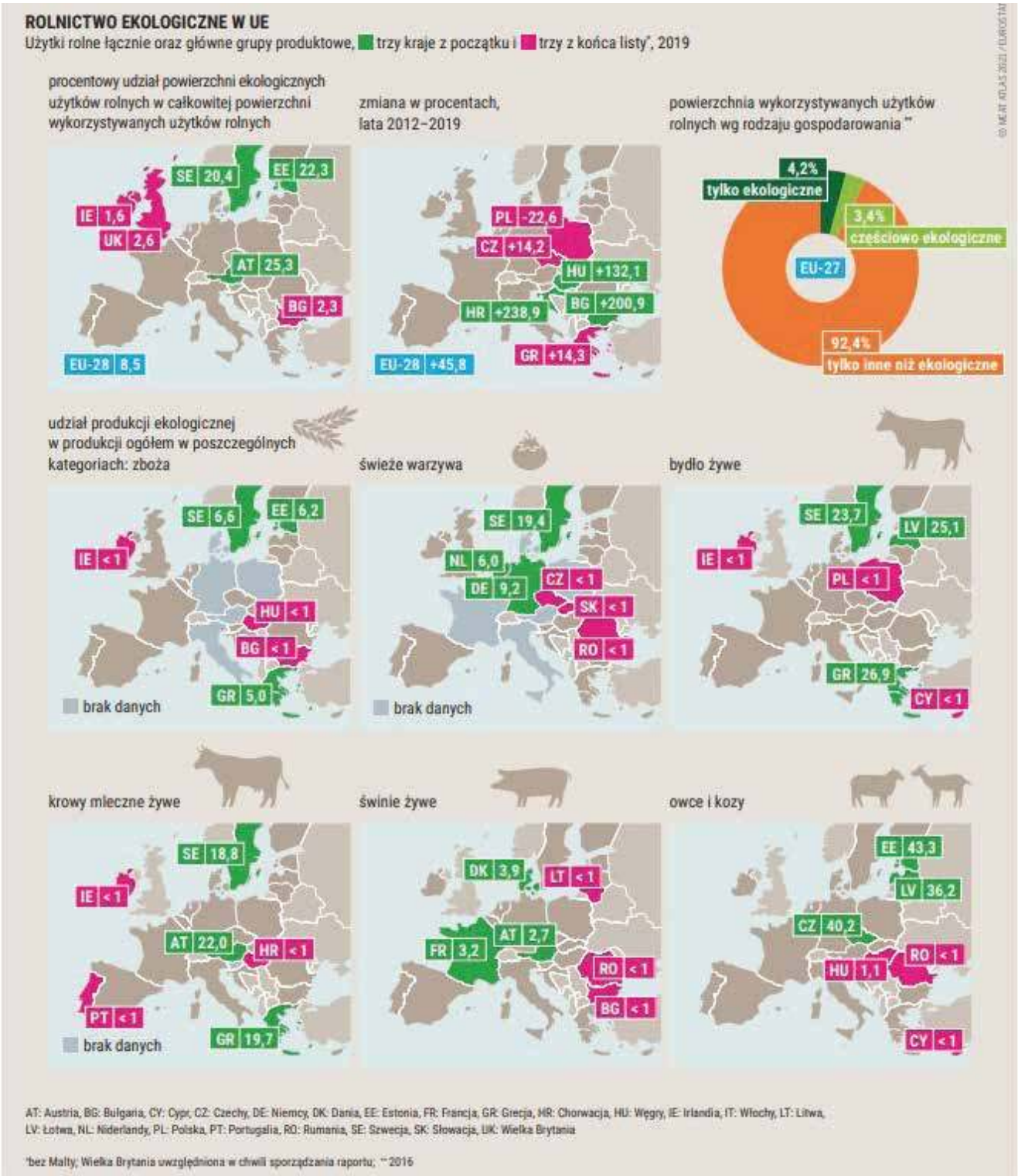

Duża liczba łąk i pastwisk może prowadzić do dużego udziału upraw ekologicznych w całkowitej powierzchni kraju. Twardą walutą są jednak zboża, warzywa i zwierzęta gospodarskie.

Źródło „Bartz/Stockmar, CC BY 4.0”

wania go do celów Komisji w zakresie klimatu i różnorodności biologicznej. A plany zintegrowanego zarządzania składnikami pokarmowymi zależą od narzędzi, których w przepisach jeszcze nie ma.

Podczas gdy UE stara się otworzyć nowe możliwości rynkowe dla europejskich gospodarstw, duża część wydatków na promocję jest nadal skierowana na produkcję zwierzęcą. Chociaż większość środków rzeczywiście wydaje się na promocję produktów ekologicznych oraz klimatycznych i środowiskowych aspektów sektora rolno-spożywczego, 138,7 mln euro, czyli 24% wszystkich funduszy wykorzystanych na promocję w latach 2016-2019, zostało przeznaczonych na wsparcie mięsa i produktów pochodzenia zwierzęcego.

Strategia „Od pola do stołu” jest komunikatem Komisji Europejskiej i nie jest wiążąca. Rozwiązania legislacyjne, które będą wynikać ze strategii, będą musiały zaproponować konkretne sposoby realizacji zawartych w niej celów. W październiku 2020 r. ministrowie rolnictwa UE z zadowoleniem przyjęli strategię, ale nie zobowiązali się do działania na rzecz osiągnięcia jej celów.

Obecne dyskusje na temat umowy o wolnym handlu z regionem Mercosur pokazują, że osiągnięcie celów strategii „Od pola do stołu” będzie wymagało zmian także w sposobie prowadzenia przez UE wymiany handlowej. ■

RED.

eprasa.pl de1b9332ed

eprasa.pl dec9332ed

ZOO-zwierzenia zootechnika

Amerykańskie deja vu, droga przez Parki Narodowe

PIOTR WŁÓDARCZAK

Minęła godzina 20:00 i wokół nas zrobiło się już bardzo ciemno. Gnaliśmy drogą nr 93 przez otaczającą nas pustynię Mojave, aby od południa wjechać ponownie do Las Vegas. Pamiętam ten wspaniały moment, kiedy nasz VAN wdrapał się na kolejne wzniesienie na pustyni w kompletnym mroku, aż nagle ze szczytu naszym oczom ukazał się ocean świateł i neonów, które milionami rozlewały się szeroko po pustyni i pełną parą rozświetlały noc. Nie ma tam mowy o żadnym oszczędzaniu energii! To właśnie było miasto grzechu, a nad jego centrum rozpętała się burza i błyskawicami uderzała w Las Vegas, i chłostała nimi siedzibę hazardu. Wyglądało to tak, jakby wielkie monstrum ładowało swoje akumulatory za pomocą kabli zwisających z niebios, a po nich spływały kaskady niebieskich jęzorów wyładowań elektrycznych. Widok jak z filmu „Kac Vegas 3", kiedy ekipa wjeżdżała do miasta, aby pojmać zwariowanego Chińczyka i wymienić go na uprowadzonego kolegę. Byliśmy zatem ponownie w Las Vegas, gdyż zakończyliśmy pętlę po Parkach Narodowych w Utah i Arizonie, aby przez Nevadę zaatakować nasze turystyczne cele w Kalifornii.

Droga 66, Wielki Kanion i Antylopy

Wcześniej wyjechaliśmy z Williams, które są wrotami do Wielkiego Kanionu w Arizonie, a droga wiodła przez miasteczka Seligman i Kingman, w których czas zatrzymał się w latach wcześniejszych – cofnął się o kilka dekad. Obie lokalizacje leżą na szlaku historycznej Route 66, którą otworzono w 1926 r i wiodła z Chicago do Los Angeles, a naród amerykański podróżował nią masowo. Była dla nich symbolem wolności, a przy drodze wyrastały hotele i fast foody. Teraz upadła, zapomniana przez Boga i ludzi, zapuszczona i obrośnięta chwastami. Zabiła ją autostrada międzystanowa, która odebrała cały ruch samochodowy, jednak małe fragmenty ocalały, reklamowane w chwili obecnej jako miejsca historyczne. To ona łączy właśnie Las Vegas z Wielkim Kanionem, bo z Williams dostaniesz się do niego w ciągu godziny, drogą 64 na północ.

Wielki Kanion to przełom rzeki Kolorado (nazwę bierze od swojego źródła w Górach Skalistych w Kolorado) – piątej największej rzeki w Stanach (największymi są Missouri i Missisipi). Rzeka swoim nurtem drąży płaskowyż Kolorado, tworząc kanion o długości ponad 440 km i szerokości do 29 km. Ma krawędź północną i południową, która cieszy się największym ruchem turystycznym i mnogością punktów widokowych. To po prostu wielka dziura w ziemi, a w ścianach kanionu widać przekrój wszystkich warstw geologicznych, jakie powstawały na ziemi od jej zarania. W słońcu mienią się różnymi kolorami. Nad kanionem czas można spędzić na wędrówce wzdłuż jego krawędzi (na górze) i podziwianiu tego, co jest w dole. Można pojeździć na mułach, zjechać nimi na samo dno kanionu, a moja wycieczka latała nad kanionem helikopterem. Super wrażenia!

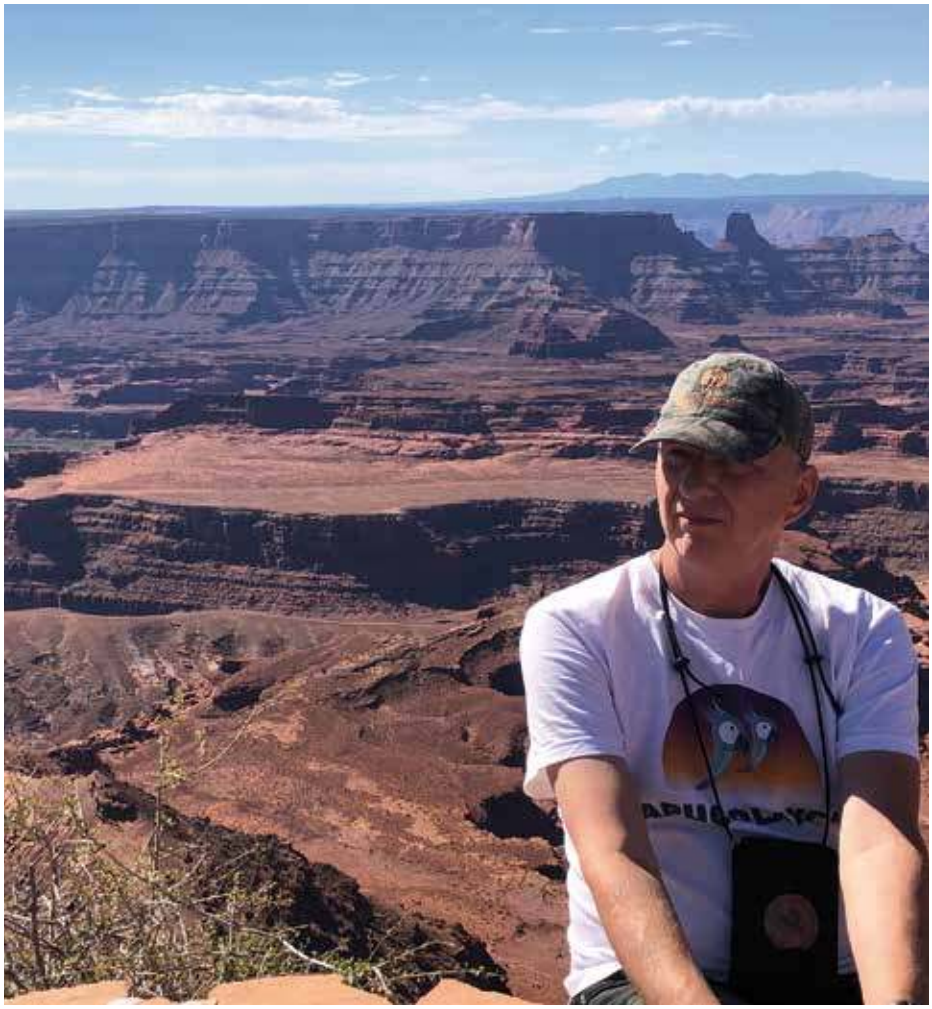

eprasa.pl de1b9332ed

Wielki Kanion to flagowa atrakcja Arizony, ale tak samo wspaniałymi są: Horseshoe Bent (rzeka zakręca w kształcie końskiej podkowy i tworzy wielkie, malownicze zakole) i szczelinowy kanion pod ziemią – Kanion Antylopy, będący na terenie Indian Navajo. Obie atrakcje znajdują się w okolicach miasta Page. Kanionu Antylopy nie można zwiedzać indywidualnie, ale wyłącznie w grupach i z indiańskim przewodnikiem. Bilety należy kupić przez internet z dużym wyprzedzeniem. Jest Górny Kanion – znajduje się na powierzchni ziemi, a dojeżdża się do niego indiańskimi jeepami przez piaski pustyni, i Dolny Kanion – kilkanaście metrów pod ziemią. Idzie się do niego pieszo i schodami schodzi pod ziemię. Oba kaniony są ciasne, zwiedzający przeciskają się przez formacje skalne wewnątrz, a promienie wpadają do kanionów od góry, przez szpary i dziury, a potem rozlewają się w środku po ścianach skał, tworząc niesamowity widok. To słynne light beams, które fotografowie z całego świata pragną uwiecznić w swoich aparatach. Tutaj powstało najdroższe zdjęcie na świecie, za które zapłacono 5 mln $ i było czarno-białe.

Kontakt z Indianami to również wspaniałe przeżycie. Po pierwsze doskonale znają technologię, iphony i telefony komórkowe, wyrywają je turystom z ręki i ustawiają parametry zdjęć na takie, o jakich właściciele nie mieli pojęcia, żeby ich jakość wewnątrz była doskonała i żeby „był Pan zadowolony". Po drugie, to również opowieść o historii, wyzysku i nierównej walce Navajo z rządem Federalnym. Kiedyś wysiedlono ich do rezerwatu, a drogę pokonywali pieszo – słynnym Szlakiem Łez, na którym zmarło z wycieńczenia lub zostało zabitych przez konwojujących żołnierzy ponad 300 Indian, w tym kobiety i dzieci. Biali mieli nadzieję znaleźć na ich terenie złoto, srebro i cenne kruszce, ale niczego nie znaleźli. To był powód, dla którego pozwolono Indianom wrócić do domu, zwłaszcza że w rezerwatach rząd musiał ich utrzymywać, dostarczać żywność, a to pochłaniało miliony dolarów. Dodatkowo Navajowie byli trzymani razem z Apaczami, a lubili się tak jak kibole Legii i Lecha Poznań. Dochodziło do nieustannych rozrób i burd, a cierpieli na tym okoliczni farmerzy. Na koniec opowieści o Arizonie wspomnę, że owa rzeka Kolorado uchodzi do oceanu na terenie Meksyku. Ale tylko w teorii, bo pobór wody przez wielkie aglomeracje miejskie, takie jak Las Vegas, Los Angeles, San Francisco, a także zapotrzebowanie ze strony farm zwierząt i plantacji owoców i warzyw są tak ogromne, że cała woda zostaje wyciągnięta z koryta rzeki i nie pozostaje już w niej nic, tylko suchy piasek. To, niestety, znak naszych czasów, woda staje się dla nas mało dostępna.

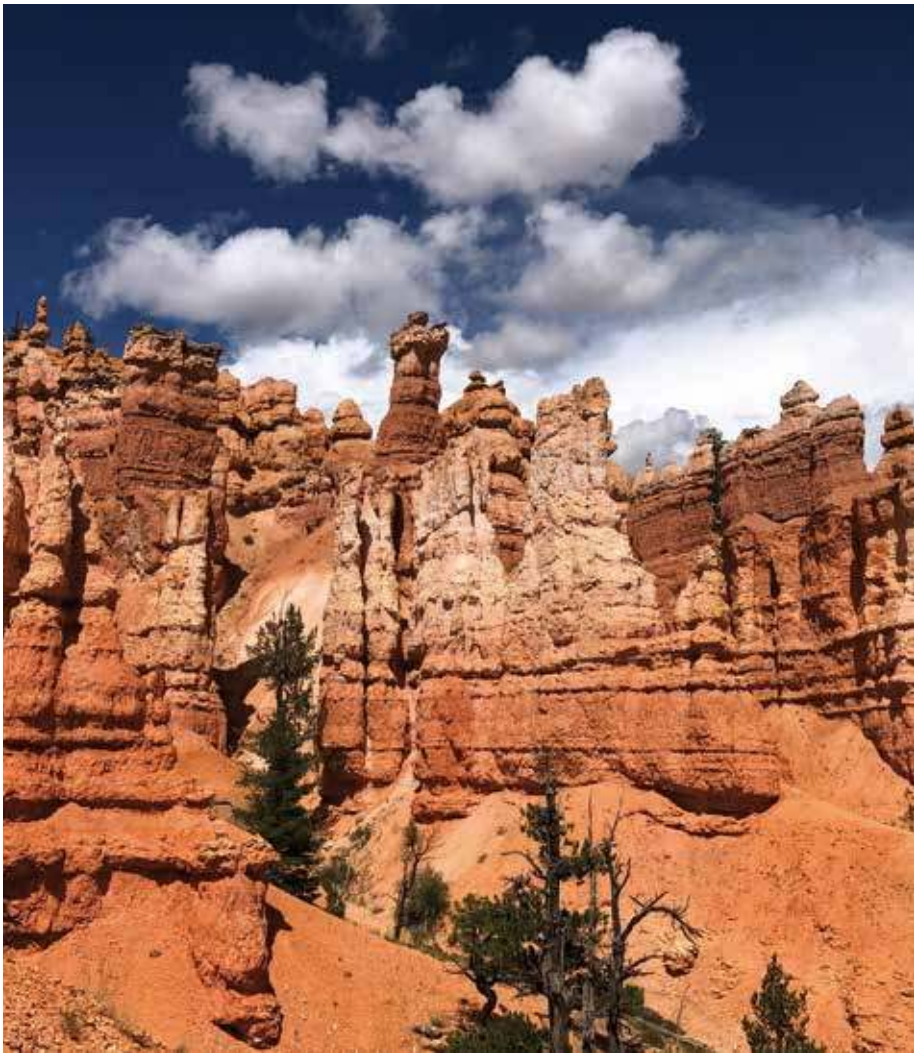

Stan Utah i jego atrakcje

Ale zacząłem opowieść jakby od końca, a przecież po naszej pierwszej wizycie w Las Vegas ruszyliśmy najpierw do stanu Utah, który jest wielkości Polski i cały usłany skałami, łukami skalnymi. Ma najwięcej amerykańskich parków narodowych. Jest ich tam pięć: Zion, Cannyonland, Bryce, Arches i Capitol Reef. Stolicą tych parków – mekką turystów – jest miasto Moab, a w jego pobliżu mamy kolejny wspaniały park, ale tym razem stanowy: Dead Horse, czyli Martwy Koń. Nazwa wzięła się stąd, że kiedyś kowboje spędzili do kanionu tabuny koni, wykorzystując go jako naturalny corral, a po wybraniu potrzebnych im sztuk resztę zwierząt zostawili na pastwę losu i zdechły w kanionie z pragnienia. Nie wiadomo czy po prostu o nich zapomnieli czy zrobili to celowo, bo wtedy tak zwany dobrostan nie istniał i był wymysłem dziwaków. Nazwa stanu pochodzi od indiańskiego słowa plemienia Jutów i oznacza „człowieka gór". Stolicą jest Salt Lake City, a rządzą w nim Mormoni. Mamy tu Wielkie Słone Jezioro, prawie wyschnięte i o ogromnym zasoleniu wody. Stężenie soli wielokrotnie przekracza poziom w oceanach, tak że woda jest gęsta. Można prawie chodzić po jej powierzchni (po płatach soli), jak kiedyś robił to Jezus. Wreszcie w Utah znajduje się Golden Spike – złoty gwóźdź, który wbito jako ostatni przy połączeniu linii kolejowej budowanej ze wschodu na zachód i z zachodu w przeciwnym kierunku. W ten sposób powstała kolej transkontynentalna, która umożliwiła podbój kraju milionom osadników.

Co w parkach piszczy?

Ano natura, przede wszystkim. Każdy z parków oferuje wielogodzinne i krótkie trasy w góry, o różnym stopniu trudności. Wystarczy wybrać cel i w drogę. Hit the road! Po różnych punktach parku można przemieszczać się darmowymi autobusami, obsługującymi dany park. Każdą wizytę należy zaczynać od Visitor Center, żeby pobrać mapy, najnowsze informacje czy skorzystać z ostatniej przed wyruszeniem na łono natury infrastruktury. Jako pierwszy naszym łupem padł Zion – nazwany przez Mormonów Syjonem, w którym królują wysokie urwiska skalne, rzeka Virgin i wodospady spadające z góry kaskadą milionów kropelek i strumieni. W Zion zlokalizowany jest słynny szczyt „Angel's Landing", czyli Podest Aniołów, o wysokości 1765 metrów n.p.m. Jego odkrywca tak się nim zachwycił, że krzyknął, iż tylko

eprasa.pl de1b9332ed

Anioł mógłby na nim wylądować. To najbardziej popularny górski szlak w całych Stanach, ale jeśli masz lęk wysokości, nie jest dla Ciebie. Wybierz wtedy familijny „Emerald's Pools". Drugim parkiem był cukierkowy, jakby nie z tej ziemi, odkryty przez Mormona Ebenezera Bryce'a Kanion Bryce, chociaż nie jest żadnym kanionem, bo nie ma w nim żadnej rzeki. To kompleks skał: „Twarzy Pomalowanych na Czerwono" (według wierzeń Indian główny Bóg Kojot zamienił w skały uciekających z uczty innych i mniej ważnych ludzi-bogów, co miało być dla nich karą za ich chciwość i nadmierną eksploatację zasobów naturalnych). To słynne hoodoos – formacje skalne koloru czerwono-żółto-pomarańczowego, strzelające z ziemi w górę, które stoją przy sobie całymi watahami, w dużych zwartych formacjach. Wyglądają kosmicznie, jakby ktoś odlał wielkie cukierki. Polecam wspaniały spacer od Sunset Point do Sunrise Point, gdzie schodzi się na dno kanionu, a potem z powrotem wraca się na górną krawędź. Cannyonland i Arches to z kolei malownicze skalne łuki, których jest kilkaset i różnych rozmiarów. Zwieszają się nad głowami, ale nie dają żadnej osłony przed piekącym – zwłaszcza w sierpniu – słońcem. Nadmienię, że Bryce jest doskonałym miejscem do obserwacji nieba podczas nocy, widać ogromną ilość gwiazd, bo miejsce jest naprawdę ciemnie, nieskażone światłem wytworzonym przez człowieka. Taka forma rekreacji nazywa się stargazing.

Na uwagę zasługuje też Monument Valley – na pograniczu Utah i Arizony, czyli Dolina Pomników – piaskowców z tlenkiem żelaza nadającym im czerwoną barwę, wyrastających z prerii ku niebu, tworząc przepiękny, malowniczy westernowy krajobraz. I faktycznie, kręcono tu kiedyś wiele westernów, które rozsławiły ten rejon. Pierwszymi byli John Ford i John Wayne oraz ich pierwsze westerny. W okolicy kręcono też „Forrest Gump" i mamy nawet punkt widokowy „Forrest Gump Point", z którego widać panoramę doliny i w którym filmowy Forrest, grany przez Toma Hanksa, zakończył swój bieg przez kraj. Stąd również wysiedlano Navajo do rezerwatu, ale potem udało się im wrócić. Mieszkał wśród nich biedny sklepikarz Harry Goulding. Gdy jego sklepik zaczął podupadać, rozglądał się za jakimś dodatkowym pomysłem na życie. W radiu usłyszał, że Hollywood poszukuje pleneru do westernu. Szybko spakował do walizki zdjęcia Monument Valley i zjawił się w wytwórni United Artists. Był rok 1938. Gdy Harry Goulding pojawił się w wytwórni, nikt nie chciał z nim rozmawiać, dopiero gdy zagroził okupacją biura, przyszedł menadżer, by wyrzucić go za drzwi. Gdy zobaczył jednak Monument Valley na zdjęciach, z miejsca wręczył Gouldingowi czek na 5000 $ i kazał montować ekipę złożoną z Navajo do roli Apaczów.

W USA jest ogółem 59 parków narodowych, a najstarszym jest Yellowstone w Montanie utworzone w 1872 r. słynące

eprasa.pl de1b9332ed

z grizzly i bizonów. Co ciekawe, za patrona tworzenia parków uznaje się Buffalo Bill'a i prezydenta Theodora Roosevelta (nie mylić z najdłużej panującym prezydentem w USA – Franklinem Delano Rooseveltem). Ciekawe dlatego, że pierwszy z nich był prawdziwym zabójcą bizonów, organizował masowe polowania i wybijanie tych zwierząt, a gdy zostało ich 500 sztuk, tak się tym przejął, że postanowił je uratować i ochronić faunę. Drugi z kolei uwielbiał polowania i gdy raz zabił niedźwiedzia, którego wcześniej dla niego zagoniono i związano, stwierdził, że ten proceder nie jest jego godny, a niedźwiedzie trzeba chronić. Stąd przydomek: „Teddy Bear"

Przed udaniem się do danego parku trzeba koniecznie sprawdzić pogodę, bo może wystąpić zawalenie się części szlaków, np. w Zion, powódź błyskawiczna, np. w Kanionach Antylopy, opady śniegu i zamknięcia szlaków. Tym razem Dolina Śmierci – najbardziej suche i gorące miejsce na ziemi i bez opadów – padła ofiarą powodzi, która zrujnowała drogi i uwięziła 1.000 osób. Park nagle zamknięto

Sucha Kalifornia

No gdzie jest jakaś stacja paliwowa? Nie mieliśmy paliwa, a na zachodzie stacje nie występują tak często jak na wschodzie USA. Wlekliśmy się wśród wielkich farm bydła mlecznego, sadów i plantacji pomarańczy lub oliwek. Nasz bak stawał się suchy, tak jak Kalifornia, w której byliśmy. Widać było suche trawy i badyle, efekt słabych opadów i wzrostu temperatury. Uprawy istniały tylko dzięki nawadnianiu, a ono z kolei wyciąga z rzek wodę, czego przykładem jest Kolorado. A jeszcze 15 lat temu w Kalifornii było tak zielono wokół.

Farm świń jakoś nie zauważyliśmy, na zachodzie nie cieszą się powodzeniem, bo tutaj jest kult bydła i kultura kowbojów. Kowboj nie zakłada butów – kowbojek, żeby szukać rui u loch. W radio leciał program kulinarny i zadzwonił ktoś z Karoliny Północnej, gdzie według słów rozmówcy świnia jest „divine" – niebiańska. Tam przyrządza się „pulled pork" na styl Karoliny Północnej, czyli mięso szarpane. Przyrządza się je podczas długotrwałego grillowania wędzonej łopatki wieprzowej, a gdy mięso się rozpadnie na kawałki, szarpie się je palcami lub widelcem na mniejsze. Ja również zrobiłem sobie szarpaną wieprzowinę, przez 12 godzin trzymałem łopatkę wieprzową zanurzoną w zalewie mojej roboty (zbliżonej do BBQ), w piekarniku w temperaturze 100 stopni Celsjusza. Byłem w szoku, gdy na koniec mięso dosłownie się rozpadło na mniejsze kawałki.

Kalifornia to trzeci największy stan w USA z wielkimi miastami: Los Angeles, San Diego, San Francisco, odkryta przez portugalskiego żeglarza, ale zagospodarowana przez Hiszpanów. Dla nich była to rajska wyspa (choć jest to półwysep), zarządzana przez Amazonki pod wodzą Królowej Califii. Potem Kalifornia należała do Meksyku, a po przegranej wojnie z USA podzielono ją na dwie części: amerykańską górną Kalifornię i dolną meksykańską Baja de California. W Kalifornii odwiedzamy…

Park Sekwoi

Park sekwoi, czyli mamutowce olbrzymie i wiecznie zielone, drugi park powstały po Yellowstone w górach Sierra Nevada. Drzewa żyją po 3.500 lat, mają do 100 metrów wysokości i 12 metrów obwodu. To największe drzewa na świecie, ale pod względem ilości masy drewna wewnątrz. Drzewo rośnie 2-3 metry na rok, tak długo aż przewróci je w końcu wiatr (roślina ma słaby system korzeniowy). Sekwoje mają barwę czerwoną, są drzewami iglastymi i wytwarzają szyszki. Nie palą się, co ratuje je podczas licznych pożarów lasów, a dzięki temu, że drewno jest kruche i nie nadaje się do obróbki, uratowały się też przed ścinką i zrywką drzew.

Największe sekwoje na świecie to rosnące tylko tutaj (endemity) osobniki nazwane: generał Sherman i Grant – ku czci dwóch generałów wojsk Unii i bohaterów wojny secesyjnej, choć w realu to Grant był ważniejszy niż Sherman. Później Grant był nawet prezydentem USA, ale według historyków najgłupszym i najbardziej nieudolnym ze wszystkich.

Potem udaliśmy się jeszcze do parku Yosemite, którego centralną częścią jest dolina otoczona granitowymi skałami, a wśród nich wiją się potoki (choć w praktyce było wiele wyschniętych), a z góry spadają wodospady. A na koniec, na deser były…

Ulice San Francisco

biegnące przez wzgórza w górę i w dół, zapewniając atrakcje podczas jazdy autem. To kultowe, nisko zabudowane miasto, ze specyficznymi tramwajami kablowymi (cable cars), które dzisiaj (pozostały tylko 3 linie) wożą turystów, a kiedyś towary, bo konie nie dawały rady wciągać ich pod górę. Komunikacja w mieście oparta jest nietypowo na tramwajach, tak jak w Nowym Jorku króluje metro zamiast aut. Miasto było prawie kompletnie zniszczone przez trzęsienie ziemi i pożary (w 1906 r.), ale dało radę. Dzisiaj w mieście nie ma prawie w ogóle cmentarzy (zmarłych chowa się poza miastem – gdzie jest już prawie 2 mln zmarłych, więcej niż żywych w mieście), nie wolno wyprowadzać więcej niż 8 psów naraz, a w mieście zakończył karierę zespół The Beatles. Było też prawo, że nie wolno było pokazywać się publicznie osobom brzydkim i chorym. Wreszcie San Francisco to najbardziej znany most na świecie, czyli Golden Gate (Złote Wrota nad miastem) – mieniący się w słońcu kolorem złota i miedzi, wiszący w gęstwinie chmur na zatoką, a także nieczynne już więzienie Alcatraz. W więzieniu trzymano najbardziej krnąbnych przestępców, w tym Ala Capone, który podczas odsiadki grał w zespole na banjo. Wreszcie mamy Lombard Street – uliczkę ze słynnymi zakrętami i tutaj powstały słynne jeansy – Levisy, choć pierwotnie była to odzież robocza dla poszukiwaczy złota i farmerów. Jeśli dodam, że w drodze do San Francisco odwiedziliśmy miasteczko Monterey, skąd popłynęliśmy w 4-godzinny oceaniczny rejs w celu podziwiania wielorybów, to mamy super wyprawę, którą polecam każdemu.

Swinetex donosi...

że produkcja amerykańskiej wieprzowiny jest jeszcze dochodowa, ale wiszą nad nią ciemne chmury. Liczba ubitych świń w kraju wyniosła ponad 41 mln sztuk, co jest spadkiem o 6% w porównaniu do roku ubiegłego. Spadło pogłowie loch, a więc i prognoza liczby urodzonych prosiąt, czyli podaż. Ten fakt i wzrost inflacji obniżyły konsumpcję mięsa w Stanach, choć nie tak mocno. Niechęć Chin (w zamian głównym odbiorcą staje się Meksyk), wysoki kurs dolara spowodowały spadek eksportu i obniżenie zdolności konkurencyjnej amerykańskich farmerów. W USA nie ma już dużo niezależnych rodzinnych farm trzody (są tylko duże korporacje i ich partnerzy, którzy świadczą dla nich usługę odchowu zwierząt – w Polsce tak zwany tucz nakładczy lub kontraktowy), ale dzięki systemowi raportowania mają wgląd w wielkość marż uzyskiwanych przez ubojnie, w które na początku tego roku rząd wpompował 32 miliony dolarów pomocy po pandemii Covid-19, aby zwiększyć ich wydajność. Farmerzy nie rozumieją dlaczego przetwórnie mają wysokie marże, a oni zaczynają dokładać do biznesu?

Informację o stanie trzody chlewnej w USA odczytuję w hotelu w San Francisco. Autorem jest nasz znajomy konsultant w tej branży Todd Thurman. W sumie nie zdradził nic nowego, farmerzy boją się nadchodzącej zimy, wzrastających kosztów energii, paszy (choć przecież Stany mają własną soję i ropę) i siły roboczej. Wtedy na rynku może zawitać bessa, a fermy loch zanotują straty. Spadnie znowu podaż, wzrośnie cena mięsa, a to obniży popyt wewnętrzny u konsumentów. Można to wszystko zaobserwować w największej sieci Walmart. Nawet jest takie powiedzenie, że jak masz jakiś problem, to jedź do lokalnego Walmartu, a tam znajdziesz każde rozwiązanie. Czy aby na pewno?

eprasa.pl de1b9332ed

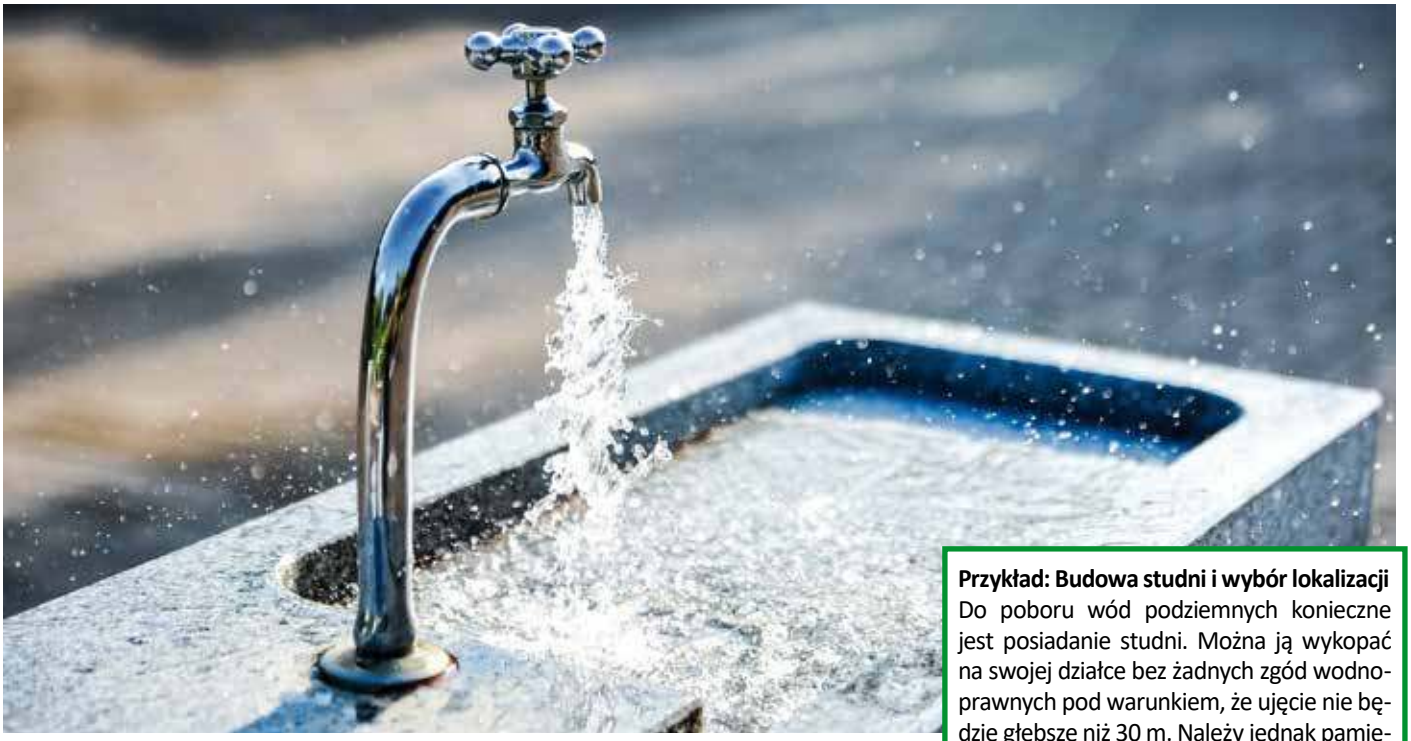

Potrzebuję wody – jak to wykonać?

INSTRUKCJA W TRZECH KROKACH

IZABELA ŚWIGOŃ, koordynator LPW, ZODR w Barzkowicach

Przykład: Budowa studni i wybór lokalizacji
Do poboru wód podziemnych konieczne jest posiadanie studni. Można ją wykopać na swojej działce bez żadnych zgód wodnoprawnych pod warunkiem, że ujęcie nie będzie głębsze niż 30 m. Należy jednak pamiętać o zachowaniu wymaganych odległości od zabudowań i innych obiektów. Dokładne wytyczne określają przepisy rozporządzenia Ministra Infrastruktury w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie. Przykładowo, odległość studni, która dostarcza wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi, powinna wynosić przynajmniej 5 metrów od granicy działki i minimum 7,5 metra od rowu przydrożnego. Aby wyeliminować ryzyko zanieczyszczenia wody, ujęcie musi znajdować się przynajmniej 15 m od budynków inwentarskich, szamba czy kompostu.

KROK 1.

Kiedy pobór wód jest bezpłatny i nie wymaga żadnych dokumentów?

Zgodnie z zapisami Prawa wodnego właściciel gruntu ma prawo do korzystania z wód powierzchniowych: **dla zaspokojenia potrzeb osobistych, gospodarstwa domowego lub rolnego bez stosowania specjalnych urządzeń.** W obu ww. przypadkach pobór wody nie wymaga uzyskania żadnych zgód wodnoprawnych, o ile **nie przekracza średniorocznie ilości 5 m³ na dobę.**

KROK 2.

Kiedy potrzebujemy pozwolenia wodnoprawnego?

Istnieje szereg przypadków, kiedy musimy mieć pozwolenie wodnoprawne (Ustawa Prawo wodne z dn. 20.07.2017 r. art. 389-390). **Działalność rolnicza wymaga uzyskania pozwoleń na nawadnianie upraw.** W kategorii usług wodnych są to: pobór wód powierzchniowych lub podziemnych. W kategorii szczególnego korzystania z wód: nawadnianie gruntów lub upraw wodami w ilości większej niż średniorocznie 5 m³ na dobę lub wykonanie studni powyżej 30 m. Ponadto uzyskania pozwolenia potrzebuje wykonanie obiektów służących do ujmowania wód powierzchniowych lub podziemnych oraz urządzeń służących do nawadniania gruntów.

KROK 3.

Jakie załączniki należy dołączyć do wniosku o udzielenie pozwolenia wodnoprawnego?

Wzór wniosku o udzielenie pozwolenia wodnoprawnego znajduje się na stronie: www.wody.gov.pl/index.php/pozwolenie-wodnoprawne. Wniosek należy złożyć w siedzibie jednostki Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie właściwej terytorialnie (Krajowym Zarządzie Gospodarki Wodnej, regionalnym zarządzie gospodarki wodnej, zarządzie zlewni lub nadzorze wodnym).
Do wniosku należy dołączyć poniższe dokumenty:

✓ operat wodnoprawny z oznaczeniem daty jego wykonania, zwany dalej „operatem";
✓ opis prowadzenia zamierzonej działalności niezawierający określeń specjalistycznych;
✓ decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach*;
✓ wypis i wyrys z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (w przypadku jego braku – decyzję o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego lub decyzję o warunkach zabudowy)*;
✓ ocenę wodnoprawną*;
✓ dokumentację hydrogeologiczną*.

**jeżeli jest wymagane*

Pozwolenie wodnoprawne na podstawie przygotowanego operatu oraz załączonych dokumentów określa czy możliwy jest pobór wody w wybranym miejscu i czy zapewniona jest wystarczająca ilość wody. Jeśli uzyskaliśmy pozwolenie możemy przystąpić do realizacji prac zgodnie z przedstawionym planem realizacji operacji.

Zapraszamy do zapoznania się z broszurami tematycznymi znajdującymi się na stronie ZODR: 1. „Pobór wód na potrzeby działalności rolniczej" (zodr.pl/lpw2020/download/broszury) oraz 2. „Korzystanie z wody przez rolników – uwarunkowania prawne" (zodr.pl/lpw2020/download/broszury).

eprasa.pl de1b9332ed

Bez zdjęcia geotagowanego!

Przyorywanie obornika i stosowanie nawozów naturalnych płynnych – praktyki w ramach ekoschematu Rolnictwo węglowe w 2023 r. – zasady potwierdzenia realizacji praktyk:

✓ wymieszanie obornika na gruntach ornych w terminie 12 godzin od aplikacji,

✓ stosowanie nawozów naturalnych płynnych innymi metodami niż rozbryzgowo.

Zamiast zdjęcia geotagowanego, wykonanego i przesłanego, przy użyciu udostępnionej przez ARiMR aplikacji, dopuszcza się złożenie oświadczenia o wykonaniu praktyki do ARiMR. Oświadczenie to powinno być złożone w terminie nie później niż:

✓ 14 dni od dnia złożenia wniosku, jeżeli praktyka była zrealizowana w tym roku przed dniem złożenia wniosku lub przed dniem 15 marca 2023 r. lub

✓ 14 dni od dnia zrealizowania praktyki, jeżeli była ona zrealizowana po dniu złożenia wniosku, nie później jednak niż do 7 listopada 2023 r.

W przypadku składania oświadczenia rolnik powinien prowadzić rejestr zabiegów agrotechnicznych na formularzu opracowanym i udostępnionym przez ARiMR.

Szczegóły na stronie: gov.pl/web/rolnictwo

CZY WIESZ, ŻE...

Statystyki wypadków w 2022 r.

• Liczba ubezpieczonych w KRUS w 2022 r.: 1 082 030 (w 2021 r.: 1 124 709).

• Zdarzenia wypadkowe zgłoszone w 2022 r.: 11 649 (od 1993 r. liczba zgłoszonych wypadków zmniejszyła się z 66 tys. do 11 tys. – o ponad 80 proc.).

• Liczba wypadków zakończonych wypłatą jednorazowych odszkodowań: 8 836 (od 2013 r. liczba wydanych decyzji spadła o 6 970 – o 44,1 proc.).

• Struktura wypadków według grup zdarzeń: 49,2 proc. – upadek osób; 12,8 proc. – uderzenie, przygniecenie, pogryzienie przez zwierzęta; 12,1 proc. – pochwycenia i uderzenia przez części ruchome maszyn i urządzeń.

• Przyczyny wypadków: 57,2 proc. – czynnik ludzki (niewłaściwe postępowanie); 25,7 proc. – przyczyny techniczne – (np. niewłaściwy stan podwórza).

• Wskaźnik wypadkowości (tzn. liczba wypadków zakończonych wypłatą jednorazowych odszkodowań przypadająca na 1 000 ubezpieczonych): 8,0 – na przestrzeni ostatnich 30 lat zmniejszył się z 24,6 do 8,0, tj. o 16,6.

• Wypadki śmiertelne: 45 jednorazowych odszkodowań z tytułu śmierci przy pracy rolniczej (11 – przejechanie, uderzenie przez środek transportu; 8 – upadek osoby; 7 – upadek przedmiotów); od 2013 r. spadek liczby wypadków o 32 (41,6 proc).

Statystyka chorób zawodowych

W 2022 r. przyznano 194 jednorazowe odszkodowania z tytułu uszczerbku na zdrowiu spowodowanego chorobą zawodową. W porównaniu do roku 2021 liczba decyzji przyznających odszkodowania zmniejszyła się o 15 (o 7,2 proc.).

Stwierdzone choroby zawodowe:

• 173 choroby zakaźne (głównie borelioza),

• 12 przypadków chorób obwodowego układu nerwowego oraz układu ruchu wywołanych sposobem wykonywania pracy,

• 6 chorób układu oddechowego,

• 2 przypadki chorób skóry,

• 1 przypadek choroby narządu wzroku wywołany czynnikami fizycznymi, chemicznymi lub biologicznymi.

Źródło: gov.pl/web/rolnictwo

1000 euro dla Rolnika Roku!

Fundacja WWF Polska po raz kolejny ogłosila konkurs na Rolnika Roku regionu Morza Bałtyckiego. Jego celem jest nagrodzenie i wyróżnienie rolników, którzy stosują praktyki ograniczające odpływ substancji biogennych do wód, co wpływa na zmniejszenie eutrofizacji Morza Bałtyckiego. Konkurs adresowany jest do rolników z całej Polski, prowadzących produkcję zarówno konwencjonalną, jak i ekologiczną. W konkursie przyznawane są nagrody dla trzech najlepszych rolników (I miejsce – 1000 euro, II miejsce – 500 euro, III – 300 euro). Konkurs jest organizowany pod patronatem Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie oraz Koalicji Żywa Ziemia. Zgłoszenia do konkursu przyjmowane są do 23 kwietnia.

Szczegóły na stronie: wwf.pl/rolnik-roku-2023

10 tysięcy złotych na zieloną przyszłość

Fundacja Santander uruchomiła program „Tu mieszkam, tu zmieniam EKO" mający na celu poprawę jakości życia na terenach wiejskich poprzez wprowadzenie innowacyjnych i ekologicznych projektów w przestrzeni publicznej. Program skierowany jest przede wszystkim do organizacji, które działają na rzecz społeczności lokalnej, takich jak fundacje, stowarzyszenia, szkoły czy przedszkola. Wysokość grantu wynosi 10 tysięcy złotych, a wkład własny nie jest wymagany. Celem programu jest realizacja projektów mających na celu stworzenie przyjaznej przestrzeni dla dzieci i młodzieży. W ramach programu można zrealizować różnego rodzaju projekty, takie jak mini-parki, ogrody deszczowe czy rewitalizacje ogródków jordanowskich.

Projekty składane przez organizacje powinny być skierowane do dzieci i młodzieży do 20. roku życia i realizowane w przestrzeni publicznej. Jedna organizacja może złożyć tylko jeden wniosek w ciągu roku, a wnioski od osób indywidualnych i podmiotów komercyjnych nie będą rozpatrywane.

Program jest dostępny w czterech okresach składania wniosków: od 1 marca do 31 marca, od 1 kwietnia do 30 czerwca, od 1 lipca do 30 września oraz od 1 października do 11 grudnia. W 2023 roku na dofinansowanie projektów Fundacja przeznaczy 200 tys. zł. 20 organizacji otrzyma dofinansowanie w wysokości 10 tys. zł, przy czym w każdej edycji konkursu nagrodzonych zostanie maksymalnie 5 projektów.

Szczegóły na stronie: fundacja.santander.pl/tu-mieszkam-tu-zmieniam

eprasa.pl de1b9332ed

ROENS NASIONA
www.roens-nasiona.pl

Oferta handlowa dla rolników na 2023

Mieszanki traw pastewnych

KOŚNO- ŁĄKOWA PRZEZNACZONA NA SIANO I KISZONKĘ DLA BYDŁA I KONI

Mieszanka dająca wysoki plon zielonej masy. Przeznaczona jest do sporządzania siana, kiszonki lub wypasania. Po koszeniu następują szybkie odrosty. Można zastosować dodatek koniczyny czerwonej, białej lub lucerny.

Na gleby lekkie GL – 1 Przykładowy skład mieszanki
Kostrzewa czerwona Reda-7,31% Życica wielokwiatowa westrwoldzka Estanzuela 284-15% Życica trwała Naki-7% Kupkówka pospolita Berta-33% Kostrzewa czerwona Areta-12,69% Kostrzewa trzcinowa Rachela-10,15% Kostrzewa trzcinowa Escalante-4,85% Kostrzewa łąkowa Gerda-10%

OPAKOWANIA 10kg

Na gleby ciężkie GC – 1 Przykładowy skład mieszanki
Tymotka łąkowa Alma-9,81% Kostrzewa łąkowa Gerda-10% Kupkówka pospolita Berta-15% Życica wielokwiatowa Dukat-15% Życica trwała Maja-21,06% Festulolium Felopa-10,19% Życica trwała Naki-18,94%

OPAKOWANIA 10kg

KOŚNO-ŁĄKOWA O PODWYŻSZONEJ ZAWARTOŚCI BIAŁKA

Mieszanka przeznaczona na siano i kiszonkę o podwyższonej zawartości białka.

Przykładowy skład mieszanki
Życica trwała Naki-15% Życica trwała Maja-15% Koniczyna łąkowa (czerwona) Rozeta-15,73% Koniczyna łąkowa (czerwona) Krynia-4,27% Kupkówka pospolita Berta-20% Życica wielokwiatowa westerwoldzka Kajana-10% Festulolium Felopa-20%

OPAKOWANIA 10kg

PASTWISKOWA

Mieszanka traw z dodatkiem koniczyny białej i lucerny. Zapewnia możliwość wypasania zwierząt oraz zbilansowaną ilość białka. Nadaje się również do wytwarzania siana, kiszonki oraz zielonej paszy. Charakteryzuje się również dużą smakowitością.

Przykładowy skład mieszanki
Kostrzewa czerwona Areta-15% Kupkówka pospolita Berta-15% Życica trwała Maja-4% Kostrzewa łąkowa Gerda-15% życica trwała Naki-11% Lucerna siewna La Bella Campagnola-15% Wiechlina łąkowa Sunbeam-5,13% Życica wielokwiatowa westerwoldzka Kajana-19,87%

OPAKOWANIA 10kg

MIESZANKA TRAW NA TORFY

Mieszanka przeznaczona głównie na ziemie torfowe oraz ciężkie, podmokłe wolno obsychające i tereny okresowo zalewowe. Mieszanka ta ma dużą tolerancję na zmienne warunki klimatyczne, a w szczególności na niskie temperatury. Pełną użytkowość uzyskuje się po 2 latach. Charakteryzuje się wysoką smakowitością. Jest chętnie zjadana przez bydło w formie siana oraz kiszonki.

Przykładowy skład mieszanki
Kostrzewa czerwona Matylda-10% Wiechlina łąkowa Sunbeam-10% Festulolium Felopa-20% Koniczyna łąkowa Rozeta-10% Mietlica biaława Kita-10% Kostrzewa łąkowa Gerda-20% Życica trwała Maja-20%

OPAKOWANIA 10kg

eprasa.pl de1b9332ed

ROENS NASIONA
www.roens-nasiona.pl

Oferta handlowa dla rolników na 2023

Mieszanki traw pastewnych

KOŚNA

Mieszanka w swoim składzie zawiera trawy o bardzo dużym przyroście zielonej masy i wysokiej smakowitości. Po skoszeniu następuje szybki odrost co przełoży się na częste koszenie. W związku z tym, że w mieszance tej użyte składniki są mniej trwałe, łąki zakłada się na okres nie dłuższy niż 3 lata.

Przykładowy skład mieszanki
Życia wielokwiatowa westerwoldzka Estanzuela 284-35% Życia trwała Maja-25% Życia wielokwiatowa Dukat-40%

OPAKOWANIA 10kg

MIESZANKA TRAW DLA BYDŁA

Przeznaczona jest ona dla krów mlecznych oraz bydła rzeźnego. Charakteryzuje się dużą zawartością zielonej masy oraz smakowitością. Zawiera w swoim składzie koniczynę czerwoną.

Przykładowy skład mieszanki
Lucerna siewna La Bella Campagnola-10% Życica wielokwiatowa westerwoldzka Kajana-24% Życica trwała Maja-10% Życica wielokwiatowa Dukat-31% Życica trwała Naki-25%

OPAKOWANIA 10kg

Oferta na nasiona strączkowe i poplonowe

Nazwa
Koniczyna biała Haifa
Koniczyna czerwona Krynia
Lucerna siewna Eugenia
Facelia błękitna Anabela
Gorczyca konsumpcyjna
Gorczyca biała
Seradela

UWAGA!
NA ŻYCZENIE KLIENTA WYKONUJEMY MIESZANKI O UZGODNIONYM SKŁADZIE
- Większe ilości dowozimy własnym transportem
- Wszystkie nasiona są kwalifikowane z aktualnym certyfikatem WIORIN
- Skład mieszanek może ulec zmianie

ORAZ INNE NASIONA TAKIE JAK – WYKA SIEWNA (JARA), WYKA KOSMATA (OZIMA), GROCH SIEWNY (PELUCHA), SERADELA, ŁUBIN WĄSKOLISTNY, ŁUBIN PASZOWY, RZEPIK ORAZ MIESZANKI POPLONOWE OZIMA I JARA.

Zachodniopomorska Firma Nasienna
Wojciech Roens
ul. Sikorek 9, 72-123 Kliniska Wielkie

tel. 91 431 28 11
e-mail: biuro@roens-nasiona.pl
www.roens-nasiona.pl

ROENS NASIONA

eprasa.pl de1b9332ed

Nowe odmiany w Krajowym Rejestrze Roślin Rolniczych (1)

ZBOŻA JARE, RZEPAK JARY, BOBOWATE I ZIEMNAKI

dr inż. JAROMIR PALUSIŃSKI, ZODR w Barzkowicach

JĘCZMIEŃ JARY

LG Belcanto (d. LGBN15018-36)
Odmiana typu browarnego, o dobrej wartości technologicznej. Plon ziarna duży. Przyrost plonu przy uprawie na wysokim poziomie agrotechniki powyżej przeciętnej. Odporność na mączniaka prawdziwego, plamistość siatkową i rynchosporiozę dość duża, na rdzę jęczmienia i ciemnobrunatną plamistość średnia. Rośliny dość wysokie, o dość małej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania przeciętny. Masa 1000 ziaren i wyrównanie ziarna średnie. Zawartość białka w ziarnie przeciętna. Tolerancja na zakwaszenie gleby przeciętna.

Bizon (d. NAD 6719)
Odmiana typu pastewnego. Plon ziarna dość duży. Przyrost plonu przy uprawie na wysokim poziomie agrotechniki powyżej przeciętnej. Odporność na mączniaka prawdziwego, rdzę jęczmienia, plamistość siatkową i ciemnobrunatną plamistość średnia, na rynchosporiozę dość mała. Rośliny średniej wysokości, o przeciętnej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania przeciętny. Masa 1000 ziaren dość duża, wyrównanie ziarna średnie. Zawartość białka w ziarnie duża. Tolerancja na zakwaszenie gleby dość mała.

Florence (d. Br 13773az3)
Odmiana typu pastewnego. Plon ziarna bardzo duży. Przyrost plonu przy uprawie na wysokim poziomie agrotechniki powyżej przeciętnej. Odporność na mączniaka prawdziwego, plamistość siatkową, rynchosporiozę i ciemnobrunatną plamistość średnia, na rdzę jęczmienia dość mała. Rośliny dość niskie, o dość małej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania przeciętny. Masa 1000 ziaren średnia, wyrównanie ziarna dość dobre. Zawartość białka w ziarnie dość mała. Tolerancja na zakwaszenie gleby przeciętna.

RGT Gagarin (d. RP17015)
Odmiana typu pastewnego. Plon ziarna dość duży. Przyrost plonu przy uprawie na wysokim poziomie agrotechniki powyżej przeciętnej. Odporność na mączniaka prawdziwego i ciemnobrunatną plamistość dość duża, na rynchosporiozę średnia, na rdzę jęczmienia i plamistość siatkową dość mała. Rośliny średniej wysokości, o przeciętnej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia dość wczesny, dojrzewania przeciętny. Masa 1000 ziaren średnia, wyrównanie ziarna słabe. Zawartość białka w ziarnie średnia. Tolerancja na zakwaszenie gleby przeciętna.

SM Redstar (d. RAH 463/17)
Odmiana typu pastewnego. Plon ziarna duży. Przyrost plonu przy uprawie na wysokim poziomie agrotechniki przeciętny. Odporność na mączniaka prawdziwego duża, na rynchosporiozę i ciemnobrunatną plamistość dość duża, na plamistość siatkową i rdzę jęczmienia średnia. Rośliny średniej wysokości, o dużej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania przeciętny. Masa 1000 ziaren i wyrównanie ziarna dość duże. Zawartość białka w ziarnie dość duża. Tolerancja na zakwaszenie gleby mała.

Tilmor (d. DM 19-20)
Odmiana typu pastewnego. Plon ziarna bardzo duży. Przyrost plonu przy uprawie na

eprasa.pl de1b9332ed

wysokim poziomie agrotechniki przeciętny. Odporność na rdzę jęczmienia i ciemnobrunatną plamistość dość duża, na mączniaka prawdziwego, plamistość siatkową i rynchosporiozę średnia. Rośliny średniej wysokości, o dość dużej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania przeciętny. Masa 1000 ziaren duża do bardzo dużej, wyrównanie ziarna dość duże. Zawartość białka w ziarnie dość duża. Tolerancja na zakwaszenie gleby przeciętna.

OWIES ZWYCZAJNY I NAGI

Magellan (d. NORD 17/115)
Odmiana żółtoziarnista, przeznaczona do uprawy na terenie całego kraju, z wyjątkiem wyżej położonych terenów górskich. Plon ziarna z łuską duży. Odporność na mączniaka prawdziwego, rdzę owsa, helmintosporiozę i septoriozę liści średnia. Rośliny dość wysokie, o średniej odporności na wyleganie. Termin wiechowania i dojrzewania średni. Udział łuski duży, masa 1000 ziaren dość duża, zawartość białka mała. Tolerancja na zakwaszenie gleby dość duża.

Adorator (d. STH 12618)
Odmiana owsa nagiego, przeznaczona do uprawy na terenie całego kraju, z wyjątkiem wyżej położonych terenów górskich. Plon ziarna z łuską i bez łuski na poziomie odmiany Siwek. Odporność na mączniaka prawdziwego, rdzę owsa, helmintosporiozę i septoriozę liści średnia. Rośliny średniej wysokości, o przeciętnej odporności na wyleganie. Termin wiechowania dość wczesny, dojrzewania średni. Udział łuski mniejszy niż u odmiany Siwek, około 4,1%. Masa 1000 ziaren i zawartość białka większe niż u odmiany Siwek. Tolerancja na zakwaszenie gleby przeciętna.

PSZENICA ZWYCZAJNA JARA

Akvitan (d. TRI 0902.1)
Jakościowa odmiana chlebowa (grupa A). Plon ziarna dość duży. Przyrost plonu przy uprawie na wysokim poziomie agrotechniki średni. Odporność na choroby podstawy źdźbła, rdzę brunatną, rdzę żółtą, brunatną plamistość liści, septoriozy liści i fuzariozę kłosów średnia, na mączniaka prawdziwego i septoriozę plew dość mała. Rośliny średniej wysokości, o dużej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia dość wczesny, dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren duża do bardzo dużej, gęstość w stanie zsypnym duża. Odporność na porastanie w kłosie dość duża, liczba opadania średnia. Zawartość białka duża do bardzo dużej, ilość glutenu duża. Wskaźnik sedymentacyjny SDS bardzo duży. Wydajność ogólna mąki dość mała. Tolerancja na zakwaszenie gleby przeciętna.

Aplauz (d. KOH 6819)
Jakościowa odmiana chlebowa (grupa A). Plon ziarna średni. Przyrost plonu przy uprawie na wysokim poziomie agrotechniki średni. Odporność na choroby podstawy źdźbła, mączniaka prawdziwego, rdzę brunatną, rdzę żółtą, brunatną plamistość liści, septoriozy liści, septoriozę plew i fuzariozę kłosów średnia. Rośliny dość wysokie, o przeciętnej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren dość mała, gęstość w stanie zsypnym duża do bardzo dużej. Odporność na porastanie w kłosie przeciętna, liczba opadania duża do bardzo dużej. Zawartość białka duża do bardzo dużej, ilość glutenu dość duża. Wskaźnik sedymentacyjny SDS bardzo duży. Wydajność ogólna mąki średnia. Tolerancja na zakwaszenie gleby dość duża.

Florentyna (d. DC 16 392)
Jakościowa odmiana chlebowa (grupa A). Plon ziarna duży. Przyrost plonu przy uprawie na wysokim poziomie agrotechniki poniżej średniej. Odporność na choroby podstawy źdźbła dość duża, na mączniaka prawdziwego, rdzę brunatną, rdzę żółtą, brunatną plamistość liści, septoriozy liści i septoriozę plew średnia, na fuzariozę kłosów dość mała. Rośliny wysokie do bardzo wysokich, o dość małej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia dość wczesny, dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren dość mała, gęstość w stanie zsypnym dość duża. Odporność na porastanie w kłosie przeciętna, liczba opadania duża. Zawartość białka duża, ilość glutenu dość duża. Wskaźnik sedymentacyjny SDS bardzo duży. Wydajność ogólna mąki średnia. Tolerancja na zakwaszenie gleby przeciętna.

KWS Carusum (d. KW 329-2-17)
Jakościowa odmiana chlebowa (grupa A). Plon ziarna duży do bardzo dużego. Przyrost plonu przy uprawie na wysokim poziomie agrotechniki poniżej średniej. Odporność na mączniaka prawdziwego i rdzę brunatną dość duża, na choroby podstawy źdźbła, rdzę żółtą, brunatną plamistość liści, septoriozy liści, septoriozę plew i fuzariozę kłosów średnia. Rośliny dość wysokie, o dość małej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia dość wczesny, dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren średnia, gęstość w stanie zsypnym duża do bardzo dużej. Odporność na porastanie w kłosie przeciętna, liczba opadania duża do bardzo dużej. Zawartość białka bardzo duża, ilość glutenu duża. Wskaźnik sedymentacyjny SDS bardzo duży. Wydajność ogólna mąki mała. Tolerancja na zakwaszenie gleby przeciętna.

KWS Rantum (d. KW 213-2-18)
Odmiana chlebowa (grupa B). Plon ziarna bardzo duży. Przyrost plonu przy uprawie na wysokim poziomie agrotechniki poniżej średniej. Odporność na rdzę brunatną dość duża, na choroby podstawy źdźbła, mączniaka prawdziwego, rdzę żółtą, brunatną plamistość liści, septoriozę plew i fuzariozę kłosów średnia, na septoriozy liści dość mała. Rośliny średniej wysokości, o dość dużej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia wczesny, dojrzewania dość wczesny. Masa 1000 ziaren mała do bardzo małej, gęstość w stanie zsypnym duża. Odporność na porastanie w kłosie dość duża, liczba opadania duża. Zawartość białka duża, ilość glutenu dość duża. Wskaźnik sedymentacyjny SDS duży do bardzo dużego. Wydajność ogólna mąki dość duża. Tolerancja na zakwaszenie gleby przeciętna.

PSZENŻYTO JARE

Toristo (d. MAH 4818)
Odmiana pastewna. Plon ziarna średni. Przyrost plonu przy uprawie na wysokim poziomie agrotechniki przeciętny. Odporność na rdzę brunatną, rdzę żółtą, brunatną plamistość liści, septoriozę liści i septoriozę plew średnia, na choroby podstawy źdźbła, mączniaka prawdziwego i rynchosporiozę dość mała. Rośliny dość wysokie, o małej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren przeciętna, gęstość ziarna w stanie zsypnym mała. Odporność na porastanie w kłosie przeciętna, liczba opadania duża do bardzo dużej. Zawartość białka mała do bardzo małej. Tolerancja na zakwaszenie gleby przeciętna.

eprasa.pl de1b9332ed

ŻYTO JARE

SM Stefano (d. HRSM 297)
Plon ziarna zbliżony do odmian SM Ananke, SM Elara i SM Fobos. Odporność na brunatną plamistość liści i fuzariozę kłosów dość duża, na rdzę brunatną i rynchosporiozę średnia, mączniaka prawdziwego i septoriozy liści dość mała. Rośliny średniej wysokości, o przeciętnej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren, gęstość ziarna w stanie zsypnym, odporność na porastanie w kłosie i liczba opadania średnie. Zawartość białka duża. Tolerancja na zakwaszenie gleby dość mała.

RZEPAK JARY

Laur (d. MAH 4620)
Odmiana populacyjna. Plon nasion duży. Zawartość tłuszczu w nasionach średnia, glukozynolanów poniżej średniej. Zawartość białka w suchej masie beztłuszczowej dość mała. Masa 1000 nasion średnia. Termin początku kwitnienia i dojrzałości technicznej średni. Rośliny średniej wysokości, o przeciętnej odporności na wyleganie. Odporność na zgniliznę twardzikową i czerń krzyżowych średnia.

Lava (d. DLE20822S11)
Odmiana mieszańcowa. Plon nasion bardzo duży. Zawartość tłuszczu w nasionach średnia, glukozynolanów powyżej średniej. Zawartość białka w suchej masie beztłuszczowej średnia. Masa 1000 nasion średnia. Termin początku kwitnienia i dojrzałości technicznej średni. Rośliny dość niskie, o przeciętnej odporności na wyleganie. Odporność na zgniliznę twardzikową i czerń krzyżowych średnia.

GROCH SIEWNY

Colin (d. DS 18133)
Odmiana pastewna wąsolistna, o czerwono purpurowych kwiatach, przeznaczona do uprawy na suche nasiona, do wykorzystania na paszę oraz do uprawy na zielonkę. Plon nasion i białka średni do dużego. Termin kwitnienia dość późny, dojrzewania średni, okres kwitnienia dość długi. Równomierność dojrzewania dość dobra. Rośliny wysokie. Odporność na wyleganie w czasie kwitnienia dość mała, przed zbiorem średnia. Odporność na fuzaryjne więdnięcie, zgorzelową plamistość, mączniaka prawdziwego oraz mączniaka rzekomego średnia. Nasiona żółte, masa 1000 nasion bardzo mała. Zawartość białka ogólnego w nasionach średnia, włókna surowego duża. Optymalna obsada roślin około 110 szt./m²

ŁUBIN WĄSKOLISTNY

SM Orion (d. PRH 112/19)
Odmiana niesamokończąca, niskoalkaloidowa, przeznaczona do uprawy na nasiona paszowe. Plon nasion duży, plon białka bardzo duży. Termin kwitnienia oraz dojrzewania roślin nieco wcześniejszy od średniego, okres kwitnienia średni. Rośliny średniej wysokości. Odporność roślin na wyleganie w fazie końca kwitnienia i przed zbiorem dość duża. Równomierność dojrzewania średnia. Odporność na fuzaryjne więdnięcie średnia, na antraknozę dość duża. Masa 1000 nasion średnia. Zawartość białka ogólnego w nasionach bardzo duża, tłuszczu surowego i alkaloidów bardzo mała, włókna surowego mała. Optymalna obsada roślin w uprawie na nasiona około 100 szt./m².

SOJA

Adelfia (d. Adelfia)
Odmiana średnio późna (6°). Plon nasion i białka bardzo duży. Termin kwitnienia roślin i długość fazy kwitnienia średnie. Termin dojrzałości technicznej dość późny. Rośliny niskie. Najniższe strąki osadzone dość nisko. Odporność na wyleganie przed zbiorem średnia. Odporność na bakteryjną ospowatość i septoriozę średnia, na bakteryjną plamistość dość duża. Równomierność dojrzewania średnia. Odporność na pękanie strąków średnia. Masa 1000 nasion średnia. Zawartość białka ogólnego, tłuszczu oraz włókna surowego w nasionach średnia. Zalecana obsada nasion do siewu około 70 szt./m².

Asterix (d. SM SR17045)
Odmiana średnio wczesna (4,5°). Plon nasion i białka duży. Termin kwitnienia roślin średni, długość trwania fazy kwitnienia dość krótka, termin dojrzałości technicznej dość wczesny. Rośliny średnio wysokie. Najniższe strąki osadzone dość nisko. Odporność na wyleganie przed zbiorem dość duża. Odporność na bakteryjną ospowatość i septoriozę średnia, na bakteryjną plamistość mała. Równomierność dojrzewania i odporność na pękanie strąków średnie. Masa 1000 nasion średnia do małej. Zawartość białka ogólnego i włókna surowego w nasionach średnia, tłuszczu dość mała. Zalecana obsada nasion do siewu około 70 szt./m².

ES Bachelor (d. ESG1813)
Odmiana średnio późna (6°). Plon nasion dość mały, plon białka dość duży. Termin kwitnienia roślin, długość fazy kwitnienia i termin dojrzałości technicznej średnie. Rośliny średnio wysokie. Najniższe strąki osadzone dość nisko. Odporność na wyleganie przed zbiorem dość duża. Odporność na bakteryjną ospowatość i septoriozę średnia, na bakteryjną plamistość dość duża. Równomierność dojrzewania i odporność na pękanie strąków średnie. Masa 1000 nasion średnia do małej. Zawartość białka ogólnego w nasionach bardzo duża, tłuszczu surowego bardzo mała, włókna mała. Zalecana obsada nasion do siewu około 70 szt./m².

GL Susanna (d. GL306)
Odmiana późna (7°). Plon nasion dość duży, plon białka średni. Termin kwitnienia roślin i długość fazy kwitnienia średnie, termin dojrzałości technicznej późny. Rośliny wysokie do bardzo wysokich. Najniższe strąki osadzone wysoko. Odporność na

eprasa.pl de1b9332ed

wyleganie przed zbiorem mała. Odporność na bakteryjną ospowatość, bakteryjną plamistość i septoriozę średnia. Równomierność dojrzewania i odporność na pękanie strąków średnie. Masa 1000 nasion średnia do małej. Zawartość białka ogólnego, tłuszczu oraz włókna surowego w nasionach średnia. Zalecana obsada nasion do siewu około 70 szt./m².

Pamela (d. SZD P6301)
Odmiana wczesna do średnio wczesnej (3,5°). Plon nasion duży, plon białka dość duży. Termin kwitnienia roślin dość wczesny, długość fazy kwitnienia średnie, termin dojrzałości technicznej wczesny. Rośliny dość niskie. Najniższe strąki osadzone średnio wysoko. Odporność na wyleganie przed zbiorem dość duża. Odporność na bakteryjną ospowatość średnia, na bakteryjną plamistość i septoriozę dość duża. Równomierność dojrzewania i odporność na pękanie strąków średnie. Masa 1000 nasion duża. Zawartość białka ogólnego, tłuszczu oraz włókna surowego w nasionach średnia do małej. Zalecana obsada nasion do siewu około 70 szt./m².

Pula (d. SMSJ201)
Odmiana średnio późna (6°). Plon nasion duży, plon białka duży do bardzo dużego. Termin kwitnienia dość późny, okres kwitnienia krótki, termin dojrzałości technicznej dość późny. Rośliny dość wysokie. Najniższe strąki osadzone średnio wysoko. Odporność na wyleganie przed zbiorem dość duża. Odporność na bakteryjną ospowatość, bakteryjną plamistość i septoriozę dość mała. Równomierność dojrzewania dość mała, odporność na pękanie strąków średnia. Masa 1000 nasion dość mała. Zawartość białka ogólnego w nasionach dość duża, tłuszczu surowego dość mała, włókna surowego średnia. Zalecana obsada nasion do siewu około 70 szt./m².

Wojtek (d. BAUP 19.2023)
Odmiana średnio wczesna (5°). Plon nasion i białka dość duży. Termin kwitnienia roślin i długość fazy kwitnienia średnie, termin dojrzałości technicznej dość wczesny. Rośliny wysokie. Najniższe strąki osadzone dość wysoko. Odporność na wyleganie przed zbiorem dość mała. Odporność na bakteryjną ospowatość i septoriozę – średnia, na bakteryjną plamistość mała. Równomierność dojrzewania i odporność na pękanie strąków średnie. Masa 1000 nasion średnia. Zawartość białka ogólnego i włókna surowego w nasionach dość duża, tłuszczu średnia. Zalecana obsada nasion do siewu około 70 szt./m².

ZIEMNIAK

Lenka (d. ZAH 26019)
Odmiana jadalna bardzo wczesna, w typie konsumpcyjnym ogólnoużytkowym do lekko mączystego, o dobrym smaku. Bulwy dość duże, okrągłoowalne, o regularnym kształcie, oczka dość płytkie, skórka żółta, miąższ jasnożółty. Plon ogólny bulw po 40 dniach od wschodów znacznie powyżej wzorca, po zakończeniu wegetacji średni. Przydatna głównie do uprawy na wczesny zbiór. Odporność na wirusa Y duża, na zarazę ziemniaka mała. Odmiana odporna na mątwika ziemniaczanego Ro1 oraz na patotyp 1(D1) raka ziemniaka.

Meluzyna (d. ZAH 26719)
Odmiana jadalna średnio wczesna, w typie konsumpcyjnym ogólnoużytkowym do sałatkowego, o przeciętnym smaku. Bulwy średniej wielkości, owalne, o regularnym kształcie, oczka dość płytkie, skórka i miąższ żółte. Plon ogólny bulw duży, dość duży udział frakcji handlowej w plonie ogólnym. Odporność na wirusa Y duża, na zarazę ziemniaka mała. Odmiana odporna na patoytp 1(D1) raka ziemniaka.

Karat (d. STB 24819)
Odmiana skrobiowa średnio wczesna. Bulwy duże, owalne, skórka żółta, miąższ kremowy. Plon ogólny bulw oraz skrobi doży do bardzo dużego (około 110% wzorca dla odmian wczesnych i średnio wczesnych). Zawartość skrobi powyżej wzorca, średnio 19,9%. Odporność na wirusa Y duża, na zarazę ziemniaka średnia. Odmiana odporna na mątwika ziemniaczanego Ro1 oraz na patotyp 1(D1) raka ziemniaka.

Zestawiono na podstawie publikacji COBORU w Słupi Wielkiej

eprasa.pl de1b9332ed

GRUPA AZOTY

NAJLEPSI
W SWOJEJ ROLI

Grupa Azoty Główny Partner 1919 PZN

Poznaj wszystkie nawozy,
skanując kod lub odwiedzając stronę:

www.grupaazoty.com
www.nawozy.eu
agro@grupaazoty.com

eprasa.pl de1b9332ed

STANISŁAW ZARZYCKI, ZODR w Barzkowicach

✓ Opóźnienie terminów siewu ze względu na brak opadów czy zwłoka z podjęciem decyzji o wysokości nawożenia mineralnego nie jest dobre dla rozwoju roślin jarych. Jednak im wcześniejszy siew, tym lepiej. W terminach lekko opóźnionych na początku kwietnia można zasiać pszenżyto, jęczmień, pszenicę czy mieszanki zbożowe.

✓ Ze względu na wcześniejsze susze w glebie może znajdować się więcej niewykorzystanego azotu. Ile jest azotu w glebie, to znaczy jaka jest zawartość N_{min}, może nam tylko powiedzieć badanie gleby.

✓ W zbożach ozimych i rzepaku ozimym, jeżeli jeszcze nie zastosowano pierwszej wiosennej dawki nawożenia azotowego, należy uczynić to jak najszybciej. Saletra amonowa jest nawozem zalecanym do pierwszej dawki nawożenia ze względu na jej dobre działanie w niskich temperaturach. Azot dostępny dla rzepaku od pierwszej chwili wiosennej wegetacji wykorzystywany jest przez rośliny przede wszystkim do odbudowy aparatu asymilacyjnego. Od tego, w jakim stopniu uda im się odbudować rozetę liściową, zależy wykorzystanie kolejnej porcji składników pokarmowych podawanych zwykle dwa tygodnie później. W przypadku pszenicy ozimej stosowanie małych (30-40 kg N/ha) dawek w krótkich, około 14-dniowych odstępach czasu, począwszy od wiosennego ruszenia wegetacji, gwarantuje prawidłowy wzrost roślin i maksymalne wykorzystanie azotu z nawozów, co ogranicza straty składnika.

✓ Na plantacjach pszenicy ozimej, gdzie dawka azotu przekroczy 120 kg/ha, należy w fazie końca krzewienia do końca fazy grubienia pochwy liściowej liścia flagowego (faza BBCH od 29 do 49) zastosować odpowiedni regulator wzrostu.

✓ Rzepak pozostawiony na polu na 10 miesięcy jest atakowany przez wiele groźnych szkodników, w tym pchełkę rzepakową, śmietkę kapuścianą, słodyszka rzepakowego, chowacze: brukwiaczka i czterozębnego. Pomocne przy wyznaczeniu prawidłowego terminu zabiegu zwalczania szkodników są żółte naczynia. Należy je wystawić co najmniej 25 m od brzegu pola, zgodnie z kierunkiem spodziewanego nalotu insektów na plantację. Pozwoli to nam na monitorowanie ilości chowacza na plantacji, brukwiaczka czy czterozębnego. I tak dla chowacza brukwiaczka, jeżeli w marcu w ciągu trzech dni w naczynku stwierdziliśmy 10 szt. owadów to znaczy, że ekonomiczny próg szkodliwości został przekroczony i należy wykonać oprysk. Dla chowacza czterozębnego w marcu i kwietniu – jeżeli stwierdzimy w żółtym naczyniu 20 szt. owadów – to ekonomiczny próg szkodliwości został przekroczony.

✓ Gdy temperatura gleby na głębokości 10 cm osiągnie 5-6°C, można zacząć sadzić podkiełkowane ziemniaki na wczesny zbiór. Najczęściej gleba ogrzewa się do takiej temperatury w pierwszej dekadzie kwietnia. Gdy gleba osiągnie 7-8°C można rozpocząć sadzenie pozostałych ziemniaków.

✓ Ziemniaki przeznaczone na najwcześniejszy zbiór powinny być w miarę możliwości uprawiane bez stosowania środków chemicznych. Do ochrony takich plantacji przed chwastami zalecane są zabiegi mechaniczne wykonywane obsypnikiem i broną chwastownikiem. Skuteczne zniszczenie chwastów wymaga (do wschodów) stosowania tych zabiegów co 7 dni. Po wschodach należy ograniczyć się do stosowania obsypnika, aby nie zniszczyć korzeni młodych ziemniaków.

✓ Siew kukurydzy wykonujemy, gdy temperatura gleby osiągnie 8°C. Fenologiczny termin siewu kukurydzy czy tak jak w czyni to wielu rolników w przypadku ziemniaków, nakłada się z kwitnieniem mniszka lekarskiego. Wczesny siew niesie ze sobą wiele korzyści. Po pierwsze, pozwala na optymalne wykorzystanie wilgoci, która zgromadziła się w glebie w okresie zimowym czy po dość obfitych opadach w miesiącu lutym. Po drugie – przyspiesza kwitnienie i wiechowanie kukurydzy, co w konsekwencji daje możliwość wcześniejszego zbioru.

✓ Odmiany wczesne, przeznaczone na wczesny zbiór, wysiewamy w pierwszej kolejności. Następnie odmiany średnio późne, które wymagają odpowiednio wyższej sumy temperatur dla osiągnięcia dojrzałości. Z kolei do siewów opóźnionych dobrze jest wykorzystać odmiany wczesne, ponieważ wówczas mają one większą szansę osiągnąć dojrzałość przed wystąpieniem jesiennych przymrozków. Siew kukurydzy na glebach ciężkich wykonujemy na głębokość 3-4 cm, na glebach lżejszych jest ona większa i wynosi 5-6 cm.

✓ Wiosną zadbajmy również o łąki i pastwiska. Prawidłowa pielęgnacja wpływa na ilość oraz jakość pozyskiwanej dla przeżuwaczy paszy w całym sezonie wegetacyjnym. Wiosną należy rozgarnąć kretowiska, kopce i inne nierówności na powierzchni łąk za pomocą włóki. Momentem, w którym można ten zabieg rozpocząć, jest początek obsychania kretowisk i kontynuowanie do chwili, gdy ruń osiągnie 10 cm wysokości. Najczęściej stosuje się włóki z metalowych obręczy, odwróconych bron lub starych opon.

✓ Zabiegiem wiosennym, niezbędnym w pielęgnacji użytków zielonych na glebach organicznych i silnie próchnicznych, a także mineralnych lekkich, jest wałowanie. Zabieg ten ma na celu usunięcie z gleby zbędnego powietrza, a przede wszystkim dociśnięcie darni do podłoża, umożliwiające podsiąkanie wody i regenerację systemów korzeniowych wartościowych gatunków, zwłaszcza traw. Wałowanie należy wykonać w momencie, gdy darń ugina się pod naciskiem stopy, a w powstałych śladach brak jest oznak wilgoci. Wałowanie można też powtórzyć po zbiorze pierwszego pokosu.

✓ Do zabiegów pielęgnacyjnych na łąkach i pastwiskach w szerszym znaczeniu, które sprzyjają rozwojowi zwartej darni oraz zapobiegają występowaniu chwastów, zalicza się racjonalne ich nawożenie i prawidłowe użytkowanie. Wczesną wiosną wskazane jest nawożenie fosforowo-potasowe. Największy efekt plonotwórczy uzyskuje się poprzez nawożenie azotowe. W momencie ruszenia wegetacji należy zaaplikować azot w dawce nieprzekraczającej 60 kg/ha. W przypadku runi z dużym udziałem roślin motylkowatych wysokość nawożenia azotowego należy zmniejszyć o połowę.

eprasa.pl de1b9332ed

PATRYCJA DOMARADZKA, ZODR w Barzkowicach
ANTONI FURTAK, ZODR Oddział w Koszalinie

Bydło

✓ Choroba guzowatej skóry bydła (LSD, Lumpy Skin Disease) to wysoce zakaźna choroba bydła występująca w krajach o ciepłym klimacie (np. w Afryce). Jej ogniska, wraz z ocieplaniem klimatu, notuje się jednak z roku na rok coraz bliżej polskich granic. Powoduje znaczne straty ekonomiczne w hodowli. Wirus tej choroby (Capripoxv i rusz rodziny Poxviridae) rozprzestrzenia się bardzo szybko za pośrednictwem owadów kłująco-ssących (komary, gzy, kleszcze) i przez zakażone zwierzęta. Widoczne objawy to: brak apetytu oraz owrzodzenia wewnątrz jamy ustnej, nosa i narządów płciowych. Najbardziej narażone na zakażenie są rasy bydła o cienkiej skórze, np. Jersey. Zachorowalność na LSD u bydła wynosi 5-45%, a śmiertelność 10%. Chorobie tej można skutecznie zapobiegać corocznymi szczepieniami. Zwierzęta chore muszą być uśpione i zutylizowane.

✓ Sezon pastwiskowy (tuż, tuż). Z ważniejszych elementów przygotowania pastwiska jest wyposażenie go w kompletne ogrodzenie, najczęściej elektryczne. Warto jednak wcześniej pomyśleć o przeglądzie dostępnych urządzeń pozostałych z poprzedniego sezonu. Również sprawdzić sprawność elektryzatora oraz pracującej z nim baterii (w przypadku elektryzatorów bateryjnych/akumulatorowych). Poza elementami samego ogrodzenia należy pamiętać o zabezpieczeniu pastwiska w stały dostęp do wody. Każdy decyduje się na rozwiązanie odpowiadające planom rolnika oraz zasobom materialnym, jak i finansowym. Pamiętamy też o uzupełnianiu minerałów (np. w postaci lizawek), szczególnie przy wysokich temperaturach.

✓ Przygotujmy również zwierzęta – pamiętamy, aby rozpocząć właściwie sezon pastwiskowy. Skupiamy się nie tylko i wyłącznie na pracy przygotowującej użytki zielone dla zwierząt. Koniecznie musimy przygotować zwierzęta pod względem niezbędnych zabiegów, takich jak przedsezonowa korekcja racic, która powinna być wykonana minimum 4 tygodnie przed rozpoczęciem wypasu, aby zapewnić odpowiedni czas na zagojenie się ewentualnych urazów. Następnie pamiętamy o zabiegu odrobaczania stada. Ważne jest, aby wykonać go przed pierwszym wypasem, ponieważ nie dopuścimy do skażenia pastwiska pasożytami. Również w ramach przygotowań do sezonu pastwiskowego warto pamiętać o odpowiedniej suplementacji oraz diecie.

Drobiarstwo

✓ W województwie zachodniopomorskim, w lutym 2023 r. potwierdzono wystąpienie 2 ognisk wirusa HPAI w gospodarstwach typu chowu przyzagrodowy i komercyjny. Ogniska te odnotowano w powiecie gryfińskim: w miejscowości Borzym w gminie Gryfino.

GRYPA PTAKÓW - ZASADY BIOASEKURACJI

1. Zabezpiecz drób i paszę przed kontaktem z dzikimi ptakami.
2. Pod żadnym pozorem nie pozwól, aby na fermie przebywały osoby nieupoważnione.
3. Pamiętaj o matach dezynfekcyjnych i regularnie je nasączaj aktywnym środkiem odkażającym.
4. Wprowadź zakaz wstępu na fermę osobom mającym kontakt z innym ptactw (np.: właścicielom przydomowych kurników, myśliwym)
5. Pamiętaj, żeby zawsze zakładać odzież i obuwie ochronne przed wejściem do kurnika i zmieniać ją każdorazowo wchodząc do kolejnych budynków.
6. Wpuszczaj na fermę wyłącznie pojazdy z odkażonymi kołami.
7. Zadbaj o zabezpieczenie ściółki.
8. Pamiętaj o dezynfekcji ściółki przed wniesieniem do kurnika.
9. Zadbaj o izolację każdego z kurników, a także osobne żywienie i narzędzia.
10. Prowadź rejestr działań takich jak: oczyszczanie, odkażanie, dezynsekcje i deratyzacja.
11. Posiadasz tylko kilka sztuk drobiu? Dla ich bezpieczeństwa – trzymaj je w zamknięciu.
12. Zwiększona śmiertelność wśród drobiu, apatia, niechęć do paszy i wody, spadek nieśności oraz objawy nerwowe (porażenie, skręt szyi, drgawki, biegunka, duszność) Nie zwlekaj – zawiadom powiatowego lekarza weterynarii.

✓ Ptaki należy przetrzymywać w odosobnieniu (obowiązkowo w okresie wiosennych oraz jesiennych wędrówek dzikich ptaków) lub na wolnej, ogrodzonej przestrzeni, pod warunkiem ograniczenia kontaktu z dzikim ptactwem.

✓ Zielonki stosowane w karmieniu drobiu wodnego (kaczki i gęsi), szczególnie w okresie wiosennych oraz jesiennych wędrówek dzikich ptaków, nie mogą pochodzić z terenów wysokiego ryzyka zanieczyszczenia ich wirusem wysoce zjadliwej grypy ptaków, z okolic zbiorników wodnych, bagien, i innych miejsc stanowiących ostoję ptaków dzikich.

✓ Należy regularnie przeglądać wszelkie połączenia i rury (silosy paszowe) pod kątem obecności zanieczyszczeń np. odchodami dzikich ptaków.

✓ Należy eliminować wszelkie możliwe do usunięcia nieszczelności budynków inwentarskich (umieścić siatki w oknach i otworach, zabezpieczyć kominy wentylacyjne).

✓ Nie należy tworzyć sztucznych zbiorników wodnych na terenie gospodarstwa (np. oczka wodne), a istniejące należy zabezpieczyć przed dostępem dzikiego ptactwa.

✓ Nie należy dokarmiać dzikiego ptactwa na terenie gospodarstwa (usunąć karmniki).

✓ Jeżeli na terenie gospodarstwa znajdują się drzewa owocowe należy jak najczęściej usuwać opadłe owoce.

ASF

✓ W województwie zachodniopomorskim, zgodnie z rozporządzeniem z dnia

eprasa.pl de1b9332ed

17 lutego 2023 r., zniesiono obszar objęty ograniczeniem III (strefa czerwona), a gminy objęte strefą czerwoną zostały przeniesione do obszaru objętego ograniczeniem II (strefa różowa).
Obszar objęty ograniczeniami I – strefa niebieska obejmuje następujące gminy: Police, Dobra, część I miasta – powiatu Szczecin, Stare Czarnowo, Bielice, Kozielice, Pyrzyce, Pełczyce, Krzęcin, Bierzwnik, Myślibórz, Barlinek, Nowogródek, obszar wiejski część I gminy Dębno.
Obszar objęty ograniczeniami II – strefa różowa obejmuje następujące gminy: Gryfino, Kołbaskowo, Cedynia, Moryń, Mieszkowice, Boleszkowice, obszar wiejski część II gminy Dębno, obszar wiejski Chojna, Trzcińsko-Zdrój, Widuchowa, Banie.

Kwiecień w pasiece

✓ Kwiecień w pasiece to okres szybkiego rozwoju rodzin pszczelich, a dla pszczelarzy to początek intensywnych prac. Najczęściej wtedy pogoda pozwala na generalny przegląd pasieki. Można już rozbierać gniazda, toteż ocena rodziny jest wnikliwsza niż po pierwszym oblocie. Przegląd wykonać należy sprawnie i szybko, aby nie oziębiać niepotrzebnie gniazda. W trakcie tego przeglądu, zwanego głównym przeglądem wiosennym należy przede wszystkim:

- dokonać oceny rodziny – zwraca się przy tym uwagę nie tylko na siłę rodzin, ale także na ilość i jakość czerwiu,
- dokonać oceny zapasów,
- zaznaczyć rodziny słabe bądź wykazujące oznaki choroby.

Przegląd taki umożliwia, w zależności od wielkości pasieki i umiejętności pszczelarza, na podjęcie działań wpływających na prawidłowy rozwój rodzin pszczelich.

✓ Po dokładnej ocenie wszystkich rodzin łączymy rodziny bez matki oraz rodziny słabe, jeśli pracy tej nie wykonaliśmy w poprzednim miesiącu. Łączenie przeprowadzamy ostrożnie, najlepiej przedzielając poszczególne rodziny gazetą, nie ma wtedy obaw o ścinanie się pszczół.

✓ Uzupełniamy brakujące zapasy pokarmu. Żelazny zapas wynosi 5-6 kg w jednej rodzinie pszczelej. Jeden dcm² poszytego plastra waży ok 0,3 kg. Warto więc odebrać plastry z rodzin, które mają ich w nadmiarze, a wstawić, gdzie tych zapasów nie widać.

✓ Gniazda porządkujemy i dostosowujemy ich wielkość do siły rodziny. Zbyt duże gniazda zmniejszamy. W kwietniu często występują długotrwałe ochłodzenia, gniazda nie powinny być więc zbyt obszerne – wszystkie plastry powinny być dobrze obsiadane przez pszczoły.

✓ Zabiegi stymulujące rozwój wiosną przynoszą rezultat, pod warunkiem łatwego dostępu do pierzgi lub świeżego pyłku, a także wody. Jeżeli więc istnieje możliwość, przewoźmy nasze pszczoły w miejsca, gdzie występują np. duże skupiska wierzby.

✓ Jeżeli chcemy wykorzystać pożytki wczesne (np. rzepak), stosujemy pobudzanie czerwienia matki poprzez:

- odsklepianie plastrów,
- przestawianie czerwiu,
- podkarmianie stymulacyjne - syrop w proporcji 1 kg cukru na 1 l wody, w ilości 0,5 l co drugi bądź trzeci dzień.

✓ Początek kwietnia jest bardzo dogodnym okresem do kontroli i zwalczania roztoczy Varroa. Pozwala to rodzinom pszczelim wejść w okres produkcyjny z silniejszymi pszczołami dzięki ograniczeniu stopnia inwazji. Dokonujemy kontroli stanu dennic z naturalnym osypem roztoczy i odsklepianego czerwiu oraz możemy zastosować varroa tester. Zabieg leczenia można wykonać Apiwarolem.

✓ Kiedy w ulach widać zwiększoną liczbę pszczół i pobielanie plastrów, przystępujemy do poszerzania gniazd. Gniazda poszerza się plastrami z suszem dziewiczym lub węzą, wstawiając je przy skraju z czerwiem, jednorazowo 1 lub 2 plastry co kilka dni, a dobrze je wstawić na skraju gniazda. Jeśli gospodarujemy w ulach korpusowych, korpus dostawiamy pod czerw.

✓ Gdy prowadzimy pasiekę wędrowną, warto ustalić miejsce ustawienia pszczół w maju, np. na rzepaku. Współpracując z właścicielem plantacji nie będziemy narażeni na niekorzystne zabiegi stosowanych środków ochrony roślin.

✓ Warto też wiedzieć o napszczeleniu w danej okolicy, aby nie stwarzać kłopotów dla stacjonujących pasiek, a również sobie.

Rodzina z takim czerwem podlega likwidacji.

Czerw pszczeli w różnym stadium rozwoju.

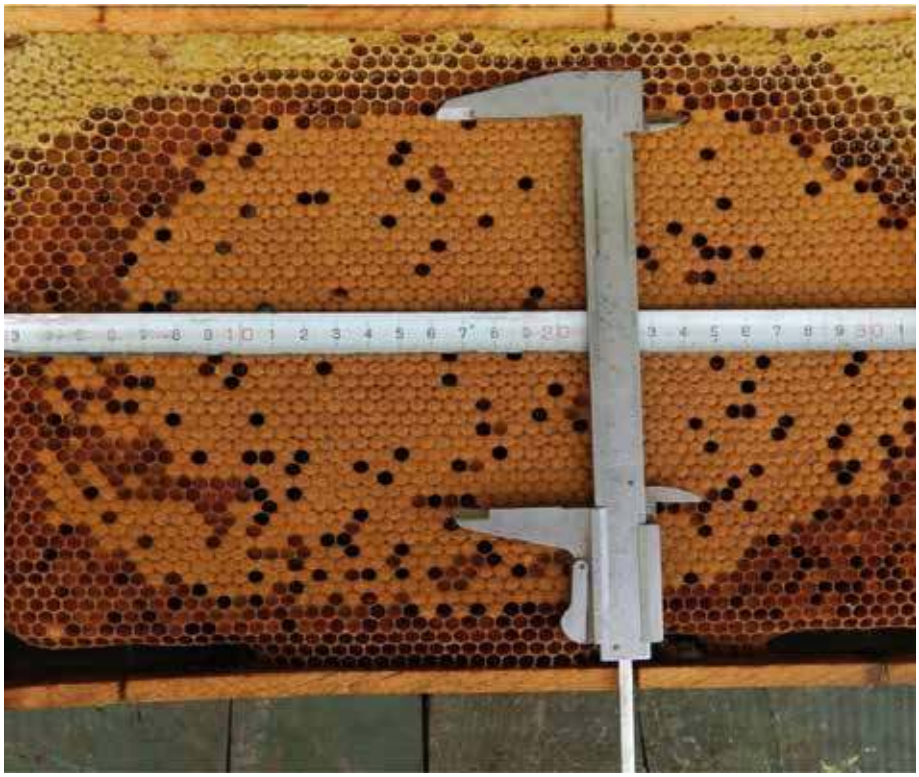
Mierzony czerw świadczy o dobrym rozwoju rodziny pszczelej.

eprasa.pl de1b9332ed

Tohumus®

organiczny wpływ na plon

Zrównoważone podejście do nawożenia roślin wyznacza nowe kierunki rozwoju Grupy Azoty, która w odpowiedzi na potrzeby zmieniającego się rolnictwa wprowadza linię produktów Tohumus zawierających wysokiej jakości kwasy humusowe.

Grupa Azoty od lat stawia na racjonalne oraz efektywne wykorzystanie składników pokarmowych, gwarantujące otrzymanie optymalnego i dobrego jakościowo plonu, a jednocześnie chroniące potencjał produkcyjny środowiska.

Tohumus to kwasy humusowe

Linia produktów Tohumus obejmuje dwa płynne preparaty zawierające kwasy humusowe: pierwszy to Tohumus, czyli organiczno-mineralny stymulator wzrostu roślin, drugi to Tohumus Ekstra, który jest nawozem organiczno-mineralnym. Oba preparaty przeznaczone są do stosowania doglebowego i dolistnego. Tohumus Ekstra może być stosowany w rolnictwie ekologicznym.

Tohumus		
kwasy humusowe	**≥ 4,9%**	(m/m)
węgiel organiczny	**≥ 2,8%**	(m/m)
pH	**9,0–11,4**	
gęstość	**1,03 g/cm³**	

Tohumus Ekstra		
substancje organiczne	**≥ 20,0%**	(% s.m.)
kwasy humusowe	**≥ 10,3%**	(m/m)
zawartość potasu w przeliczeniu na K_2O	**≥ 2,0%**	(m/m)
pH	**9,0–11,4**	
gęstość	**1,05 g/cm³**	

Jak powstaje Tohumus?

Produkty z linii Tohumus pochodzą z naturalnego surowca, jakim jest węgiel brunatny. Są produkowane przy użyciu autorskiej i opatentowanej metody, w procesie alkalicznej ekstrakcji. Kwasy humusowe pozyskuje się, dodając do węgla brunatnego wodorotlenek potasu. Po filtracji powstaje Tohumus. Po jego zatężeniu otrzymuje się Tohumus Ekstra (Tohumus Ekstra jest preparatem dwa razy bardziej skoncentrowanym niż Tohumus).

Wszystkie procesy prowadzone są w niskich temperaturach, dzięki czemu uzyskuje się skoncentrowane produkty o bardzo rozbudowanych łańcuchach. Zawartość kwasów humusowych w suchej masie produktów z linii Tohumus stanowi co najmniej 50%.

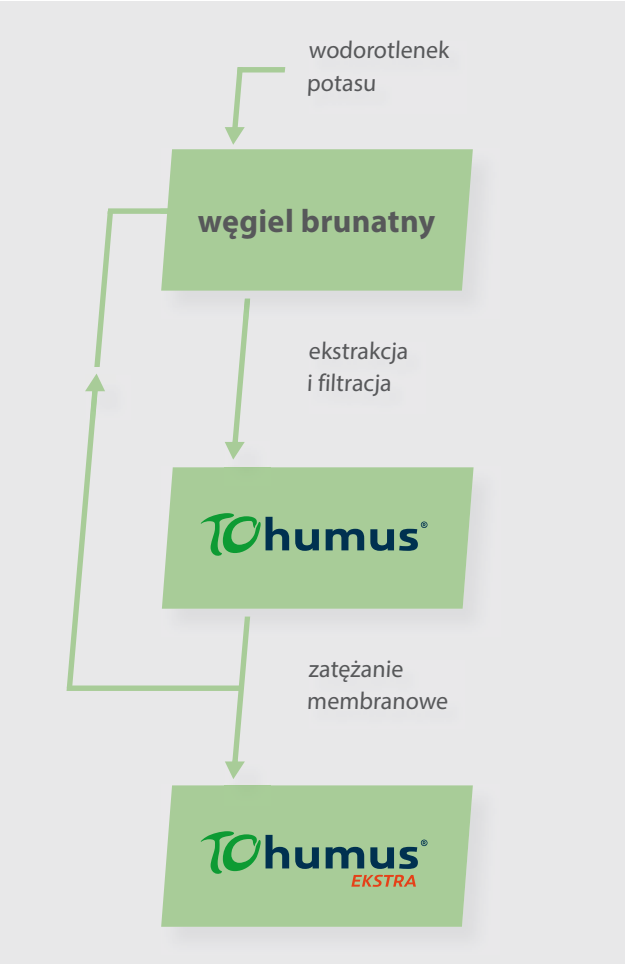

eprasa.pl de1b9332ed

Właściwości i działanie substancji humusowych

Substancje humusowe należą do podstawowych składników próchnicy glebowej. Są to naturalne związki organiczne, bogate w węgiel. Znajdują się nie tylko w glebie, ale także w innych bogatych w organikę materiałach: kompoście, oborniku, torfie, czy węglu brunatnym.

Substancje humusowe to struktury o bardzo skomplikowanej budowie. To właśnie dzięki swej budowie substancje humusowe mają tak cenne środowiskowo i rolniczo właściwości. Korzystne efekty aplikacji substancji humusowych wynikają zarówno z ich bezpośredniego oddziaływania na rośliny, jak i z działania pośredniego poprzez wpływ na właściwości gleby.

Na czym polega działanie bezpośrednie? Substancje humusowe regulują wzrost i rozwój roślin poprzez wpływ na szlaki hormonalne roślin czy działanie genów i białek odpowiedzialnych za procesy fizjologiczne.

Działanie pośrednie substancji humusowych polega na stymulowaniu wzrostu roślin poprzez wpływ na właściwości gleby. W glebie substancje humusowe zwiększają pojemność wymiany kationów (w efekcie m.in. magazynują wapń, magnez i potas w formach łatwo dostępnych dla roślin), a także poprawiają dostępność fosforu i mikroelementów (np. cynku, miedzi, żelaza).

Tohumus stymuluje procesy życiowe roślin i wpływa korzystnie na ich rozwój

Zwiększone plonowanie roślin po aplikacji Tohumusu zostało potwierdzone w badaniach naukowych.

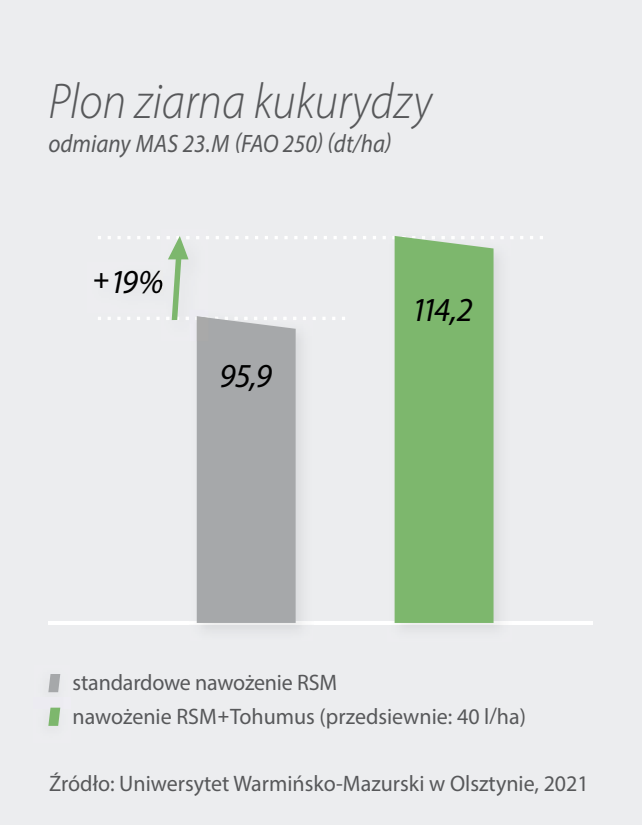

Źródło: Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie, 2021

Tohumus wpływa korzystnie na kondycję roślin pszenicy ozimej oraz ogranicza występowanie *Fusarium culmorum* i *Rhizoctonia cerealis*.

Źródło: IOR-PIB Sośnicowice, 2019

Przyrost plonu roślin i poprawa jego jakości po aplikacji substancji humusowych jest wynikiem wielu korzystnych procesów będących efektem działania tych substancji. Obserwowane są:

- **poprawa kiełkowania roślin**,
- **rozbudowa systemu korzeniowego** zapewniająca lepsze pobieranie wody i składników pokarmowych (dzięki temu, że lepsza jest penetracja gleby przez korzenie roślin),
- **zwiększenie aktywności mikroorganizmów glebowych**, w tym poprawa zasiedlenia ryzosfery przez drobnoustroje,
- **zwiększenie odporności roślin na stres abiotyczny** (np. niedobory wody, zasolenie),
- **zwiększenie pobierania składników pokarmowych z gleby** dzięki lepszej ich dostępności w glebie oraz dzięki stymulacji mechanizmów transportu pierwiastków z gleby do korzeni oraz z korzeni do części nadziemnych,
- **zwiększenie koncentracji składników pokarmowych w roślinach**,
- **wspomaganie fotosyntezy i przemian azotu w roślinach**,
- **ograniczenie porażenia roślin przez choroby**.

Jak stosować Tohumus?

Tohumus i Tohumus Ekstra można stosować w następujący sposób:

- jako samodzielny produkt w zabiegach doglebowych i dolistnych,
- jako dodatek do nawozu RSM w zabiegach doglebowych i jako dodatek do roztworów mocznika w zabiegach dolistnych.

Ciecz roboczą należy przygotować przy włączonym mieszadle i zużyć bezpośrednio po przygotowaniu. Podczas tworzenia mieszaniny zbiornikowej może wystąpić zjawisko pienienia się cieczy roboczej, z tego względu kwasy humusowe warto dodać, gdy zbiornik opryskiwacza jest napełniony wodą lub RSM do ¾ ustalonej ilości. Przygotowana ciecz użytkowa może być zastosowana na polu z wykorzystaniem powszechnie dostępnych rozpylaczy, dostosowanych do tego typu zabiegów. Po wykonaniu zabiegu zaleca się dokładne wymycie opryskiwacza.

Produkty z linii Tohumus mogą być stosowane w uprawach rolniczych (tj. zboża, kukurydza, rzepak ozimy), jak również w uprawach warzywniczych i sadowniczych. Jeśli decydujemy się na zabieg doglebowy (przed siewem/sadzeniem roślin), najlepiej produkty wymieszać z glebą. Jeśli chcemy zaaplikować kwasy humusowe dolistnie, wówczas najlepiej zastosować 1–2 zabiegi w fazach intensywnego wzrostu roślin.

Rekomendowana przez Grupę Azoty dawka Tohumusu wynosi: 20–40 l/ha, natomiast dla Tohumusu Ekstra zawiera się w przedziale od 10 do 20 l/ha, zarówno przy aplikacji jako samodzielny produkt, jak również przy łącznej aplikacji z RSM.

eprasa.pl de1b9332ed

- Orientacyjne dawki Tohumusu i Tohumusu Ekstra

Rodzaj uprawy	Sposób aplikacji	Termin aplikacji	Dawka Tohumusu	Dawka Tohumusu Ekstra	Ilość cieczy użytkowej
uprawy polowe np.: zboża, rzepak ozimy, kukurydza, burak cukrowy, ziemniak	zabieg doglebowy	Stosować przed siewem/sadzeniem; produkt najlepiej wymieszać z glebą	20–40 l/ha	10–20 l/ha	200–400 l/ha
	zabieg dolistny	1–2 zabiegi w okresie intensywnego wzrostu	20–40 l/ha	10–20 l/ha	200–400 l/ha
uprawy warzywnicze i sadownicze np.: marchew, papryka, pomidory, cebula, rośliny bobowate, kapustowate	zabieg doglebowy	Stosować przed siewem/sadzeniem; produkt najlepiej wymieszać z glebą	40 l/ha	20 l/ha	200–400 l/ha
	zabieg dolistny	1–3 zabiegi w okresie intensywnego wzrostu	20–40 l/ha	10–20 l/ha	200–500 l/ha

- Orientacyjne dawki Tohumusu oraz RSM przy ich łącznej aplikacji

Dawka azotu	RSM 28		RSM 30		RSM 32		Tohumus	Tohumus Ekstra
kg N/ha	kg/ha	l/ha	kg/ha	l/ha	kg/ha	l/ha	l/ha	l/ha
30*	107	84	100	77	94	71	20–40	10–20
70	250	195	233	179	219	166	20–40	10–20
80	286	223	267	205	250	189	20–40	10–20
90	321	251	300	231	281	213	20–40	10–20

* aplikacja na resztki pożniwne

Przykład: jeśli chcemy przygotować mieszaninę zawierającą azot w dawce 70 kg N/ha i kwasy humusowe, to na każdy hektar opryskiwanej powierzchni musimy zmieszać 166 litrów RSM 32 oraz 40 litrów Tohumusu.

Do zakupu bezpośredniego zapraszamy do naszej sieci dystrybutorów Tohumus:

- Agrochem Puławy » agrochem.com.pl
- Agroefekt » agroefekt.pl
- Agroskład » agrosklad.com.pl
- Grupa Azoty Zakłady Azotowe Chorzów S.A. » chorzow.grupaazoty.com/kontakt
- Sobianek » sobianek.pl

Więcej informacji na: www.nawozy.eu
agro@grupaazoty.com
www.grupaazoty.com

eprasa.pl de1b9332ed

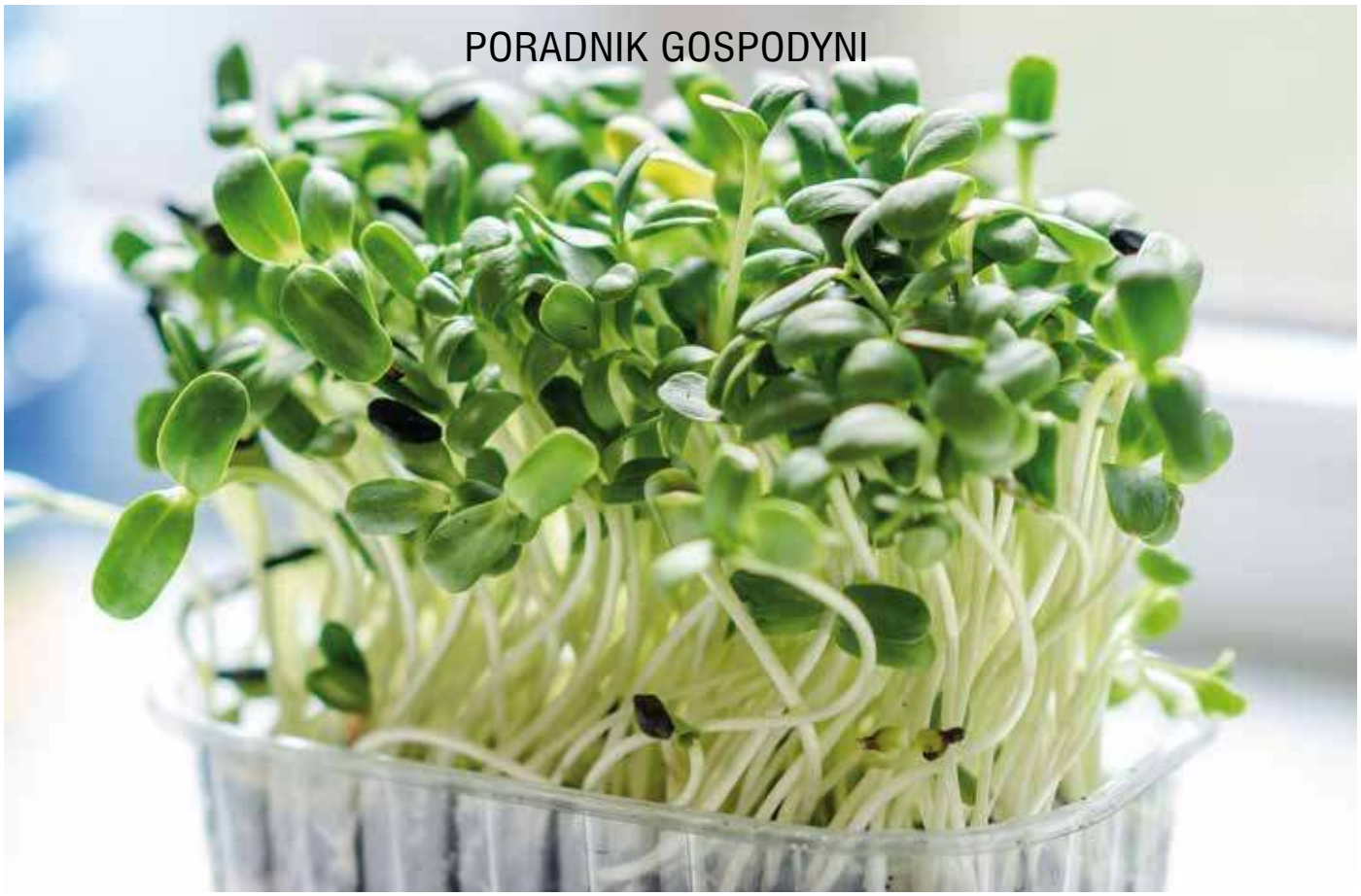

Kiełki w roli głównej

Kiełki mogą stanowić samodzielną przekąskę oraz dodawać smaku surówkom, sałatkom, kanapkom, koktajlom i daniom na ciepło. Możemy je jeść przez 365 dni w roku. Szczególnie warto o nich pamiętać w czasie wiosennego i jesienno-zimowego przesilenia.

GRAŻYNA FALANDYSZ, ZODR w Barzkowicach

Kiełki to młode pędy roślin wyhodowane z nasion warzyw, ziół oraz zbóż. Możemy je zaliczyć do żywności posiadającej „super moce". To naturalne, nieprzetworzone produkty żywieniowe, wykazujące prozdrowotne działanie na nasze zdrowie. Kiełki, choć z wyglądu małe i niepozorne, tak naprawdę są nafaszerowane całą gamą cennych składników odżywczych. Wciąż jeszcze nie zdobyły takiej popularności, na jaką zasługują.

Zwykle uprawiamy rzeżuchę na Wielkanoc i na tym koniec. A szkoda, bo kiełki dostarczają organizmowi dużo błonnika oraz wiele cennych witamin i mikroelementów. Dla przykładu – kiełki słonecznika zawierają: fosfor, wapń, cynk, magnez i selen. Są także bogatym źródłem witaminy D oraz białka i nienasyconych kwasów tłuszczowych. Kiełki soi przede wszystkim są bogate w białko, zawierają niewielkie ilości witaminy A, C oraz witaminy z grupy B (B1, B2 i B3), a kiełki pszenicy charakteryzują się wysoką zawartością cynku, witamin A, C i E oraz z grupy B (B1, B2 i B3).

Możemy je łatwo pozyskać, kupić lub wyhodować w domu – to nic innego jak rośliny w najwcześniejszym stadium rozwoju. To cudowny pokarm bez pestycydów oraz konserwantów, który możemy zjeść już po tygodniu hodowania. Nasze sałatki nabiorą nowego smaku dzięki pikantnej rzodkiewce czy kruchym słodkim kiełkom zielonego groszku lub delikatnej goryczce. Jako małe rośliny, kiełki aż buzują od skoncentrowanych substancji odżywczych (np. mają dwa razy więcej białka niż szpinak i cztery razy więcej niż sałata).

Najczęściej spożywamy je na surowo na kanapkach, w pastach do smarowania pieczywa, surówkach i sałatkach. Mogą być używane jako dekoracja potraw. Niektóre rodzaje kiełków (zwłaszcza roślin strączkowych) mogą, a nawet muszą być spożywane na ciepło. Możemy je łączyć z mięsem na kotlety lub przeznaczeniem na farsz (np. do gołąbków). Znakomicie sprawdzają się również jako dodatek do smażonych warzyw (wrzucamy je na bardzo gorący tłuszcz i smażymy krótko). Kiełków roślin strączkowych (np. fasoli, soi, ciecierzycy) nie powinno jadać się na surowo, bowiem zawierają goryczkę, przed zjedzeniem musimy je sparzyć.

Kiełki charakteryzują się różnorodnością smaków – od pikantnych, poprzez słodkie, aż do goryczkowych. Łagodniejsze i delikatnie słodkawe są kiełki lucerny, soczewicy oraz pszenicy, zdecydowanie bardziej intensywne – rzodkiewki, rzeżuchy, brokułów oraz buraków. Kiełki fasoli mung mają intensywny, lekko słodkawy smak z wyczuwalną nutą goryczki, a słonecznika – orzechowy smak.

ZUPA WIOSENNA Z KIEŁKAMI STRĄCZKÓW

400 g kiełków strączków (np. fasoli, soi, ciecierzycy), 2 marchewki, 2 pietruszki, mały seler, 3 cebule, 3 ząbki czosnku, 3 ziemniaki, przyprawy i zioła: natka pietruszki, sól, pieprz, papryka słodka i ostra, kurkuma, majeranek, rozmaryn, liść laurowy, lubczyk, oliwa

eprasa.pl de1b9332ed

Pokrojoną w kostkę cebulę smażymy na oleju. Marchew, pietruszkę oraz seler ucieramy na tarce, a gdy cebula jest już miękka dodajemy do niej warzywa. Wlewamy wrzątku tyle, aby przykryć warzywa wodą. Doprawiamy zupę do smaku solą, pieprzem, lubczykiem, majerankiem, papryką oraz sporą dawką kurkumy, liściem laurowym i natką pietruszki. Po około 15 minutach gotowania dodajemy ziemniaki pokrojone w kostkę oraz kiełki, a także rozmaryn i rozdrobniony czosnek. Gotujemy do miękkości ziemniaków.

ZUPA Z KIEŁKAMI FASOLI MUNG I GLONÓW WAKAME

400 g kiełków fasoli mung, cebula, 3 ząbki czosnku, 5 łyżek sosu sojowego, 2 garstki suszonych glonów wakame, 300 g makaronu, 1,5 litra wody, szczypta soli, garstka sezamu, szczypiorek, opcjonalnie do smaku: olej chili i płatki chili, olej sezamowy

Kiełki płuczemy zimną wodą. W garnku gotujemy wodę z dodatkiem sosu sojowego. Dorzucamy cebulę poszatkowaną w piórka, czosnek w plasterki, glony oraz kiełki fasoli mung. Przykrywamy pokrywką, gotujemy na małym ogniu przez kwadrans. W tym czasie gotujemy makaron w osolonej wodzie. Po ugotowaniu odcedzamy i przelewamy zimną wodą, dzielimy na cztery porcje. Układamy porcje makaronu na dnie miseczki, następnie zalewamy ugotowaną zupą. Posypujemy uprażonym na suchej patelni sezamem oraz drobno posiekanym szczypiorkiem. Doprawiamy do smaku olejem sezamowym, sosem sojowym. Opcjonalnie skrapiamy zupkę olejem z chili lub posypujemy chili.

ZUPA Z KIEŁKAMI FASOLI MUNG

2 garstki kiełków fasoli mung, filet z kurczaka, batat, marchew, pietruszka, łodyga selera naciowego, cebula, 2 ząbki czosnku, papryczka chili, 2 cm kawałek imbiru, 5 ziarenek ziela angielskiego, 2 listki laurowy, trawa cytrynowa, 2 łyżki oliwy, 2 łyżki sosu sojowego, sól pieprz, 20 dkg makaronu (wstążki)

Makaron gotujemy w osolonej wodzie. Po ugotowaniu odcedzamy i przelewamy zimną wodą. Cebulę, czosnek siekamy, marchew, pietruszkę obieramy i kroimy w słupki, papryczkę chili myjemy, oczyszczamy z nasionek i drobniutko siekamy, imbir obieramy i ucieramy na tarce o małych oczkach. Warzywa podsmażamy na oliwie, zalewamy 2 litrami wody, dodajemy cały filet z kurczaka, listki laurowe, ziele angielskie, trawę cytrynową oraz pokrojony w plasterki seler. Gotujemy na małym ogniu 40 minut. Batata obieramy, kroimy w kostkę, następnie wspólnie z kiełkami dodajemy do zupy. Gotujemy jeszcze 15 minut. Doprawiamy solą, pieprzem i sosem sojowym. Podajemy z ugotowanym makaronem oraz posypujemy szczypiorkiem.

KIEŁKI Z JOGURTEM NA SŁODKO

10 łyżek ulubionych kiełków, 6 łyżek jogurtu naturalnego, dojrzałe mango, łyżeczka miodu

Oczyszczone mango blendujemy razem z 6 łyżkami kiełków. Do jogurtu dodajemy miód. Na dno pucharków wlewamy masę jogurtową, następnie mus z mango i kiełków, ponownie jogurt. Na wierzch sypiemy pozostałe kiełki.

POLĘDWICA WOŁOWA Z KIEŁKAMI SOI I RZODKIEWKI

600 g polędwicy wołowej (około 4 plastry), szalotka, 2 łyżki czarnego pieprzu w ziarnach, 4 łyżeczki pasty miso, 4 łyżki sake, po 2 garstki kiełek soi i rzodkiewki, sól do smaku

Wołowinę myjemy, oczyszczamy i osuszamy. Posiekaną szalotkę razem z pieprzem tłuczemy w moździerzu. Dodajemy pastę miso oraz sake, doprawiamy do smaku solą, mieszamy. Marynatą dokładnie nacieramy poporcjowane mięso. Odkładamy do lodówki, najlepiej na noc. Rozgrzewamy grill. Smażymy na nim polędwicę około 7 minut z każdej strony (czasami nieco dłużej) aż mięso zarumieni się. Podajemy polędwicę ułożoną na kiełkach.

Pasta miso to przyprawa o niezwykłych właściwościach. Stosowana jako dodatek do zup i sosów oraz przyprawa do warzyw, mięs oraz ryb. Warto ją stosować w kuchni, gdyż nie tylko poprawia smak potraw, lecz także wspomaga zdrowie.

SAŁATKA Z KIEŁKAMI SOCZEWICY I KURCZAKIEM

30 g kiełków soczewicy, filet z piersi kurczaka, 1/2 szklanki soczewicy, 2 łyżki kukurydzy konserwowej, mała czerwona papryka

Marynata: 2 łyżki oliwy, 2 cm kawałek imbiru, ząbek czosnku, sól, pieprz, 1/4 łyżeczka słodkiej papryki, cytryna

Sos cytrynowy: 4 łyżki oliwy, roztarty ząbek czosnku, sok z 1/2 cytryny

Pierś kurczaka kroimy w paski i marynujemy 2 godz. w marynacie przyrządzonej z oliwy, startego imbiru, rozgniecionego czosnku i papryki. Soczewicę gotujemy do miękkości (ale nie rozgotowujemy). Odcedzamy, a następnie studzimy. Dodajemy kiełki, kukurydzę oraz pokrojoną w drobną kosteczkę paprykę. Po czym przygotowujemy sos, mieszamy ze sobą wszystkie składniki sosu. Do tego celu świetnie się sprawdzi zwykły, zakręcany słoik, z pomocą którego wymieszamy sos. Sałatkę polewamy sosem tuż przed jej podaniem. Dzięki temu będzie świeża i chrupiąca. Smażymy zamarynowane kawałki kurczaka i studzimy. Sałatkę rozkładamy do miseczek, na wierzchu układamy kurczaka. Przed podaniem skrapiamy sokiem z cytryny.

WARZYWNA SAŁATKA

Garść kiełków rzodkiewki, łyżka kiełków rukoli, 100 g mieszanki dowolnych sałat, 2 ugotowane na twardo jajka, ogórek, papryka, 2 pomidory, 4 łyżki oliwy

Warzywa i jajka kroimy w kostkę mieszamy z sałatą oraz kiełkami, polewamy oliwą.

SAŁATKA Z KIEŁKÓW FASOLI MUNG

2 szklanki kiełków fasoli mung, cebula, pomidor, papryczka chili, ziemniak, ¼ łyżeczki chili w proszku (lub pieprzu cayenne), sól, sok z cytryny

Kiełki przelewamy wrzątkiem, wrzucamy do dużej miski, dodajemy drobno pokrojoną cebulę, drobno pokrojonego pomidora. Następnie dodajemy drobno posiekaną papryczkę chili oraz pokrojonego w kostkę ugotowanego ziemniaka. Doprawiamy do smaku chili w proszku lub pieprzem cayenne oraz solą. Skrapiamy sokiem z cytryny, mieszamy, przed podaniem posypujemy świeżą kolendrą.

NALEŚNIKI Z NADZIENIEM KREWETKOWO - KIEŁKOWYM

Kiełki rzodkiewki i fasoli mung, krewetki, cebula, 3 ząbki czosnku, szczypiorek

Naleśniki: 270 g mąki pszennej, 250 ml mleka, 200 ml wody gazowanej

Mąkę wsypujemy do miski, dodajemy jaka, mleko, wodę oraz odrobinę soli. Miksujemy na gładkie ciasto. Naleśniki smażymy z dwóch stron na rozgrzanej patelni. Obrane krewetki podsmażamy z cebulą i czosnkiem. Na każdym naleśniku układamy krewetki z dodatkiem kiełków rzodkiewki i fasoli. Zawijamy naleśnik i podsmażamy całość przez minutę. Wierzch naleśników posypujemy szczypiorkiem.

SAŁATA Z KIEŁKAMI, FETĄ I PESTKAMI DYNI

400 g mix ulubionych kiełków, 100 g sera feta, 100 g pestek dyni, 500 g zielonej fasoli szparagowej, pęczek rzodkiewki

Sos: 6 łyżek oliwy, 2 łyżki soku z cytryny, łyżeczka suszonego oregano, ząbek czosnku (posiekany), łyżeczka soli, czarny pieprz

Fasolkę oczyszczamy i gotujemy (w osolonej wodzie), przelewamy zimną wodą. Rzodkiewki kroimy w plastry. Kruszymy fetę. Wszystkie produkty mieszamy ze sobą i dodajemy do nich kiełki. Polewamy całość sosem i posypujemy pestka-

eprasa.pl de1b9332ed

mi dyni. Przygotowujemy sos: wszystkie składniki sosu dokładnie mieszamy za pomocą zakręconego słoika, aż konsystencja będzie gładka. Polewamy sałatkę sosem tuż przed jej podaniem. Dzięki temu będzie świeża i chrupiąca, a składniki nie nasiąkną sosem.

ZAPIEKANKA Z KIEŁKAMI PSZENICY

kiełki pszenicy (według uznania), 7 jajek, garść szpinaku, 10 sztuk pomidorków koktajlowych, cebula, starty ser żółty, przyprawy: sól, pieprz, zioła: oregano, tymianek, bazylia, oliwa do smażenia

Cebulę dusimy na patelni z oliwą aż się zeszkli. Do cebuli dodajemy szpinak i dusimy pod przykryciem przez trzy minuty. Jajka wbijamy do miski, dodajemy kiełki, a następnie doprawiamy solą, pieprzem i ziołami. Następnie cebulę ze szpinakiem dodajemy do jajek i wszystko razem mieszamy. Na patelni rozgrzewamy oliwę i wlewamy masę jajeczną. Patelnię przykrywamy, smażymy na małym ogniu przez trzy minuty. Następnie układamy na wierzchu przekrojone na pół pomidorki, smażymy przez 5 minut. Zapiekankę odwracamy na drugą stronę i smażymy kolejne 5 minut. Przed podaniem ponownie obracamy, aby pomidorki były na wierzchu.

TWAROŻEK Z KIEŁKAMI PSZENICY

Kiełki pszenicy (według uznania), 250 g twarogu chudego, 3 łyżki jogurtu naturalnego, pęczek szczypiorku i rzodkiewki, 2 świeże ogórki, sól, pieprz

Szczypiorek, ogórka i rzodkiewkę drobno kroimy. Do naczynia wkładamy twaróg, dodajemy jogurt, mieszamy. Następnie do twarogu dodajemy pokrojone ogórki i rzodkiewkę oraz szczypiorek, wsypujemy kiełki, doprawiamy solą i pieprzem. Wszystkie składniki mieszamy. Twarożek może służyć jako pasta do smarowania pieczywa.

SAŁATKA Z KIEŁKAMI RZODKWI

kiełki rzodkwi, mix sałat (lodowa, roszponka i rukola), 2 pomidory, 2 cebule czerwone, 2 łyżki oliwy, łyżkę soku z cytryny, zioła prowansalskie

Cebule i pomidora kroimy w kostkę. Z oliwy, cytryny oraz ziół prowansalskich przygotowujemy dressing. Następnie mieszamy wszystkie warzywa, polewamy przygotowanym sosem, a na końcu posypujemy kiełkami rzodkwi.

SAŁATKA Z KIEŁKÓW FASOLI MUNG

150 g kiełków fasoli mung, 200 g mieszanki białego i dzikiego ryżu, żółty strąk papryki, 50 g suszonych moreli, 2 łodygi selera naciowego, 2 łyżki sosu słodko-kwaśnego, 2 łyżki pęczka pietruszki, 2 łyżki octu ryżowego, 3 łyżki sosu sojowego, 2 łyżeczki soku z limonki, 3 łyżki oleju z orzechów ziemnych, 4 łyżki prażonych, słonych orzeszków (ziemnych), przyprawy: sól, świeżo zmielony pieprz, szczypta cukru

Ryż gotujemy zgodnie ze wskazówkami na opakowaniu, przez około 20 minut, następnie spłukujemy zimną wodą. Odcedzamy kiełki. Strąki papryki przekrajamy na pół, oczyszczamy, myjemy i razem z morelami kroimy je na małe kostki. Łodygi selera czyścimy, myjemy i kroimy na małe kawałki. Przygotowujemy dressing: mieszamy słodko-kwaśny sos, pietruszkę, ocet, sos sojowy, sok z limonki i olej, przyprawiamy do smaku solą, pieprzem i cukrem. Ryż mieszamy z dressingiem, następnie dodajemy seler, paprykę oraz kiełki, odstawiamy na około 35 minut do lodówki lub w chłodne miejsce. Sałatkę układamy na talerzykach lub w miseczkach, posypujemy orzeszkami ziemnymi.

SOK Z BURAKA Z KIEŁKAMI RZEŻUCHY

Garść kiełków rzeżuchy, 3 buraki z liśćmi, 2 jabłka, 1 cm korzenia imbiru, świeża papryczka chili, 2 łodygi selera naciowego

Wszystko razem wyciskamy w wyciskarce wolnoobrotowej.

NAPÓJ POMIDOROWY Z KIEŁKAMI CIECIORKI

Garść kiełków ciecierzycy, 2 jabłka, 2 pomidory, natka pietruszki (kilka gałązek)

Wszystko razem wyciskamy w wyciskarce wolnoobrotowej.

eprasa.pl de1b9332ed

Mazurek czy baba?

Jak wygląda nasz wielkanocny stół? W centrum święconka, obok jaja w pełnej krasie, obowiązkowo biała kiełbasa i żurek, do tego zielone gałązki bukszpanu, no i oczywiście pachnące i przepyszne wypieki – sernik, baba, mazurek.

Zebrała SYLWIA LENARD, ZODR w Barzkowicach

Na wielkanocnym stole nijak zabraknąć nie może słodkości. Przepisy ściągamy z internetu, kulinarnych blogów, dostajemy sprawdzone od zaprzyjaźnionych sąsiadek, czerpiemy też pomysły z gazet i książek. Co rusz pojawiają się nowości, przeróżne Shreki, Leśne mchy, Snickersy czy Kopce kreta... Jedno jest jednak niezmienne – nawet jeśli gospodyni jest zwolenniczką nowości i eksperymentów, to na świątecznym stole zawsze pojawi się tradycyjny sernik, baba, mazurek lub pascha. Tak być po prostu musi.

MAZUREK POMARAŃCZOWY

Ciasto: 180 g masła, 90 g cukru pudru, 250 g mąki pszennej, 1 łyżka mąki ziemniaczanej, 2 surowe żółtka
Masa pomarańczowa: 300 g smażonej w cukrze skórki pomarańczowej, 200-300 g dżemu morelowego
Dekoracja: płatki migdałowe, gotowa biała polewa (np. lukrowa)

Utrzeć masło z cukrem pudrem, dodać przesianą mąkę pszenną i ziemniaczaną i wymieszać, następnie dodać żółtka oraz w razie potrzeby odrobinę zimnej wody, aby ciasto połączyło się w jednolitą kulę. Zawinąć ją w folię i włożyć do lodówki na godzinę. Po tym czasie wyjąć, rozwałkować na cienki placek, około 1/2 cm grubości. Ciastem wyłożyć formę (ok. 37 cm x 22 cm), posmarowaną masłem i wyłożoną papierem do pieczenia. Z resztek ciasta zrobić wałeczki, zwijać po dwa i wykładać nimi boki formy. Ciasto podziurkować widelcem. Piec na złoty kolor, w piekarniku nagrzanym do 180 stopni, przez około 20 minut.
Usmażoną skórkę pomarańczową gotować przez chwilę razem z konfiturą morelową. Wyłożyć na upieczony spód mazurka. Udekorować płatkami migdałowymi i białą polewą.

BABA CYTRYNOWA LUKROWANA

25 dag margaryny lub masła, 4 jajka, szklanka cukru, szklanka mąki pszennej, 3/4 szklanki mąki ziemniaczanej, 1,5 łyżeczki proszku do pieczenia, skórka otarta z 1 cytryny, 2 łyżki likieru cytrynowego, łyżka cukru wanilinowego, sok wyciśnięty z 1 cytryny, 20 dag cukru pudru, łyżka wódki, łyżka pistacji, plasterki cytryny do dekoracji

Masło rozpuścić w rondelku, uważając, aby się nie przypaliło, ostudzić. Jajka z cukrem i cukrem wanilinowym utrzeć na puszysty, gęsty krem. Do masy jajecznej przesiać oba rodzaje mąki i proszek do pieczenia. Dodać skórkę cytrynową, likier i dokładnie wszystko wymieszać, powoli dolewając ostygłe masło. Uważać aby w cieście nie pozostały grudki mąki. Formę na babę wysmarować tłuszczem, posypać odrobiną mąki. Napełnić ciastem, wyrównać powierzchnię. Piec mniej więcej godzinę w temperaturze 175°C. Gotową babę przestudzić, wytrząsnąć z formy, pozostawić do ostygnięcia. Cukier puder utrzeć z sokiem z cytryny i wódką, aż powstanie śnieżnobiały gęsty lukier. Posmarować nim babę. Posypać uprażonymi orzeszkami. Udekorować plasterkami cytryny.

SERNIK WIELKANOCNY

Kruche ciasto na spód: 100 g mąki, 70 g masła, 30 g cukru pudru, 4 żółtka
Masa serowa: 600 g twarogu, 100 g masła, 120 g cukru, 1-2 jajka, łyżka mąki ziemniaczanej, 1/3 szklanki rodzynek, łyżka skórki pomarańczowej, łyżka śmietany 22%, łyżka mąki, cukier wanilinowy

Ciasto: z podanych składników zagnieść kruche ciasto, zawinąć w folię i włożyć na kilka godzin do lodówki. Przepuścić ser przez maszynkę 2 razy. Kruchym ciastem wylepić spód i boki blaszki. Podpiec 10 min w piekarniku nagrzanym do 200°C.
Masa: oddzielić żółtka od białek. Białka ubić na sztywną pianę. Masło utrzeć z żółtkami na puch, dodawać cukier, cały czas ubijając. Gdy masa będzie biała i pulchna dodać po łyżce: twaróg, śmietanę, bakalie i cukier wanilinowy. Wmieszać delikatnie pianę z białek (najpierw 1/3, a potem resztę). Dodać mąkę ziemniaczaną i starannie wymieszać. Na wyjęty z piekarnika, podpieczony spód wlać masę serową. Zmniejszyć temperaturę w piekarniku do 180°C i piec sernik godzinę. Wyłączyć piekarnik i pozostawić ciasto w środku. Po pół godzinie uchylić drzwiczki piekarnika. Wyjąć sernik gdy zupełnie wystygnie.

PASCHA WANILIOWA

1.5 kg twarogu, 15 dag posiekanych migdałów, 25 dag masła, 25 dag cukru, opakowanie cukru wanilinowego, 5 żółtek, 300 ml śmietanki 30-36%, 20 dag mieszanki owoców kandyzowanych

Miękkie masło, cukier i cukier wanilinowy utrzeć w makutrze na puch. Kolejno dodawać żółtka oraz po trochu odciśniętego twarogu. Ucierać, aż uzyskamy kremową konsystencję. Migdały uprażyć na suchej patelni na złoto. Krem przełożyć do garnka o grubym dnie (masa lubi się przypalać) i dolać śmietankę. Zagotować na małym ogniu, cały czas energicznie mieszając trzepaczką. Zdjąć garnek z ognia, do masy wrzucić migdały i kandyzowane owoce. Wymieszać. Plastikową foremkę wyłożyć ściereczką lub gazą. Wlać masę serową, przykryć drugą ściereczką i docisnąć. Pod doniczkę podstawić talerzyk na ściekającą serwatkę. Schładzać w lodówce co najmniej 12 godzin. Kiedy stwardnieje, odwrócić naczynie do góry dnem, wyjąć paschę i ułożyć ją na talerzu.

Źródło: www.kwestiasmaku.com, www.polki.pl; www.smakizycia.pl; www.ugotuj.to

eprasa.pl de1b9332ed

Wielkanocne przysmaki

Na wielkanocnym stole, prócz tradycyjnego żurku, baby i mazurka pojawiają się często potrawy regionalne. Nie brakuje też nowości, bo taka już kobieca natura, że lubimy eksperymentować

JAJKA Z ŁOSOSIEM I PASTĄ KAWIOROWĄ

10 jajek na twardo, łagodna pasta kawiorowa (z tubki), 4 łyżki kawioru, koreczki helskie, 5 cieniutkich plastrów wędzonego łososia, kapary, mała puszka zielonego groszku, 2 łyżki majonezu, koper, szczypiorek, natka pietruszki, sól, pieprz

Jajka obrać, przekroić na połówki. Majonez wymieszać z pastą kawiorową, doprawić solą i pieprzem. Na połówkach jajek położyć koreczki helskie, odrobinę kawioru, kawałeczki łososia, kapary i udekorować kleksami z pasty kawiorowej. Groszek odsączyć z zalewy, przełożyć na półmisek i na wierzchu ułożyć jajka. Posypać obficie posiekaną zieleniną

NADZIEWANY INDYK

1 ½ kg fileta z piersi indyka, 40 dag suszonych owoców (moreli, śliwek, rodzynek), puszka brzoskwiń w syropie, 5 łyżek masła, łyżka miodu, 2 łyżki oleju

Marynata: 1½ szklanki różowego półwytrawnego wina, ½ szklanki soku z cytryny, włoszczyzna, sól, pieprz, tymianek

Włoszczyznę drobno posiekać lub zetrzeć na tarce. W misce wymieszać sok z cytryny, wino, włoszczyznę, sól, pieprz. Mięso dokładnie umyć i osuszyć, włożyć do marynaty, przykryć, wstawić do lodówki na noc. Suszone owoce umyć, osączyć, namoczyć na około 3 godz. Mięso wyjąć z marynaty, osuszyć. Ostrym nożem naciąć je tak, aby powstała kieszeń. Owoce odsączyć, włożyć do naciętej w mięsie kieszonki, zaszyć. Mięso natrzeć solą i pieprzem. W naczyniu żaroodpornym rozgrzać tłuszcz, opiec mięso z obu stron, na pieczeni ułożyć wiórki masła, przykryć. Piec w piekarniku o temperaturze 180°C około 60 min. Odkryć, posmarować łyżką masła wymieszaną z łyżką miodu i posypać tymiankiem, piec około 15 min, aby się zarumieniło. Wyłożyć na półmisek i obłożyć brzoskwiniami osączonymi z syropu

BABKA CYTRYNOWO ORZECHOWA

30 dag mąki pszennej, 12 dag mąki ziemniaczanej, 25 dag masła, 5 jajek, 20 dag cukru, 8 dag mielonych orzechów, 1½ łyżeczki proszku do pieczenia, cukier wanilinowy, 3 łyżki soku z cytryny, szczypta soli, skórka starta z cytryny

Lukier: 20 dag cukru pudru, 2 łyżki soku z cytryny

Masło utrzeć na puch. Do tłuszczu dodać cukier, cukier wanilinowy i sól. Cały czas ucierając, stopniowo wbijać po jajku. Następnie, porcjami, wsypywać do masy przesiane obie mąki, wymieszane z proszkiem do pieczenia. Dodać połowę orzechów i skórkę z cytryny. Ciasto wyłożyć do wysmarowanej tłuszczem i posypanej mąką formy. Piec przez 50-60 minut w temperaturze 175°C. Jeszcze gorącą, babkę wyjąć z formy, ponakłuwać patyczkiem, nasączyć sokiem z cytryny. Pozostawić do ostygnięcia. Z cukru pudru, soku z cytryny przyrządzić gładką i lśniącą polewę. Gdy ciasto ostygnie, polać lukrem i posypać mielonymi orzechami.

SERNIK Z POLEWĄ CZEKOLADOWĄ

Ciasto: 125 g masła, 2 jajka, ¾ szklanki mąki, ¼ szklanki cukru, 2 łyżki kakao, łyżeczka proszku do pieczenia, łyżka cukru wanilinowego

Masa serowa: 500 g serka śmietankowego, 1 budyń waniliowy, 3 jajka, 2 łyżki masła, ¼ szklanki cukru, 2 łyżki kandyzowanej skórki z pomarańczy

Polewa: 50 g mlecznej czekolady, łyżeczka masła, łyżka kwaśniej śmietany, 2 łyżki wiórków kokosowych

Ciasto: masło rozpuścić w rondelku, wymieszać z cukrem, cukrem wanilinowym, pozostawić do ostygnięcia. Do chłodnej masy dodać żółtka, przesianą mąkę wymieszaną z proszkiem do pieczenia, kakao. Dokładnie wymieszać. Białka ubić na sztywną pianę i dodać do masy. Tortownicę o średnicy 22 cm wyłożyć pergaminem i przełożyć do niej ciasto. Masa serowa: jajka utrzeć z masłem i cukrem, dodać do sera, wymieszać. Następnie dodać budyń w proszku, kandyzowaną skórkę z pomarańczy oraz ubite na sztywno białka. Wymieszaną masę serową wyłożyć na masę kakaową. Możemy zrobić kilka ruchów łyżką, aby ciemne ciasto lekko wymieszało się z serem, tworząc ciekawe kształty. Ciasto wstawić do piekarnika na ok. 50 minut i piec w 180°C. Przestudzone posmarować polewą czekoladową (do roztopionej czekolady dodać łyżeczkę masła i łyżkę gęstej śmietany i podgrzać). Polane czekoladą ciasto posypać wiórkami kokosowymi i dowolnie udekorować

Źródło: G. Falandysz „Wielkanocne tradycje".

eprasa.pl de1b9332ed

KWIECIEŃ w ogrodzie

Kwiecień to jeden z najpiękniejszych i najbardziej barwnych miesięcy w ogrodzie. To bez wątpienia czas, kiedy przyroda na dobre wraca do życia. Z każdym dniem kwitnie coraz więcej roślin, a ciepłe promienie słońca dodają energii i zarażają optymizmem.

KAROLINA KIEWLICZ, ZODR w Barzkowicach

Kwiecień to jednak nie tylko podziwianie budzącej się wiosny. Dla ogrodnika jest to również okres niezwykle intensywnych prac. Coraz dłuższe dni oznaczają więcej godzin spędzonych w ogrodzie. Po wiosennych porządkach przyszła pora na sadzenie, sianie, pielęgnację i regularne nawożenie. Jeśli w marcu zaniechaliśmy prac w ogrodzie to kwiecień jest miesiącem, w którym nie ma już wymówek.

Kwietniowa pogoda często zachęca do wypoczynku na świeżym powietrzu. Koniecznie sprawdzamy stan mebli ogrodowych, czyścimy je i w razie potrzeby naprawiamy.

KOMPOST

✓ Jeśli jeszcze nie zaczęliśmy kompostować, wiosną warto w zacienionym kącie ogrodu postawić termokompostownik lub rozpocząć kompostowanie na tradycyjnej pryzmie. Na kompost wyrzucamy odpady organiczne, powstałe podczas prac w ogrodzie. Mogą to być tylko i wyłącznie zdrowe części roślin i chwasty, które nie zdążyły zawiązać jeszcze nasion.

WARZYWNIK

✓ Zapewne do tej pory posiadamy już w swoim ogródku odpowiednio przygotowane podłoże do sadzenia roślin – uporządkowane po zimie, odchwaszczone, spulchnione i zasilone kompostem. Jeśli jeszcze tego nie zrobiliśmy, musimy szybko to nadrobić.

✓ Młode siewki uprawiane w pomieszczeniach regularnie podlewamy i powoli przyzwyczajamy je do warunków panujących na zewnątrz.

✓ W kwietniu musimy znaleźć czas na przepikowanie posadzonych na rozsadę w lutym i marcu pomidorów i papryki.

✓ Zaczynamy przygotowywać rozsadę ogórków i dyń. Siejemy je gniazdowo, po 2-3 nasiona, a kiedy wzejdą usuwamy najsłabsze siewki.

✓ Na początku kwietnia wysadzamy do gruntu zahartowane rozsady kalarepy, sałaty, a nieco później pora i cebuli.

✓ Od połowy kwietnia możemy rozpocząć produkcję rozsady kukurydzy.

✓ Bezpośrednio do gruntu wysiewamy roszponkę.

✓ Rzodkiewkę i rukolę wysiewamy do gruntu sukcesywnie, w odstępach dziesięciodniowych. W ten sposób zapewnimy sobie zbiór przez cały sezon.

✓ Przez cały miesiąc wysiewać możemy pietruszkę korzeniową i naciową, por, marchew, pasternak. Koper w miarę potrzeb możemy dosiewać do końca lata.

✓ Jeśli mamy ochotę na własne ziemniaki, to na początku kwietnia sadzimy podkiełkowane sadzeniaki do gruntu. Z początku nie trzeba ich podlewać.

✓ Do połowy kwietnia kończymy siew grochu i szpinaku. W drugiej połowie przychodzi czas wysiewu buraków ćwikłowych i skorzonery. Pod koniec miesiąca możemy wysiewać też cykorię, bób, szczaw, fasolę (ale nie szparagową).

✓ Jeszcze w kwietniu możemy wysadzać czosnek.

✓ Pamiętajmy o przestrzeganiu zalecanej głębokości siewu i odległości między rzędami dla każdej odmiany warzyw.

✓ Warzywa późniejsze, lubiące ciepło, możemy teraz posiać do inspektu lub rozsadnika, by były gotowe na późniejszy, np. sierpniowy zbiór. Możemy tak zrobić np. z późną sałatą, kapustą, brokułami, patisonem czy brukwią.

✓ Kluczową kwestią związaną z troską o warzywa posiane w kwietniu jest zadbanie o odpowiedni poziom nawodnienia. Musimy regularnie podlewać młode rośliny zarówno te wschodzące w gruncie, jak i te przesadzone z rozsady. Do podlewania używamy delikatnego rozproszonego strumienia wody, lejąc obok rośliny, a nie bezpośrednio na nią.

✓ Ważna jest ochrona warzyw przed szkodnikami. Warto stosować naturalne opryski (np. preparaty na bazie czosnku skutecznie odstraszają szkodniki). Możemy też odpowiednio wysiewać warzywa (np. śmietkę cebulową odstraszy sianie cebuli na przemian z marchwią).

ZIOŁA

✓ W kwietniu możemy posiać zioła. Do gruntu siejemy zarówno zioła jednoroczne (rumianek pospolity, kminek, cząber, majeranek, kolendra), jak i wieloletnie (lubczyk ogrodowy, mięta, szałwia lekarska).

✓ Jeżeli nie pomyśleliśmy wcześniej o założeniu ogródka ziołowego i teraz nie mamy na niego miejsca, zioła możemy wysiać pomiędzy warzywami. Niektórym roślinom takie sąsiedztwo służy, np. szałwię siejemy koło kapusty lub marchwi, miętę

eprasa.pl de1b9332ed

w okolicy fasoli, grochu, kapusty, kalarepy lub brokułów, koper siejemy w sąsiedztwie ogórków, cząber zaś pozytywnie wpłynie na wzrost cebuli i czosnku.

OGRÓD OWOCOWY

✓ W kwietniu kończymy cięcie drzew i krzewów w sadzie. Choć ten zabieg wykonywaliśmy w lutym i marcu to jednak początek kwietnia jest najkorzystniejszym terminem dla gatunków wrażliwych na niskie temperatury. Zatem w ciepły dzień przystępujemy do cięcia moreli, brzoskwini, nektarynki i śliwy. Wycinamy pędy połamane, uschnięte, przemarznięte, dotknięte chorobą i te rosnące do środka korony. W przypadku przemarznięcia uszkodzone pędy tniemy kilka centymetrów pod miejscem przemarznięcia, jednocześnie nad oczkiem skierowanym na zewnątrz korony. Przemarznięte pędy łatwo zauważyć, bo zdrowe mają już dość duże pączki. Rany po cięciach zabezpieczamy maścią ogrodniczą.

✓ Początek miesiąca to także ostatni możliwy termin na przycięcie winorośli. Późniejsze cięcie spowoduje silny wyciek soków z pędów (płacz łozy), co nadmiernie osłabi roślinę.

✓ W dalszym ciągu możemy jeszcze prześwietlić krzewy jagodowe, takie jak porzeczki, agrest, maliny i jagoda kamczacka. Usuniętych pędów malin nie wyrzucamy na kompost a palimy.

✓ Początek kwietnia to ostateczny termin szczepienia drzewek owocowych.

✓ Dokonujemy przeglądu drzew i krzewów pod kątem ataków chorób i szkodników. W przypadku problemów od razu przystępujemy do działania. Przy okazji przycinamy uszkodzone i przemarznięte gałązki.

✓ Dopóki drzewa i krzewy owocowe nie zaczęły kwitnąć, możemy jeszcze dokonać oprysków. Nie opryskujemy drzew już kwitnących, by nie skrzywdzić owadów zapylających.

✓ Chronimy jabłonie i grusze przed parchem, a drzewa pestkowe przed rakiem bakteryjnym.

✓ Jeżeli zaplanowaliśmy sadzenie drzew i krzewów owocowych musimy zrobić to najpóźniej w drugiej połowie kwietnia. Rośliny z odkrytym korzeniem możemy sadzić dopóki są w stanie bezlistnym, natomiast te w donicach przez cały sezon wegetacyjny, pod warunkiem, że nie rozkruszyliśmy bryły korzeniowej. Starajmy się sadzić na głębokość na jakiej rosły w szkółce. O tej porze można sadzić drzewa pestkowe, takie jak wiśnia, śliwa, morela, brzoskwinia. Wiosną dopuszcza się również sadzenie jabłoni i grusz. Posadzone rośliny przycinamy nieco mocniej od tych, które sadziliśmy jesienią.

„Kwiecień plecień, bo przeplata trochę zimy trochę lata" – mówi przysłowie, które rzeczywiście często może się sprawdzić. Mimo że pogoda jest już typowo wiosenna, a po zimie nie ma śladu, to kwietniowa aura potrafi jeszcze kaprysić i zaskoczyć lokalnymi przymrozkami. W związku z tym ogrodnicy muszą zachować czujność i uważnie śledzić długoterminowe prognozy pogody elastycznie na nie reagując.

✓ Z krzewów posadzić możemy zdrewniałe sadzonki młodych porzeczek i winorośli. Umieszczamy je w glebie tak, by na powierzchni znajdował się jeden pąk.

✓ Robimy porządki w uprawie truskawek i poziomek. Z krzaczków usuwamy stare i zaschnięte liście, wzruszamy ziemię w międzyrzędziach i między roślinami w rzędach. Zakładamy również nowe zagony. Truskawki sadzimy w rozstawie 25-30 cm, w dołkach na tyle głębokich, by korzenie się nie zawijały. Musimy zwrócić uwagę na pąk, tzw. serduszko, który znajduje się nad korzeniem i nie może być zasypany ziemią. Po zasadzeniu podlewamy. Poziomki i truskawki mają niewielkie wymagania nawozowe (obfite nawożenie wiosną jest niekorzystne). Roślinom tym natomiast dobrze zrobi ściółkowanie.

✓ Możemy rozmnażać porzeczki, agrest, jeżyny poprzez odkłady poziome. Jest to niezwykle prosta i efektywna metoda. Przyginamy najniższe gałązki krzewu do przygotowanego zagłębienia w ziemi i przysypujemy podłożem. Dodatkowo możemy lekko docisnąć własnej roboty obejmą z drutu zagiętego w łuk. Do jesieni w tym miejscu wytworzy się korzeń (wtedy odetniemy ukorzenioną część i przesadzimy w nowe miejsce).

OGRÓD OZDOBNY

✓ W połowie miesiąca warto zasilić drzewa i krzewy nawozem wieloskładnikowym

✓ W kwietniu nadal złocą się pędy forsycji, zaczynają pojawiać się kwiaty magnolii, pigwowca, złotlinu, mahoni pospolitej czy barwinka. Przy ciepłej wiośnie zachwyca korona różowych kwiatów migdałka. Zakwitają piękne rośliny cebulowe. Pod koniec miesiąca cieszymy oko zakwitającymi floksami szydlastymi, goryczkami, serduszkami okazałymi.

✓ Rośliny powinny mieć już zdjęte osłony zimowe. Jedynie u krzewów wyjątkowo wrażliwych na niskie temperatury (np. budleja) możemy wstrzymać się do końca miesiąca.

✓ Kwiecień to miesiąc wysiewów. W zależności od gatunku możemy siać na rozsady lub wprost do gruntu.

✓ Na początku miesiąca można wysiać do inspektu lub skrzynek tytoń ozdobny, diaskię, żeniszki, kapustę ozdobną, arktotis. Do rozsadnika wysiewamy aster chiński, cynię i kosmos.

✓ Zabiegom pielęgnacyjnym należy poddać rozsady kwiatów jednorocznych wysianych w poprzednim miesiącu. Pikujemy siewki i przesadzamy je do większych pojemników ze świeżym podłożem, zapewniając odpowiednią temperaturę i wilgotność. Pod koniec miesiąca hartujemy je przed wysadzeniem do gruntu.

eprasa.pl de1b9332ed

✓ W kwietniu możemy wysiać bezpośrednio do gruntu rośliny jednoroczne, takie jak nasturcja, smagliczka, maciejka, nagietki, chabry, klarkie, czarnuszka, kufea, maczek kalifornijski, dimorfoteka, rezeda, szarłaty, dziwaczki, ślazówki, ułudki, lepnicę i słoneczniki, mak polny czy kocanki.
✓ Z pnączy jednorocznych wysiewamy w kwietniu groszek pachnący i wilce.
✓ Na stanowiska docelowe sadzimy też bratki, niezapominajki i stokrotki.
✓ Kwiecień jest również dobrym miesiącem na sadzenie traw ozdobnych.
✓ Kwiecień to także czas sadzenia roślin cebulowych i bulwiastych kwitnących latem, które nie zimowały w gruncie. Pod koniec miesiąca sadzimy mieczyki, dalie, krokosmie, kanny, tygrysówki, galtonie. Usuwamy przekwitłe kwiatostany roślin cebulowych kwitnących wczesną wiosną (np. szafrany, wczesne odmiany narcyzów i hiacyntów). Pozostawiamy łodygę i liście, aby nie zahamować procesów życiowych roślin.
✓ Jeśli od pierwszego nawożenia wiosennych roślin cebulowych minęły 3 tygodnie zabieg można powtórzyć.
✓ Wiosną możemy też stworzyć nowe nasadzenia z krzewów i drzewek liściastych. Kwiecień to ostateczny termin na sadzenie drzewek i krzewów zrzucających liście i optymalny termin dla roślin wiecznie zielonych. Kwiecień to czas sadzenia np. azalii, różaneczników, hertensji czy magnolii.
✓ Jeśli w marcu było zbyt zimno, dokonujemy cięcia róż. Po cięciu zasilamy je specjalnym nawozem. Kwiecień to także odpowiedni miesiąc na sadzenie nowych krzewów różanych. Sadzenie wiosenne jest dla nich najbardziej optymalne. Przy zakupie wybierajmy róże, które mają co najmniej trzy zdrowe pędy, rozwinięty system korzeniowy i zieloną, gładką skórkę. Wokół nowo posadzonych róż usypujemy niski kopczyk ziemi, co uchroni pędy przed wysychaniem. Pamiętajmy o przycięciu świeżo posadzonych krzewów.
✓ Krzewy ozdobne kwitnące wiosną należy ciąć zaraz po przekwitnięciu (forsycje, wczesne tawuły, wierzby). Forsycjom skracamy pędy, które kwitły o połowę, a wierzbom wszystkie pędy, pozostawiając jedynie 2-5 cm.
✓ Przycinamy bukszpany, przy czym przeglądamy krzewy w poszukiwaniu gąsienic. Rozchylamy gałązki, gdyż zaczynają żerować od środka krzewu. Gdy zauważymy szkodniki wykonujemy oprysk.
✓ W kwietniu przesadzamy i dzielimy byliny kwitnące latem i jesienią. Wystarczy część karpy oddzielić ostrym szpadlem. Zadbajmy, aby każda z oddzielonych części miała kawałek kłącza, korzenie przybyszowe i widoczne oczka. Przed posadzeniem karpy zanurzamy na kilka godzin w wodzie. W taki sposób możemy podzielić funkie, floksy, liliowce, astry, rozchodniki, rojniki.
✓ Ziemię pod krzewami ozdobnymi warto wyściółkować, zwłaszcza tymi o płytkim systemie korzeniowym, m.in. azalie, oczary, różaneczniki, wrzosy. Pozwoli to utrzymać wilgoć w glebie oraz zahamuje rozwój chwastów. Jako materiał do ściółkowania wykorzystać możemy przekompostowaną zeszłoroczną trawę, słomę, trociny. Pamiętajmy, że popularna kora sosnowa zakwasza glebę dlatego nadaje się tylko pod gatunkami tolerującymi kwaśne podłoże.

TRAWNIK

✓ W kwietniu dokonujemy wielu prac pielęgnacyjnych trawnika. Jeśli w marcu pogoda nie sprzyjała to teraz porządkujemy trawnik, grabimy, wyrównujemy kretowiska i zagłębienia, a w razie konieczności przeprowadzamy regenerację trawnika (wertykulacja, aeracja).
✓ Miejsca, gdzie murawa zmarniała i są prześwity wypełniamy dosiewając odpowiednie nasiona trawy.
✓ Zaczynamy regularnie kosić murawę. Przycinamy trawę nie krócej niż ok. 4 cm, by mogła szybko wrócić do pełnej wegetacji i była odporniejsza na suszę. W miejscach zacienionych pozostawiamy źdźbła jeszcze dłuższe.
✓ By trawa dobrze się rozwijała i lepiej krzewiła regularnie ją podlewamy i nawozimy nawozami organicznymi.
✓ W drugiej połowie miesiąca rozpoczynamy walkę z chwastami porastającymi trawnik. W miarę możliwości staramy się pielić ręcznie, choć jest to bardziej czasochłonne. Nie czekamy z pieleniem aż chwasty zaczną kwitnąć. Jeśli się rozsieją, trudno będzie się ich pozbyć.
✓ Kwiecień jest również najlepszym okresem na zakładanie nowego trawnika.
✓ Ekologiczną alternatywą dla tradycyjnych zielonych trawników jest założenie pełnej kolorów łąki kwietnej. Już teraz możemy wysiać przeznaczone do tego mieszanki nasion.
✓ Wiosną w ogrodzie warto umieścić domki dla pożytecznych owadów, m.in. trzmieli i murarek.

IGLAKI

✓ Robimy przegląd iglaków w poszukiwaniu szkodników i oznak chorobowych. W razie potrzeby wykonujemy oprysk odpowiednim preparatem.
✓ Możemy sadzić iglaki i przycinać te już rosnące. Ważne żebyśmy zdążyli przed początkiem wegetacji roślin.
✓ Warto zastosować nawóz przeciw brunatnieniu igieł.

ŻYWOPŁOT

✓ Liściaste krzewy sadzone jako żywopłot przycinamy po posadzeniu. W przyszłości staną się gęste i mocne.
✓ W dalszym ciągu możemy ciąć starsze żywopłoty, ale tylko wtedy, gdy nie zagnieździły się w nich ptaki.
✓ Nie możemy zapomnieć o nawożeniu.

OCZKO WODNE

✓ Jeżeli w poprzednim miesiącu tego nie zrobiliśmy, czyścimy zbiornik po zimie, sprawdzamy jego szczelność, a następnie uruchamiamy pompę i urządzenia filtrujące.
✓ Kiedy pogoda się ustabilizuje, możemy zacząć przenosić do oczka rośliny wodne, które zimą przechowywane były w cieplejszym miejscu.
✓ W kwietniu dzielimy i przesadzamy rośliny ze strefy przybrzeżnej. Możemy sadzić również nowe rośliny.
✓ Jeśli temperatura utrzymuje się na poziomie 10-12 stopni, zaczynamy karmić żyjące w oczku wodnym ryby (początkowo niewielkimi porcjami pokarmu).
✓ Pod koniec miesiąca możemy wpuszczać nowy narybek.

Fot. pixabay.com, unsplash.com

eprasa.pl de1b9332ed

Ogród francuski

Dla niektórych zbyt surowy, poukładany, a dla innych istne dzieło sztuki i wzór niebanalnego piękna. Idealne kształty krzewów, formowane żywopłoty, równe trawniki, dokładnie zaplanowane rabaty... Francuski styl ogrodowy to styl, którego nie można pomylić z żadnym innym.

KAROLINA KIEWLICZ, ZODR w Barzkowicach

Zainspirowany ogrodami włoskiego renesansu styl zapoczątkowany został w siedemnastowiecznej Francji za sprawą Ludwika XIV. Do ozdobności ogrodów przywiązywano wtedy dużą wagę. Stanowiły one niezbędne dopełnienie pałaców i dworów ówczesnych możnowładców.

Ogrody francuskie były klasycznym wyznacznikiem statusu, kojarzone były z luksusem. Podkreślały pozycję i zamożność właścicieli. Były niezwykle reprezentacyjne i rozległe. Imponowały rozmachem, przepychem i dbałością o każdy, nawet najmniejszy detal. Stopniowo rozprzestrzeniały się w wielu krajach europejskich, gdzie często wzbogacane były architektonicznymi elementami narodowymi oraz nowymi miejscowymi roślinami. Czas ich dominacji był jednak stosunkowo krótki. Ogrody w stylu francuskim świeciły triumfy przez ok. 150 lat, aż do klęski Napoleona. To właśnie wtedy zaczęły tracić na popularności, ustępując miejsca naturalnym, romantycznym ogrodom angielskim.

Ogród francuski, zwany też ogrodem barokowym i formalnym, to doskonała propozycja dla osób, które cenią perfekcję i wszechogarniający ład. Wymaga dużego nakładu pracy i wytrwałości. Trzeba nieustannie dbać o każdy szczegół, aby utrzymać niesamowity efekt. W ogrodzie francuskim nie ma miejsca na przypadkowość. Już na pierwszy rzut oka można dostrzec precyzyjnie ukształtowany krajobraz. Wszystko jest przemyślane i starannie zaplanowane. Jednak pomimo swojej niezwykle konsekwentnej formy w żadnym wypadku nie jest nudny i monotonny. Rozległe, klasyczne ogrody w stylu francuskim najlepiej podziwiać z góry, aby oglądać go w pełniej krasie.

Ściśle określony kształt

Z założenia dedykowany jest dużym powierzchniom, umożliwiającym stworzenie układu alejek i kompozycji roślinnych, przeplatanych elementami małej architektury. Ogród w stylu francuskim zazwyczaj ma ściśle określony kształt. Urządzany jest na planie kwadratu lub prostokąta, z wyraźnie zaznaczonym podziałem na strefy. Kompozycja ogrodu musi być regularna, spójna i podporządkowana zasadom geometrii. Co najważniejsze, wszelkie kompozycje muszą być względem siebie symetryczne.

Charakterystyczne elementy

Charakterystycznym elementem ogrodu jest szeroka aleja główna stanowiąca oś ogrodu. Po obu stronach osi znajdują się starannie zagospodarowane aranżacje roślinne. Od osi głównej prowadzone są poprzeczne alejki, rozchodzące się symetrycznie w obu kierunkach. Ilość alejek uzależniona jest od przestronności terenu. Boczne ścieżki w połączeniu z żywopłotami tworzą labirynty i wyznaczają partery ogrodowe.

W ogrodach francuskich o znacznej powierzchni spotykane są tzw. patte d'Oie, czyli grupy trzech alejek zbiegających się w jednym miejscu, przyjmując kształt gęsich stópek. Zarówno aleja główna, jak i alejki boczne wysypane były jasnym żwirkiem. Aleje i ścieżki często prowadzą do centralnego punktu w ogrodzie. Zazwyczaj jest to okazała, bogato zdobiona fontanna.

Natura kontrolowana przez człowieka

W ogrodzie francuskim nie ma miejsca na naturalne formy roślinności. Natura jest całkowicie zdominowana i kontrolowana przez człowieka. Aranżacja ogrodu nie dopuszcza wielkiej swobody i frywolności. Podstawą ogrodu są starannie uformowane i równo przystrzyżone drzewa i krzewy. Bardzo ważny jest tutaj umiejętny wybór roślin. W dużej mierze wykorzystuje się gatunki rodzime oraz te, które dobrze znoszą regularne podcinanie i dają się łatwo formować.

Nie wszystkie rośliny sadzone są w gruncie. Pojedyncze egzemplarze znajdują swoje miejsce w donicach o klasycznych kształtach, które można postawić np. w punktach przecięcia alejek lub w centrum rabaty. Niegdyś do planu ogrodu francuskiego wprowadzano ciepłolubne gatunki roślin, głównie jaśmin, mirt, wawrzyn, drzewka cytrynowe i pomarańczowe, które po sezonie wegetacji przenoszone były do pomarańczarni i oranżerii.

Duże znaczenie mają barwy i formy roślin, ale również niezwykłe właściwości kontrastu i światłocienia, mających wpływ na wizualny odbiór poszczególnych części ogrodu.

Niemalże symbolem ogrodów francuskich stały się bukszpany, które perfekcyjnie dają się przycinać w pożądane, różnorodne kształty. Formować je można w stożki, kule, a nawet oryginalne rzeźby, tzw. topiary. Nie powinny być jednak zbyt zróżnicowane, a tworzyć jedynie kilka powielonych elementów.

eprasa.pl de1b9332ed

Pierwszy i dalszy plan

Pierwszy plan każdego ogrodu francuskiego stanowią tzw. partery. To najniższa, najbardziej ozdobna, zachwycająca paletą barw część ogrodu znajdująca się najbliżej siedziby właściciela. Wyznaczone przez równo przystrzyżone bukszpany lub żwirowe ścieżki partery cechują się misternymi kompozycjami z kwitnących roślin i traw, układających się w określony wzór. Ważne jest zadbanie o odpowiednie sadzenie kwiatów, harmonijne dopasowanie kolorystyczne i zachowanie geometrycznej formy. Gatunki dostosowuje się do panującego klimatu. Szczególnie często wybierane są kwiaty cebulowe, np. lilie, tulipany, szafirki, narcyzy, hiacynty, krokusy, a także: goździki, lewkonie, fiołki, stokrotki, nagietki, aksamitki, begonie. Powodzeniem w ogrodach francuskich cieszą się też róże (damasceńska, stulistna lub fancuska) i hortensje. Utrzymanie parterów jest bardzo pracochłonne, wymaga stałej wymiany przekwitających kwiatów.

Wyróżnia się trzy główne rodzaje parterów ogrodowych różniących się wzorem:

- gazonowe – najprostsze, wykonane niemalże wyłącznie z idealnie przystrzyżonego trawnika, udział innych roślin jest minimalny;
- rabatowe – symetryczne poletka kwiatowe wydzielone przez żwirowe ścieżki;
- haftowe – najbardziej reprezentacyjne, obsadzane różnymi gatunkami kwitnących kwiatów przypominające orientalne kobierce.

Nieco dalej znajduje się część drzewiasta, w skład której wchodzą boskiety i gabinety ogrodowe. Boskiety, czyli jednogatunkowe partie wysokich drzew, tworzą niewielki lasek, poprzecinany ścieżkami prowadzącymi do najważniejszych punktów w ogrodzie. Dzielą ogród na odrębne części, a ponadto chronią przed słońcem. Do obsadzenia boskietów wykorzystuje się drzewa liściaste, m.in. jesiony, kasztanowce, lipy i inne typowe drzewa alejowe. Drzewa mogą być przycięte tylko z boków, tak by ich korony łączyły się ze sobą lub mieć przecięte zarówno boki, jak i korony. Boskiety często sadzone są w rzędach, tworząc szpalery.

Szpalery sadzone są zwykle wzdłuż ścieżek. Stanowią zielone mury i podkreślają odrębność każdej części ogrodu. Można prowadzić je na różnej wysokości, w zależności od miejsca i przeznaczenia. Do formowania szpalerów najczęściej stosuje się graby, buki, wiązy, lipy, cisy, bukszpany i jałowce. Dwa szpalery posadzone równolegle obok siebie po obu stronach drogi lub ścieżki tworzą aleję spacerową. Gdy korony obu szpalerów splatają się ze sobą tworzą się tzw. bindaże.

Nieodłącznym elementem tradycyjnego ogrodu francuskiego są labirynty roślinne. Wykonane są z gęstych żywopłotów lub szpalerów wytyczających złożoną siatkę ścieżek. Ślepe „uliczki" kończą się ławkami, a centrum stanowi fontanna czy gabinet ogrodowy (niewielki placyk). Żywopłoty formuje się z roślin wiecznie zielonych – ligustr, cis, bukszpan, bluszcz, żywotnik.

Gatunki drzew nie dające się łatwo formować zostawiane są w kształtach naturalnych, w dzikszych częściach ogrodu najbardziej oddalonych od zabudowań, stanowiąc jego tło. W tej części ogrodu zlokalizowane są też zwierzyńce i menażerie zamieszkiwane przez rozmaite gatunki zwierząt.

W oryginalnych francuskich ogrodach, nierzadko spotkać można było amfiteatry, gdzie wystawiano sztuki i organizowano koncerty.

Elementy architektoniczne

Dopełnieniem harmonijnej całości ogrodów francuskich są reprezentacyjne elementy architektoniczne, m.in. okazałe rzeźby, fontanny, kaskady wodne czy eleganckie altany. Stanowią punkty orientacyjne, a także tworzą niezwykłą atmosferę. Ich ilość powinna być jednak ograniczona, aby nie wprowadzić chaosu. Popularne są również dekoracje, takie jak pergole i trejaże. Idealnie nadają się na wszelkiego rodzaju rośliny pnące: glicynię, bluszcz, hortensję pnącą, wiciokrzew.

W ogrodzie nie może zabraknąć również pięknie rzeźbionych, wygiętych w finezyjne kształty mebli. Najczęściej wykonywane są z żeliwa, odpornego na czynniki atmosferyczne. Pomalowane białą farbą – dodają przestrzeni lekkości i filigranowości.

Chociaż ogrody francuskie czasy swojej największej świetności mają już za sobą to do dnia dzisiejszego jego zasadnicze elementy pojawiają się przy aranżacji zielonej przestrzeni. Aby stworzyć klimat ogrodu francuskiego wystarczy odtworzyć w minimalnym stopniu jego założenia, ograniczając się jedynie do pojedynczych, charakterystycznych elementów, np. do zachowania symetrii, regularności kompozycji czy formowania żywopłotów.

CIEKAWOSTKA

Wzorcowym przykładem ogrodu francuskiego jest ogród znajdujący się przy Pałacu Wersalskim, zaprojektowany przez Andrè Le Nôtre. Przepych i bogactwo form, rzeźb i dywanów parterowych rozciąga się na powierzchni ok. 800 ha. Dominują tutaj precyzyjnie przystrzyżone żywopłoty i trawniki. Stworzono też teatr wodny złożony z 3 alei kaskadowych i licznych wodotrysków. Istotnym elementem są posągi np. Apolla i Latony.

Zdjęcia: unsplash.com, pixabay.com

eprasa.pl de1b9332ed

Kalendarz biodynamiczny

Kwiecień 2023

PONIEDZIAŁEK	WTOREK	ŚRODA	CZWARTEK	PIĄTEK	SOBOTA	NIEDZIELA
					1 OG	2 00-13 13-24 OG/ZI ☼ 6.09-19.11
3 ZI	4 ZI	5 00-00 00-24 ZI/PO	6 PO	7 00-08 08-24 PO/WO Od 10.00 do 22.00	8 WO	9 00-15 15-24 WO/OG ☼ 5.53-19.23
10 OG	11 00-19 19-24 OG/ZI	12 ZI ☺	13 00-23 23-24 ZI/PO III Kwadra	14 PO	15 PO Od 22.00	16 00-01 01-24 PO/WO ☼ 7.02-17.40 Do 10.00
17 WO	18 00-03 03-24 WO/OG	19 OG	20 00-06 06-24 OG/ZI ● NÓW Od 8.00 do 20.00	21 ZI ☺	22 00-12 12-24 ZI/PO	23 PO ☼ 5.22-19.48
24 00-22 22-24 PO/WO	25 WO	26 WO	27 00-08 08-24 WO/OG I Kwadra	28 OG Od 3.00 do 15.00	29 00-21 21-24 OG/ZI	30 ZI ☼ 5.08-19.59

Maj 2023

PONIEDZIAŁEK	WTOREK	ŚRODA	CZWARTEK	PIĄTEK	SOBOTA	NIEDZIELA
1 ZI	2 00-08 08-24 ZI/PO	3 PO	4 00-17 17-24 PO/WO Od 18.00	5 WO Do 6.00 ○ PEŁNIA	6 00-22 22-24 WO/OG	7 OG ☼ 4.55-20.11
8 OG	9 00-01 01-24 OG/ZI ☺	10 ZI	11 00-03 03-24 ZI/PO Od 1.00 do 13.00	12 PO III Kwadra	13 00-07 07-24 PO/WO	14 WO ☼ 4.43-20.23
15 00-10 10-24 WO/OG	16 OG	17 00-14 14-24 OG/ZI Od 16.00	18 ZI Do 4.00	19 00-21 21-24 ZI/PO ● NÓW	20 PO	21 PO ☼ 4.33-20.33 ☺
22 00-05 05-24 PO/WO	23 WO	24 00-17 17-24 WO/OG	25 OG Od 22.00	26 OG Do 10.00	27 00-05 05-24 OG/ZI I Kwadra	28 ZI ☼ 4.24-20.43
29 00-17 17-24 ZI/PO	30 PO	31 PO				

FAZY KSIĘŻYCA: ● NÓW ◖ I KWADRA ○ PEŁNIA ◐ III KWADRA

Godziny sprzyjające rozwojowi roślin, której plonem ma być:

owoc korzeń

kwiat liść

Rośliny owocowe: bób, cukinia, dynia, fasola, groch, ogórek, pomidor, papryka, kukurydza, soja, truskawka, poziomka i wszystkie rośliny sadownicze.

Rośliny korzeniowe: burak, chrzan, cykoria, marchew, pietruszka korzeniowa, rzepa, rzodkiewka, seler korzeniowy, skorzonera, pasternak. Także dobre efekty osiąga się zaliczając do tej grupy: ziemniaka, cebulę, czosnek, pora i szparaga.

Rośliny kwiatowe: wszystkie kwiatowe rośliny ozdobne, a z roślin jadalnych słonecznik.

Rośliny liściowe: kapusta, kalarepa, jarmuż, pietruszka naciowa, seler naciowy, boćwina, szczypiorek, sałata, szpinak, szczaw oraz mimo że częścią użytkową jest kwiat - brokuł i kalafior.

00-07 - przykładowy przydział czasu sprzyjający uprawie określonych roślin

Żywioły: (ogień **OG**) (ziemia **ZI**) (powietrze **PO**) (woda **WO**)

CZAS SADZENIA - okres wspomagający wzrost roślin

☺ - Początek sadzenia

☺ - Koniec sadzenia

Godziny: „od - do" prace ogrodnicze nie wykonujemy

DOROTA TOLKO, PZDR w Szczecinie
Źródło: Kalendarz biodynamiczny 2023, działkowiec

eprasa.pl de1b9332ed

Harmonogram planowanych przez ARiMR naborów wniosków w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 w 2023 roku (limity i terminy)

Lp.	Nr interwencji	Nazwa interwencji	Orientacyjny limit środków przeznaczonych na przyznanie pomocy na operacje w ramach naboru (zł)	Orientacyjny termin rozpoczęcia naboru*	Orientacyjny termin zakończenia naboru
Płatności bezpośrednie/wsparcie obszarowe					
1.	I.1	Podstawowe wsparcie dochodów	7 761 mln	15 marca 2023	15 maja 2023
2.	I.2	Płatność redystrybucyjna	1 902 mln	15 marca 2023	15 maja 2023
3.	I.3	Płatność dla młodych rolników	204 mln	15 marca 2023	15 maja 2023
I.4.1 - I.4.6 Ekoschematy					
4.	I.4.1	Obszary z roślinami miododajnymi	38 mln	15 marca 2023	15 maja 2023
5.	I.4.2	Rolnictwo węglowe i zarządzanie składnikami odżywczymi	2 670 mln	15 marca 2023	15 maja 2023
6.	I.4.3	Prowadzenie produkcji roślinnej w systemie IPR	35 mln	15 marca 2023	15 maja 2023
7.	I.4.4	Biologiczna ochrona upraw	2 mln	15 marca 2023	15 maja 2023
8.	I.4.5	Retencjonowanie wody na trwałych użytkach zielonych	93 mln	15 marca 2023	15 maja 2023
9.	I.4.6	Dobrostan zwierząt	1 274 mln	15 marca 2023	15 maja 2023
I.5.1 - I.5.13 Wsparcie dochodów związane z produkcją					
10.	I.5.1	do krów	750 mln	15 marca 2023	15 maja 2023
11.	I.5.2	młodego bydła	849 mln	15 marca 2023	15 maja 2023
12.	I.5.3	owiec	23 mln	15 marca 2023	15 maja 2023
13.	I.5.4	kóz	1 mln	15 marca 2023	15 maja 2023
14.	I.5.5	buraków cukrowych	347 mln	15 marca 2023	15 maja 2023
15.	I.5.6	chmielu	4 mln	15 marca 2023	15 maja 2023
16.	I.5.7	lnu	2 mln	15 marca 2023	15 maja 2023
17.	I.5.8	konopi włóknistych	0,4 mln	15 marca 2023	15 maja 2023
18.	I.5.9	pomidorów	10 mln	15 marca 2023	15 maja 2023
19.	I.5.10	truskawek	48 mln	15 marca 2023	15 maja 2023
20.	I.5.11	ziemniaków skrobiowych	42 mln	15 marca 2023	15 maja 2023
21.	I.5.12	roślin pastewnych	82 mln	15 marca 2023	15 maja 2023
22.	I.5.13	roślin strączkowych na nasiona	304 mln	15 marca 2023	15 maja 2023
I.8.1 - I.8.7 Interwencje rolno-środowiskowo-klimatyczne					
23.	I.8.1	Ochrona cennych siedlisk i zagrożonych gatunków na obszarach Natura 2000	79 mln	15 marca 2023	15 maja 2023
24.	I.8.2	Ochrona cennych siedlisk i zagrożonych gatunków poza obszarami Natura 2000	100 mln	15 marca 2023	15 maja 2023
25.	I.8.3	Ekstensywne użytkowanie łąk i pastwisk na obszarach Natura 2000	5 mln	15 marca 2023	15 maja 2023
26.	I.8.4	Zachowanie sadów tradycyjnych odmian drzew owocowych	0,2 mln	15 marca 2023	15 maja 2023
27.	I.8.5	Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych roślin w rolnictwie	2 mln	15 marca 2023	15 maja 2023
28.	I.8.6	Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych zwierząt w rolnictwie	53 mln	15 marca 2023	15 maja 2023
29.	I.8.7	Bioróżnorodność na gruntach ornych	0,8 mln	15 marca 2023	15 maja 2023
30.	I.8.8	Premie z tytułu zalesień, zadrzewień oraz systemów rolno-leśnych	0,8 mln	15 marca 2023	15 maja 2023
31.	I.8.11	Rolnictwo ekologiczne	189 mln	15 marca 2023	15 maja 2023
32.	I.9	Płatności dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami (ONW)	747 mln (dodatkowo 673,7 mln zaplanowane z budżetu PROW)	15 marca 2023	15 maja 2023
33.	I.10.11	Zalesianie gruntów rolnych	10 mln	1 czerwca 2023	31 lipca 2023
34.	I.10.12	Tworzenie zadrzewień śródpolnych	5 mln	1 czerwca 2023	31 lipca 2023
35.	I.10.13	Zakładanie systemów rolno-leśnych	5 mln	1 czerwca 2023	31 lipca 2023
36.	10.14	Zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych	11 mln	1 czerwca 2023	31 lipca 2023
37.	I.8.9.1 I.8.9.2 I.8.9.3	Zobowiązania PROW 2014-2020 – Działania rolno-środowiskowo-klimatyczne	płatności będą realizowane z budżetu PROW	15 marca 2023	15 maja 2023
38.		Zobowiązania PROW 2014-2020 – Rolnictwo ekologiczne		15 marca 2023	15 maja 2023
39.	I.8.10	Zobowiązania zalesieniowe - PROW 2007-2013		15 marca 2023	15 maja 2023
40.	I.8.10	Zobowiązania zalesieniowe - PROW 2014-2020		15 marca 2023	15 maja 2023
41.	I.8.10	Zobowiązania zalesieniowe - PROW 2004-2006		1 czerwca 2023	15 maja 2023

eprasa.pl de1b9332ed

Interwencje sektorowe (produkty pszczele)					
42.	I.6.1	Wspieranie podnoszenie poziomu wiedzy pszczelarskiej	1 mln	2 października 2023	31 października 2023
43.	I.6.2	Inwestycje i wspieranie modernizacji gospodarstw pasiecznych	I termin: 24 mln II termin: 20 mln	I termin: 3 kwietnia 2023 II termin: 2 października 2023	I termin: 18 kwietnia 2023 II termin: 31 października 2023
44.	I.6.3	Wspieranie walki z warrozą produktami leczniczymi	I termin: 14 mln II termin: 15 mln	I termin: 3 kwietnia 2023 II termin: 2 października 2023	I termin: 18 kwietnia 2023 II termin: 31 października 2023
45.	I.6.4	Ułatwienie prowadzenia gospodarki wędrownej	3 mln	2 października 2023	31 października 2023
46.	I.6.5	Pomoc na odbudowę i poprawę wartości użytkowej pszczół	I termin: 9 mln II termin: 8 mln	I termin: 3 kwietnia 2023 II termin: 2 października 2023	I termin: 18 kwietnia 2023 II termin: 31 października 2023
47.	I.6.6	Wsparcie naukowo-badawcze	1 mln	2 października 2023	31 października 2023
48.	I.6.7	Wspieranie badania jakości handlowej miodu oraz identyfikacja miodów odmianowych	0,3 mln	2 października 2023	31 października 2023
Interwencje sektorowe (owoce i warzywa)					
49.	I.7.1	Poprawa infrastruktury służącej do planowania i organizacji produkcji, dostosowania produkcji do popytu w odniesieniu do jakości i ilości, optymalizacji kosztów produkcji i zwrotu z inwestycji oraz stabilizacji cen producentów owoców i warzyw	zgodnie z art. 86 ust. 5 ustawy o PS nie określa się kwoty na nabór	2 października 2023	31 października 2023
50.	I.7.2	Poprawa wyposażenia technicznego wykorzystywanego do koncentracji dostaw i umieszczania produktów na rynku owoców i warzyw			
51.	I.7.3	Działania informacyjne, promocyjne i marketingowe w odniesieniu do produktów, marek i znaków towarowych organizacji producentów owoców i warzyw			
52.	I.7.4	Wycofanie z rynku owoców i warzyw			
53.	I.7.5	Działania na rzecz ochrony środowiska oraz łagodzenia zmian klimatu			
54.	I.7.6	Badania i rozwój			
Inwestycje i rozwój gospodarstw					
55.	I.10.1.1	Inwestycje w gospodarstwach rolnych zwiększające konkurencyjność (dotacja)	920 mln	23 października 2023	30 listopada 2023
56.	I.10.2	Inwestycje w gospodarstwach rolnych w zakresie OZE i poprawy efektywności energetycznej	1 263 mln	15 listopada 2023	15 grudnia 2023
57.	I.10.3	Inwestycje zapobiegające rozprzestrzenianiu się ASF	94 mln	16 sierpnia 2023	15 września 2023
58.	I.10.5	Rozwój małych gospodarstw	468 mln	1 sierpnia 2023	30 sierpnia 2023
59.	I.11	Premie dla młodych rolników	811 mln	30 czerwca 2023	31 lipca 2023
Współpraca/rozwój lokalny					
60.	I.13.2	Tworzenie i rozwój organizacji producentów i grup producentów rolnych	zgodnie z art. 86 ust. 5 ustawy o PS nie określa się kwoty	7 sierpnia 2023	31 sierpnia 2023
61.	I.13.3	Promowanie, informowanie i marketing dotyczący żywności wytwarzanej w ramach systemów jakości żywności	174 mln	27 listopada 2023	31 stycznia 2024
Transfer wiedzy i doradztwo					
62.	I.14.1	Doskonalenie zawodowe rolników (moduł 1 Szkolenie podstawowe dla rolników)	95 mln	29 maja 2023	16 czerwca 2023
63.	I.14.2	Kompleksowe doradztwo rolnicze (moduł 1 Kompleksowe programy doradcze - beneficjent dedykowany)	618 mln	29 maja 2023	16 czerwca 2023
64.	I.14.3	Doskonalenie zawodowe kadr doradczych (moduł 1 Podstawowe i uzupełniające szkolenia dla doradców rolniczych - beneficjent dedykowany)	13 mln	29 maja 2023	16 czerwca 2023
65.		Przejściowe wsparcie krajowe - uzupełniająca płatność podstawowa		15 marca 2023	15 maja 2023
66.		Przejściowe wsparcie krajowe - płatność niezwiązana do tytoniu		15 marca 2023	15 maja 2023

Źródło: www.gov.pl/rolnictwo/ harmonogram-naboru-wnioskow-w-ramach-ps-wpr

eprasa.pl de1b9332ed

Ekoschematy powierzchniowe – trwa nabór wniosków

Przypominamy, że od 15 marca można składać wnioski o przyznanie płatności m.in. w ramach ekoschematów powierzchniowych. Jest to pierwszy nabór w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027.

Wniosek należy złożyć do Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, wyłącznie w postaci elektronicznej w aplikacji eWniosekPlus, za pośrednictwem Platformy Usług Elektronicznych (PUE). W ramach ekoschematów powierzchniowych można zawnioskować o przyznanie płatności do:

• obszarów z roślinami miododajnymi;

• rolnictwa węglowego i zarządzania składnikami odżywczymi – 8 praktyk:

1. ekstensywne użytkowanie TUZ z obsadą zwierząt;
2. międzyplony ozime/wsiewki śródplonowe;
3. opracowanie i przestrzeganie planu nawożenia – wariant podstawowy i wariant z wapnowaniem;
4. zróżnicowana struktura upraw;
5. wymieszanie obornika na gruntach ornych w ciągu 12 godzin od aplikacji;
6. stosowanie płynnych nawozów naturalnych innymi metodami niż rozbryzgowo;
7. uproszczone systemy uprawy;
8. wymieszanie słomy z glebą;

• retencjonowania wody na trwałych użytkach zielonych;

• integrowanej produkcji roślin;

• biologicznej ochrony upraw.

Terminy

Podstawowy termin składania wniosków upłynie 15 maja 2023 r. Kto złoży wniosek po tym terminie – jednak nie później niż do 9 czerwca 2023 r. – musi pamiętać, że należne płatności będą mu pomniejszone o 1 proc. za każdy roboczy dzień opóźnienia. Podstawowy termin na wprowadzenie zmian we wniosku upłynie 31 maja 2023 r. Zmiany wniosku o przyznanie płatności można dokonać również w terminie do 15 września 2023 r., w przypadku gdy Agencja poinformuje beneficjenta o nieprawidłowościach wykrytych w ramach kontroli administracyjnych lub systemu monitorowania obszarów.

Pomoc w wypełnianiu wniosków

W tym roku po raz pierwszy kampania przyjmowania wniosków będzie przebiegała według nowych zasad, wynikających z Planu Strategicznego Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027. Dlatego Ośrodki Doradztwa Rolniczego oraz biura powiatowe ARiMR będą pomagać rolnikom w wypełnianiu wniosków o przyznanie płatności na rok 2023, m.in. w ramach ekoschematów powierzchniowych. ■

Źródło: gov.pl/web/rolnictwo

RED.

eprasa.pl de1b9332ed

Interwencje pszczelarskie

Od 3 do 18 kwietnia Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa przyjmować będzie wnioski o przyznanie pomocy w zakresie trzech interwencji pszczelarskich.

Do ARiMR można składać wnioski dotyczące 3 inwestycji pszczelarskich:
1) I.6.2 - Interwencja: inwestycje, wspieranie modernizacji gospodarstw pasiecznych,
2) I.6.3 - Interwencja: wspieranie walki z warrozą produktami leczniczymi,
3) I.6.5 - Interwencja: pomoc na odbudowę i poprawę wartości użytkowej pszczół.

Interwencja: inwestycje, wspieranie modernizacji gospodarstw pasiecznych

Wnioski o przyznanie pomocy można składać na realizację operacji polegających na zakupie nowego sprzętu pszczelarskiego, maszyn i urządzeń wykorzystywanych na potrzeby gospodarki pasiecznej, tj.:
a) miodarek,
b) odstojników,
c) dekrystalizatorów,
d) stołów do odsklepiania plastrów,
e) suszarek do suszenia obnóży pyłkowych,
f) topiarek do wosku,
g) urządzeń do kremowania miodu,
h) refraktometrów,
i) wózków ręcznych do transportu uli,
j) wialni do pyłku,
k) uli lub ich elementów,
l) krat odgrodowych i innych izolatorów ramkowych,
m) urządzeń do omiatania pszczół,
n) poławiaczy pyłku,
o) sprzętu do pozyskiwania pierzgi,
p) wag pasiecznych,
q) pakietów ramek ulowych,
r) kamer cyfrowych.

Interwencja: wspieranie walki z warrozą produktami leczniczymi

Wnioski o przyznanie pomocy można składać na realizację operacji, polegających na zakupie:
a) produktów leczniczych weterynaryjnych warrozobójczych,
b) produktów leczniczych do walki z warrozą, zawierających substancje czynne wymienione w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/848[2] również w przypadku pasiek, których właściciele posiadają certyfikat produkcji ekologicznej, o której mowa w art. 35 ust. 1 tego rozporządzenia.

Interwencja: pomoc na odbudowę i poprawę wartości użytkowej pszczół

Wnioski o przyznanie pomocy można składać na realizację operacji, polegających na zakupie:
a) matek pszczelich pochodzących z linii hodowlanych, dla których prowadzone są księgi lub rejestry, z pasiek hodowlanych, w których prowadzona jest ocena przez podmiot upoważniony przez ministra właściwego do spraw rolnictwa,
b) odkładów lub pakietów pszczelich z matkami pszczelimi pochodzącymi z linii hodowlanych, dla których prowadzone są księgi i rejestry, z pasiek hodowlanych, w których prowadzona jest ocena przez podmiot upoważniony przez ministra właściwego do spraw rolnictwa,
c) odkładów lub pakietów pszczelich, od producentów, którzy uzyskali rekomendację związków lub zrzeszeń pszczelarzy, gwarantujących między innymi, że matki pszczele w pakietach i odkładach pszczelich pochodzą z linii hodowlanych, dla których prowadzone są księgi lub rejestry.

W ramach ww. rodzajów interwencji w roku pszczelarskim 2023 będą kwalifikowalne koszty ponoszone od dnia 1 stycznia 2023 r.

Podmioty uprawnione do ubiegania się o przyznanie pomocy

1) I.6.2 - Interwencja: inwestycje, wspieranie modernizacji gospodarstw pasiecznych. Wnioski o przyznanie pomocy mogą składać:
I. pszczelarze, producenci produktów pszczelich,
II. organizacje pszczelarskie w imieniu pszczelarzy, działające w formie:
a) związków pszczelarskich;
b) stowarzyszeń pszczelarzy;
c) zrzeszeń pszczelarzy;
d) spółdzielni pszczelarskich;
e) grup producentów rolnych – w zakresie działalności pszczelarskiej.
2) I.6.3 - Interwencja: wspieranie walki z warrozą produktami leczniczymi. Wnioski o przyznanie pomocy mogą składać wyłącznie organizacje pszczelarskie w imieniu pszczelarzy działające w formie:
a) związków pszczelarskich;
b) stowarzyszeń pszczelarzy;
c) zrzeszeń pszczelarzy;
d) spółdzielni pszczelarskich;
e) grup producentów rolnych – w zakresie działalności pszczelarskiej.
3) I.6.5 - Interwencja: pomoc na odbudowę i poprawę wartości użytkowej pszczół. Wnioski o przyznanie pomocy mogą składać wyłącznie organizacje pszczelarskie w imieniu pszczelarzy działające w formie:
a) związków pszczelarskich;
b) stowarzyszeń pszczelarzy;
c) zrzeszeń pszczelarzy;
d) spółdzielni pszczelarskich;
e) grup producentów rolnych – w zakresie działalności pszczelarskiej.
Pszczelarz w danym roku pszczelarskim może ubiegać się o pomoc za pośrednictwem tylko jednej organizacji pszczelarskiej.

Szczegółowe warunki przyznania pomocy w ramach interwencji pszczelarskich objętych niniejszym ogłoszeniem określa Regulamin naboru wniosków o przyznanie pomocy na rok pszczelarski 2023 w ramach Planu Strategicznego WPR na lata 2023-2027 opublikowany na stronie Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Źrodło: gov.pl/web/arimr

RED.

eprasa.pl de1b9332ed

INFORMACJA HANDLOWO-RYNKOWA

Na podstawie informacji zebranych w TZD opracowały
BARBARA GROBELSKA, ZODR oddział w Koszalinie
EWA WENC, ZODR w Barzkowicach

Wybrane ceny w dniu 3.03.2023 r.

Produkty rolne - ceny skupu netto

	jedn. miary	Białogard, Koszalin, Sławno	Drawsko, Szczecinek Wałcz	Kołobrzeg, Świdwin, Łobez	Goleniów, Gryfice, Kamień	Gryfino, Szczecin, Stargard	Choszczno, Myślibórz, Pyrzyce	śr.	min.	max.
Gryka	dt	-	300,00	-	-	290,00	-	295,00	290,00	300,00
Jęczmień konsumpcyjny	dt	99,50	98,00	97,00	-	-	98,00	98,13	97,00	99,50
Kukurydza	dt	110,00	-	110,00	-	113,00	-	111,00	110,00	113,00
Łubin słodki	dt	141,25	130,00	145,00	-	152,00	-	142,06	130,00	152,00
Owies konsumpcyjny	dt	112,00	105,00	106,00	-	-	110,00	108,25	105,00	112,00
Owies paszowy	dt	108,75	-	100,00	-	103,00	110,00	105,44	100,00	110,00
Peluszka	dt	-	120,00	145,00	-	-	-	132,50	120,00	145,00
Pszenica konsumpcyjna	dt	121,33	116,00	118,50	119,33	121,00	121,83	119,67	116,00	121,83
Pszenica paszowa	dt	113,50	106,33	110,00	111,67	120,50	114,50	112,75	106,33	120,50
Pszenżyto	dt	100,17	95,67	108,50	101,00	105,00	104,00	102,39	95,67	108,50
Jałówki opasane (kl. E)	kg	9,50	-	13,00	12,84	-	10,00	11,34	9,50	13,00
Maciory i braki	kg	4,10	-	3,50	-	5,15	4,00	4,19	3,50	5,15
Mleko	l	2,30	-	2,30	2,25	2,46	2,38	2,34	2,25	2,46
Młode bydło opasowe (kl. A)	kg	10,00	-	11,50	13,00	10,74	11,00	11,25	10,00	13,00
Tuczniki kl. I	kg	7,50	7,70	7,50	8,56	8,22	7,50	7,83	7,50	8,56

Pasze - ceny brutto

	jedn. miary	Białogard, Koszalin, Sławno	Drawsko, Szczecinek Wałcz	Kołobrzeg, Świdwin, Łobez	Goleniów, Gryfice, Kamień	Gryfino, Szczecin, Stargard	Choszczno, Myślibórz, Pyrzyce	śr.	min.	max.
dla bydła										
Koncentrat CJ	dt	-	424,00	385,00	400,00	-	353,00	390,50	353,00	424,00
Koncentrat KBO	dt	-	-	250,00	300,00	-	266,50	272,17	250,00	300,00
Mieszanka B	dt	-	-	280,00	-	-	292,00	286,00	280,00	292,00
Mieszanka BO	dt	-	-	-	308,00	-	302,00	305,00	302,00	308,00
dla trzody										
Koncentrat L	dt	-	420,00	373,50	380,00	-	390,25	390,94	373,50	420,00
Koncentrat LP	dt	-	360,00	355,50	380,00	-	400,00	373,88	355,50	400,00
Koncentrat prosiak	dt	-	300,00	335,00	-	-	344,50	326,50	300,00	344,50
Koncentrat PW	dt	-	370,67	341,00	355,00	-	364,00	357,67	341,00	370,67
Koncentrat T	dt	-	395,00	344,50	372,50	-	394,00	376,50	344,50	395,00
Mieszanka LK	dt	-	262,00	280,00	254,00	-	276,00	268,00	254,00	280,00
Mieszanka PP finiszer	dt	-	261,50	264,00	312,00	-	252,00	272,38	252,00	312,00
Mieszanka PP grower	dt	-	232,00	233,00	263,50	216,00	252,00	239,30	216,00	263,50
Mieszanka PP starter	dt	-	262,50	285,00	300,00	254,00	298,38	279,98	254,00	300,00
Mieszanka PW	dt	-	209,00	222,00	198,50	200,00	244,65	214,83	198,50	244,65
Prowit T	dt	-	245,00	-	-	-	232,00	238,50	232,00	245,00
inne										
Otręby pszenne	dt	-	164,00	147,00	160,00	153,50	-	156,13	147,00	164,00
Śruta kukurydziana	dt	-	220,00	-	-	249,50	236,00	235,17	220,00	249,50
Śruta sojowa	dt	-	-	306,00	-	-	304,00	305,00	304,00	306,00

eprasa.pl de1b9332ed

Nawozy i środki ochrony roślin - ceny brutto

	jedn. miary	Białogard, Koszalin, Sławno	Drawsko, Szczecinek Wałcz	Kołobrzeg, Świdwin, Łobez	Goleniów, Gryfice, Kamień	Gryfino, Szczecin, Stargard	Choszczno, Myślibórz, Pyrzyce	śr.	min.	max.
Amofoska 4-16-18	dt	-	-	296,00	332,50	292,00	334,60	313,78	292,00	334,60
Fosforan amonu/Polidap 18-46	dt	430,00	-	-	-	-	479,00	454,50	430,00	479,00
Korn -Kali 40	dt	308,00	-	330,00	-	-	346,00	328,00	308,00	346,00
Lubofoska, Tarnogran lub NPK jesienne (4-6 % N)	dt	-	-	-	-	-	274,50	274,50	274,50	274,50
Mocznik bez dodatków 46	dt	350,00	350,00	311,00	326,00	310,00	312,65	326,61	310,00	350,00
Mocznik otoczkowany 46	dt	-	-	-	-	-	388,40	388,40	388,40	388,40
Mocznik z inhibitorem ureazy	dt	305,00	255,00	290,00	300,00	302,00	316,40	294,73	255,00	316,40
Polifoska 4-12-32	dt	-	-	409,00	-	-	-	409,00	409,00	409,00
Polifoska 6-20-30	dt	437,50	441,80	433,50	466,25	477,75	475,00	455,30	433,50	477,75
Polifoska 8-24-24	dt	-	474,00	451,00	451,50	460,00	482,00	463,70	451,00	482,00
Saletra amonowa 32	dt	-	282,00	288,00	315,50	-	318,00	300,88	282,00	318,00
Saletra amonowa 34	dt	305,00	293,50	297,67	358,25	312,75	326,10	315,54	293,50	358,25
Saletra CAN 27	dt	280,00	280,00	-	-	-	264,80	274,93	264,80	280,00
Saletrzak/Salmag 28	dt	-	-	258,00	-	-	-	258,00	258,00	258,00
Saletrzak/Yara Bela 27	dt	272,50	287,67	304,00	314,00	253,00	298,00	288,19	253,00	314,00
Superfosfat poj. granulowany 19	dt	-	-	176,00	-	145,00	-	160,50	145,00	176,00
Agil-S 100 EC	l	-	105,00	-	-	94,00	-	99,50	94,00	105,00
Boogie Xpro 400 EC	l	-	211,00	225,00	-	-	-	218,00	211,00	225,00
Bulldock 025 EC	l	-	53,00	-	-	-	-	53,00	53,00	53,00
Butisan 400 SC	l	-	-	-	-	-	134,00	134,00	134,00	134,00
Cabrio Duo 112 EC	l	79,20	86,50	-	-	76,50	-	80,73	76,50	86,50
CCC 720 SL	l	-	12,00	12,00	11,60	11,00	-	11,65	11,00	12,00
Chwastox Turbo 340 SL	l	27,86	35,00	37,00	-	35,00	-	33,72	27,86	37,00
Coragen 200 SC	l	1 419,00	1 328,00	-	-	1 400,00	-	1 382,33	1 328,00	1 419,00
Cyperkill Max 500 EC	l	-	-	-	-	1 582,00	-	1 582,00	1 582,00	1 582,00
Decis Mega 50 EW	l	-	157,50	171,00	-	188,00	-	172,17	157,50	188,00
Delan 700 WG	kg	-	258,00	-	-	-	-	258,00	258,00	258,00
Dewrinol 450 SC	l	-	66,00	-	-	-	-	66,00	66,00	66,00
Glean 75 WG	100 g	-	25,80	-	-	-	-	25,80	25,80	25,80
Huzar Active Plus	kg	-	148,00	-	-	-	-	148,00	148,00	148,00
Huzar Active Plus	l	-	-	-	-	156,75	-	156,75	156,75	156,75
Metazanex 500 SC	l	-	100,00	-	-	111,50	-	105,75	100,00	111,50

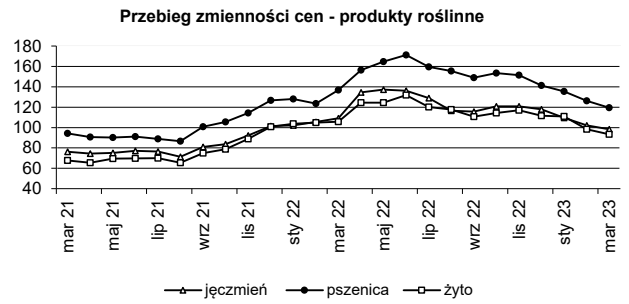

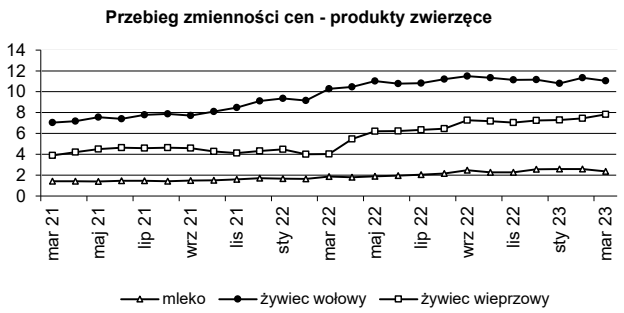

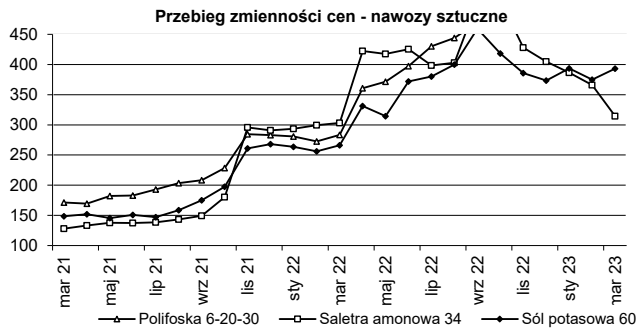

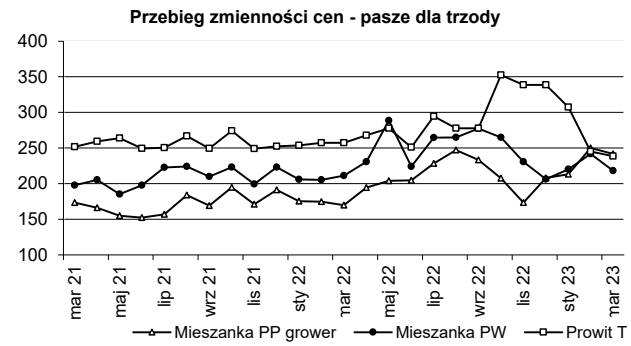

eprasa.pl de1b9332ed

Produkty rolne - ceny sprzedaży u rolników i na targowiskach

	jedn. miary	Białogard, Koszalin, Sławno	Drawsko, Szczecinek Wałcz	Kołobrzeg, Świdwin, Łobez	Goleniów, Gryfice, Kamień	Gryfino, Szczecin, Stargard	Choszczno, Myślibórz, Pyrzyce	śr.	min.	max.
Cielę (40-45 kg)	szt.	-	1 100,00	950,00	960,00	800,00	-	952,50	800,00	1 100,00
Jaja kurze średnie (50-60 g)	szt.	1,17	1,33	1,23	1,23	1,25	1,28	1,25	1,17	1,33
Jałówka cielna powyżej 1,5 r.	szt.	-	4 200	-	4 800	5 500	-	4 833	4 200	5 500
Jęczmień	dt	-	120,00	-	130,00	130,00	-	126,67	120,00	130,00
Krowa mleczna 3-5 lat	szt.	-	4 500	4 800	4 500	5 000	-	4 700	4 500	5 000
Mieszanka zbożowa	dt	-	150,00	150,00	110,00	120,00	-	132,50	110,00	150,00
Miód	l	44,17	45,33	41,50	42,00	40,83	39,00	42,14	39,00	45,33
Mleko krowie	l	2,30	3,00	2,92	3,50	3,50	2,25	2,91	2,25	3,50
Obornik	t	-	-	-	125,00	100,00	-	112,50	100,00	125,00
Owies	dt	130,00	100,00	-	130,00	120,00	-	120,00	100,00	130,00
Prosię (15 - 20 kg)	szt.	-	250,00	250,00	240,00	200,00	-	235,00	200,00	250,00
Pszenica	dt	180,00	180,00	-	170,00	160,00	-	172,50	160,00	180,00
Pszenżyto	dt	-	120,00	150,00	120,00	140,00	-	132,50	120,00	150,00
Siano łąkowe prasowane	t	-	320,00	320,00	280,00	300,00	-	305,00	280,00	320,00
Słoma zbożowa prasowana	t	-	200,00	-	250,00	250,00	-	233,33	200,00	250,00
Ziemniaki jadalne min. 50 kg	dt	125,00	150,00	150,00	100,00	110,00	130,00	127,50	100,00	150,00

Usługi rolnicze i olej napędowy - ceny brutto

	jedn. miary	Białogard, Koszalin, Sławno	Drawsko, Szczecinek Wałcz	Kołobrzeg, Świdwin, Łobez	Goleniów, Gryfice, Kamień	Gryfino, Szczecin, Stargard	Choszczno, Myślibórz, Pyrzyce	śr.	min.	max.
Bronowanie	ha	150,00	110,00	155,00	110,00	133,00	100,00	126,33	100,00	155,00
Foliowanie bel sianokiszonki	szt.	-	36,00	-	-	-	-	36,00	36,00	36,00
Koszenie traw	ha	200,00	150,00	186,67	185,00	200,00	-	184,33	150,00	200,00
Najem pracownika - prace dorywcze	h	20,00	25,00	25,00	24,00	27,50	-	24,30	20,00	27,50
Olej napędowy	l	7,11	7,06	7,39	7,19	7,04	7,12	7,15	7,04	7,39
Oprysk roślin	ha	100,00	100,00	100,00	100,00	111,67	100,00	101,94	100,00	111,67
Orka głęboka	ha	290,00	350,00	343,33	350,00	325,00	295,00	325,56	290,00	350,00
Prasa rolująca sł./siano (bele od Ø 1,5 m)	szt.	35,00	36,00	-	-	-	-	35,50	35,00	36,00
Prasa rolująca sł./siano (bele ok. Ø 1,2 m)	szt.	25,00	23,50	25,00	20,00	25,00	-	23,70	20,00	25,00
Roztrząsanie obornika z załadunkiem	t	205,00	-	200,00	-	101,25	-	168,75	101,25	205,00
Sadzenie ziemniaków	ha	-	200,00	250,00	220,00	-	-	223,33	200,00	250,00
Siew zbóż agregatem uprawowo siewnym	ha	230,00	300,00	275,00	290,00	295,00	220,00	268,33	220,00	300,00
Siew zbóż siewnikiem	ha	240,00	170,00	208,33	230,00	224,40	175,00	207,96	170,00	240,00
Talerzowanie	ha	190,00	210,00	233,33	166,67	202,00	185,00	197,83	166,67	233,33
Transport ciągnik z przyczepą do 12 t	h	140,00	145,00	160,00	156,67	180,50	-	156,43	140,00	180,50
Transport ciągnik z przyczepą powyżej 12 t	h	180,00	120,00	130,00	146,67	180,00	-	151,33	120,00	180,00
Uprawa agregatem podorywkowym	ha	210,00	225,00	250,00	245,00	229,50	-	231,90	210,00	250,00
Uprawa agregatem uprawowym	ha	225,00	190,00	212,50	190,00	250,00	170,00	206,25	170,00	250,00
Włókowanie	ha	-	100,00	135,00	100,00	-	130,00	116,25	100,00	135,00
Wynajem ciągnika do 80 KM	h	-	150,00	-	125,00	135,00	-	136,67	125,00	150,00
Wynajem ciągnika powyżej 80 KM	h	-	250,00	240,00	175,00	175,00	-	210,00	175,00	250,00
Zbiór buraków kombajnem	ha	-	-	1200,00	900,00	-	-	1 050,00	900,00	1 200,00
Zbiór kombajnem z rozdrobn. słomy	ha	395,00	435,00	483,33	410,00	507,50	-	446,17	395,00	507,50
Zbiór kombajnem zbożowym	ha	435,00	450,00	441,67	435,00	467,35	600,00	471,50	435,00	600,00
Zbiór kukurydzy sieczkarnią polową	ha	-	-	-	400,00	-	-	400,00	400,00	400,00

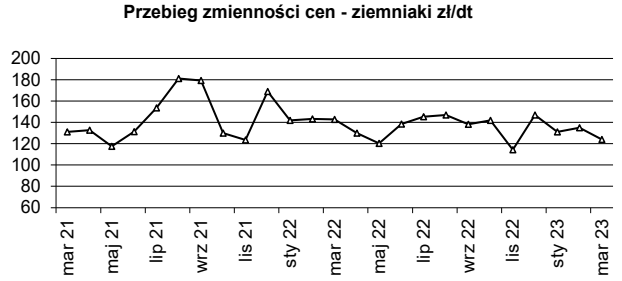

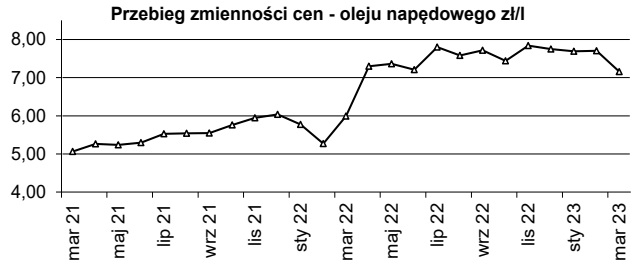

Uwaga: Opracowano na podstwie informacji zebranych w PZDR, szersze informacje cenowo-rynkowe na naszej stronie internetowej www.zodr.pl

eprasa.pl de1b9332ed

RYNKI ROLNE

Wszystkie przedstawione poniżej dane są zbierane i udostępniane przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, w ramach Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej, i udostępniane w formie tygodniowych biuletynów na stronie www.minrol.gov.pl

1. Średnie ceny w przedsiębiorstwach prowadzących zakupy zboża (zł/tonę, bez VAT)

Regiony: Centralno-wschodni - województwa: lubelskie, łódzkie, mazowieckie, podlaskie, warmińsko-mazurskie; Południowy: dolnośląskie, małopolskie, opolskie, podkarpackie, śląskie, świętokrzyskie; Północno-zachodni: kujawsko-pomorskie, lubuskie, pomorskie, wielkopolskie, zachodniopomorskie. nld - niewystarczająca liczba danych do prezentacji

Towar		Polska			REGIONY								
					Centralno-Wschodni			Południowy			Północno-Zachodni		
		12.03	5.03	zmiana [%]	12.03	5.03	zmiana [%]	12.03	5.03	zmiana [%]	12.03	5.03	zmiana [%]
Pszenica	kons.	1237	1261	-2,0	1163	1191	-2,4	1320	1341	-1,6	1228	1267	-3,1
	pasz.	1261	1206	4,6	1170	1184	-1,2	1182	1186	-0,4	1302	1227	6,1
Żyto	kons.	959	994	-3,5	926	985	-6,0	nld	1034	*	979	996	-1,7
	pasz.	956	996	-4,0	922	938	-1,7	nld	957	*	965	1004	-3,9
Jęczmień	kons.	966	1004	-3,8	--	--	--	--	nld	--	966	1004	-3,9
	pasz.	1100	1103	-0,3	1078	1102	-2,1	1022	1122	-8,9	1120	1099	1,9
	browar.	nld	1321	*	nld	nld	*	--	--	--	nld	1301	*
Kukurydza	pasz. "mokra"	--	nld	--	--	--	--	--	nld	--	--	--	--
	pasz.	1234	1265	-2,5	1278	1379	-7,4	1227	nld	*	1209	1248	-3,1
Owies	kons.	1156	1164	-0,6	--	nld	--	--	--	--	1156	1186	-2,5
	pasz.	1034	1019	1,5	1069	1020	4,8	--	nld	--	991	1020	-2,9
Pszenżyto	pasz.	1089	1107	-1,6	1090	1109	-1,7	1099	1105	-0,5	1085	1104	-1,7

2. Średnie miesięczne ceny netto zbóż monitorowanych przez zintegrowany system rolniczej informacji rynkowej

Rodzaj ziarna		luty '22	marzec '22	kwiecień '22	maj '22	czerwiec '22	lipiec '22	sierpień '22	wrzesień '22	październik '22	listopad '22	grudzień '22	styczeń '23	luty '23
Pszenica	kons.	1274	1527	1661	1717	1701	1569	1546	1520	1590	1556	1483	1378	1334
	paszowe	1247	1496	1669	1720	1738	1715	1571	1539	1596	1565	1495	1397	1303
Żyto	kons.	1085	1211	1332	1367	1381	1213	1219	1215	1227	1214	1180	1092	1029
	paszowe	1018	1155	1274	1354	1296	1193	1169	1175	1217	1229	1194	1075	1015
Jęczmień	kons.	1121	1309	1418	1396	1289	1187	1304	1284	1263	1273	1212	1080	1026
	paszowe	1119	1261	1414	1486	1433	1257	1269	1305	1340	1340	1323	1228	1140
	browar.	1289	1389	1498	1662	1639	1416	1514	1435	1575	1569	1555	1495	1393
Kukurydza	paszowe	1106	1303	1438	1472	1445	1429	1425	1420	1430	1401	1354	1289	1287
Owies	kons.	1051	1143	1268	1303	1322	1234	1192	1272	1307	1350	1346	1274	1197
	paszowe	934	1052	1141	1196	1193	1118	1073	1183	1228	1261	1251	1214	1110
Pszenżyto	paszowe	1141	1308	1436	1498	1478	1339	1313	1346	1366	1383	1330	1220	1146

3. Ceny zakupu tuczników wg EUROP w kraju i makroregionach (bez VAT)

(masa ciepła poubojowa zł/t)

Regiony: Północny - województwa: kujawsko-pomorskie, pomorskie, warmińsko-mazurskie, Środkowo-wschodni: łódzkie, mazowieckie, podlaskie, Południowo-wschodni: lubelskie, małopolskie, podkarpackie, śląskie, świętokrzyskie, Zachodni: dolnośląskie, lubelskie, opolskie, wielkopolskie, zachodniopomorskie.

Klasa pół-tusz	Polska			REGIONY											
				Północny			Środkowo-Wsch.			Południowo-Wsch.			Zachodni		
	12.03	5.03	zmiana [%]	12.03	5.03	zmiana [%]	12.03	5.03	zmiana [%]	12.03	5.03	zmiana [%]	12.03	5.03	zmiana [%]
S	10 611	10 665	-0,5	10 533	10 506	0,3	10 628	10 698	-0,7	10 600	10 706	-1,0	10 666	10 727	-0,6
E	10 556	10 603	-0,4	10 540	10 540	0,0	10 576	10 613	-0,4	10 553	10 649	-0,9	10 545	10 613	-0,6
U	10 248	10 298	-0,5	10 249	10 292	-0,4	10 302	10 348	-0,4	10 238	10 253	-0,1	10 206	10 274	-0,7
R	9 916	9 974	-0,6	*	*	*	10 069	10 093	-0,2	9 865	9 815	0,5	9 850	9 931	-0,8
O	9 067	9 160	-1,0	*	*	*	*	*	*	9 173	9 209	-0,4	8 904	8 931	-0,3
P	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
RAZEM	**10 543**	**10 589**	**-0,4**	**10 509**	**10 494**	**0,1**	**10 573**	**10 621**	**-0,5**	**10 532**	**10 623**	**-0,9**	**10 536**	**10 604**	**-0,6**

4. Ceny zakupu bydła rzeźnego wg makroregionów

(waga żywca zł/t, tygodniowe zmiany cen oraz struktury zakupu w %)

Regiony: Północny - województwa: podlaskie, pomorskie, warmińsko-mazurskie, zachodniopomorskie, Centralny: kujawsko-pomorskie, mazowieckie, łódzkie, wielkopolskie, lubuskie, Południowy: lubelskie, małopolskie, podkarpackie, świętokrzyskie, dolnośląskie, opolskie, śląskie.

Kategoria bydła	REGIONY											
	Centralny				Południowy				Północny			
	12.03 w.ż.	zmiana [%]	śr. masa tuszy ciepł. [kg]	strukt. zakupu [%]	12.03 w.ż.	zmiana [%]	śr. masa tuszy ciepł. [kg]	strukt. zakupu [%]	12.03 w.ż.	zmiana [%]	śr. masa tuszy ciepł. [kg]	strukt. zakupu [%]
Bydło ogółem	11,02	1,3	321,7	100,0	10,89	0,9	322,2	100,0	10,55	2,0	315,8	100,0
bydło 8-12 m-cy (Z)	10,91	-2,8	263,8	0,2	11,05	-2,5	268,0	0,2	--	--	--	--
byki 12-24 m-ce (A)	11,85	1,7	353,8	38,4	11,80	0,8	354,2	34,3	11,63	0,4	358,5	28,3
byki > 24 m-cy (B)	11,56	-0,2	394,1	8,6	11,71	-0,3	394,9	5,4	11,38	0,5	412,5	4,8
wolce > 12 m-cy (C)	--	--	--	--	--	--	*	--	--	--	--	--
krowy (D)	8,92	0,9	279,5	27,8	9,00	0,9	296,2	33,8	9,14	1,7	286,6	47,5
jałówki > 12 m-cy (E)	11,62	0,7	294,9	25,0	11,53	0,0	298,2	25,9	11,02	3,2	301,2	19,4

* z uwagi na wymóg nieidentyfikowalności danych ceny nie podano

Opracował: Andrzej Kamiński

eprasa.pl de1b9332ed

Ogłoszenia rolników

KUPNO

Ręczną sieczkarnię do przygotownia drobnej sieczki. Tel. 784 539 537, 600 459 479.
Ciągnik Zetor, przystawkę do kukurydzy, siewnik do kukurydzy i rozsiewacz nawozu. Tel. 728 032 907.
Ciągnik Zetor, Forterna, agregat uprawowy 3 m, formownica do redlin ziemniaków, sadzarka do ziemniaków talerzowa. Tel. 795 807 728.
Bizon Rekord, BS, Claas, sortownik do ziemniaków, pług obrotowy Kverneland, Famarol, siewnik zbożowy, agregat siewny i opryskiwacz ciągany na kołach Pilmet. Tel. 511 924 809.
Rozsiewacz wapna rcw, Iunia Brzeg, dmuchawa do zboża ssąco-tłocząca. Tel. 790 318 118.

SPRZEDAŻ

ROŚLINY

Owies. Tel. 698 087 689, 698 087 681.

ZWIERZĘTA

Jaja do wylęgu i konsumpcji gęsi Garbonosych i dorosłe gąsiory oraz dorosłe indyczki i indory. Tel. 784 539 537, 600 459 479.
20 uli z pszczołami, leżaki dadanowskie, gęsi, indyki, kaczki, króliki, pstrągi wędzone lub żywe, ryby kolorowe. Resko, tel. 518 558 924.

MASZYNY I URZĄDZENIA

Kombajn zbożowy Bizon Rekord. Tel. 518 950 004.
Ładowacz Cyklop z kabiną, przetrząsaczo-zgrabiarka, sieczkarnia stacjonarna, kosiarka czeska, wóz konny garażowany, samochód Tarpan (diesel, na chodzie, rejestrowany, pierwszy właściciel). Tel. 666 395 108 (kontakt wieczorem).
Heder z wózkiem do Bizona, nowy typ; pompa wtryskowa MS używana na tłoczki, sprężarka samoróbka, sprężarka do C330; zbiornik 1,5 m3, blacha ocynkowana, silnik Bizon na części. Tel. 698 087 689, 698 087 681.
Maszyny: prasa Krone 160, kosiarka dyskowa Kverneland, szer. 3,20; chłodnia do mleka 1600 l, 2 wyciągi do obornika, przyczepa do zielonki. Tel. 602 655 581.
Zgrabiarka 7-kołowa. Resko, tel. 518 558 924.
Waga samochodowa najazdowa 50-tonowa elektroniczna. Tel. 603 743 814.
Opryskiwacz 400 l 12-metrowy, rozsiewacz nawozu Kemira 1600 l, cena razem 2 tys. zł. Tel. 609 095 454.
Ciągniki 360, 330, siewnik Poznaniak, maszyny różne. Tel. 889 600 257.
Siewnik Poznaniak z agregatem i redła do ziemniaków; talerzówka 3-metrowa z bronmi. Tel. 691 574 750.
Przyczepa wywrotka 6-tonowa, agregat ścierniskowy, brona talerzowa. Tel. 512 975 191.
Kombajn ziemniaczany Anna, rozrzutnik obornika, kultywator 2,7 m, radełka pięciorzędowe. Tel. 662 295 827.

GRUNTY I NIERUCHOMOŚCI

Działki pod zabudowę położone w Łobzie przy ul. Wojcelskiej. 1. Działka o areale 1370 m2 w cenie 40 zł/m2. Tel. 501 437 274.

RÓŻNE

Usługi transportowe/przeprowadzki do 3,5 t. Stargard i okolice. Tel. 696 449 143.
Naprawa pękniętych bloków silników spalinowych, pęknięcia płaszczy wodnych, dziury. Dojazd do klienta. Tel. 601 859 884.

Warunki prenumeraty, przyjmowanie reklam

WARUNKI PRENUMERATY
Prenumerata jest prowadzona w 18 PZDR na terenie całego województwa. Roczna cena prenumeraty 1 egz. u doradcy - 30,00 zł, prenumerata pocztowa - 80,00 zł (w przypadku większej ilości egz. prosimy o kontakt z redakcją). Zamówienia na prenumeratę należy przesyłać na adres: redakcja.barzkowice@home.pl lub barzkowice@home.pl, fax 91 561 37 91, albo pocztą: ZODR w Barzkowicach, Redakcja 73-134 Barzkowice 2.
Wpłaty na prenumeratę przyjmujemy na konto: Bank Gospodarstwa Krajowego Oddział w Szczecinie 10 1130 1176 0022 2146 6320 0005

ZAMIESZCZENIE REKLAM (CENY BRUTTO)
▸Reklama w pełnym kolorze:
A4 - pierwsza emisja - 1 130 zł, kolejne - 910 zł
A5 - pierwsza emisja - 590 zł, kolejne - 480 zł
Artykuł reklamowy A4 - 550 zł
Moduły (1 moduł 45x62 mm) - 40 zł/moduł

PRZYJMOWANIE REKLAM I OGŁOSZEŃ
Treść reklamy wraz ze zleceniem i oświadczeniem, że zleceniodawca zapoznał się z treścią Zasad ogólnych przyjmowania ogłoszeń i reklam... należy przesłać (**do 10. dnia w miesiącu poprzedzającym wydanie**, np. do 10 stycznia do nr lutowego) na adres redakcji. Formularz zlecenia, Zasady ogólne dot. reklamy oraz wymogi techniczne dostępne są na stronie www.zodr.pl/wydawnictwo.

Redakcja nie odpowiada za treść zamieszczonych reklam i ogłoszeń, zastrzega sobie prawo redagowania i skracania nadesłanych tekstów.

Ogłoszenia drobne od rolników zamieszczamy bezpłatnie.

Wydawca: ZODR w Barzkowicach, www.zodr.pl
Redakcja: ZODR w Barzkowicach
73-134 Barzkowice 2, tel. 91 479 40 59, 479 40 41
fax 91 561 37 91
facebook.com/zodr.barzkowice
e-mail: redakcja.barzkowice@home.pl
Zespół: Sylwia Lenard (redaktor naczelna)
Milena Worach (skład, projekt okładki)
Druk: TOP DRUK Sp. o.o. sp.k., ul. Nowogrodzka 151a, 18-400 Łomża, nakład 1300 egz.

Kontakt z nami

Zachodniopomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Barzkowicach, 73-134 Barzkowice 2
tel. (91) 479 40 10; 15, (91) 561 37 00
fax (91) 561 37 91
e-mail: barzkowice@home.pl, www.zodr.pl

Oddział w Koszalinie, ul. Przemysłowa 8
75-216 Koszalin
tel. (94) 341 87 30, fax (94) 342 79 24
e-mail: koszalin.oddzial@zodr.pl

POWIATOWE ZESPOŁY DORADZTWA ROLNICZEGO

PZDR w Białogardzie, ul. Kisielice Duże 28, 78-200 Białogard
tel. (94) 312 04 10, fax (94) 311 26 88, kom. 513 161 525
e-mail: bialogard.pzdr@zodr.pl

PZDR w Choszcznie, ul. Jagiełły 17c/6, 73-200 Choszczno
tel./fax (95) 765 27 93, kom. 513 164 889
e-mail: choszczno.pzdr@zodr.pl

PZDR w Drawsku Pomorskim
ul. Gdyńska 4, 78-500 Drawsko Pom.
tel./fax (94) 363 22 64, kom. 513 161 531
e-mail: drawsko.pzdr@zodr.pl

PZDR w Gryficach, ul. Wojska Polskiego 57/5, 72-300 Gryfice
tel./fax (91) 384 71 52, kom. 513 161 417
e-mail: gryfice.pzdr@zodr.pl

PZDR w Gryfinie zs. w Baniach, ul. Targowa 19
74-110 Banie, tel./fax (91) 416 80 62
kom. 513 161 505, e-mail: gryfino.pzdr@zodr.pl

PZDR w Goleniowie zs. w Nowogardzie
ul. Wojska Polskiego 67, 72-200 Nowogard
tel./fax (91) 392 71 75, kom. 513 161 437
e-mail: goleniow.pzdr@zodr.pl

PZDR w Kamieniu Pom. zs. w Golczewie
ul. Niepodległości 23, 72-410 Golczewo
tel./fax (91) 382 34 98, kom. 513 161 413
e-mail: kamien.pzdr@zodr.pl

PZDR w Kołobrzegu
ul. 6 Dywizji Piechoty 60, 78-100 Kołobrzeg
tel./fax (94) 352 40 30, kom. 513 161 526
e-mail: kolobrzeg.pzdr@zodr.pl

PZDR w Koszalinie, ul. Przemysłowa 8, 75-216 Koszalin
tel. (94) 342 79 29, kom. 513 164 897
e-mail: koszalin.pzdr@zodr.pl

PZDR w Łobzie, ul. Północna 10, 73-150 Łobez
tel./fax (91) 397 09 21, kom. 513 161 440
e-mail: lobez.pzdr@zodr.pl

PZDR w Myśliborzu, ul. Spokojna 13, 74-300 Myślibórz
tel./fax (95) 747 93 51, kom. 513 161 541
e-mail: mysliborz.pzdr@zodr.pl

PZDR w Pyrzycach, ul. Kościuszki 26, 74-200 Pyrzyce
tel./fax (91) 570 48 75, kom. 513 161 508
e-mail: pyrzyce.pzdr@zodr.pl

PZDR w Sławnie zs. w Darłowie
ul. Tynieckiego 2, 76-150 Darłowo
tel./fax (94) 314 00 00, kom. 513 164 891
e-mail: slawno.pzdr@zodr.pl

PZDR w Stargardzie
Barzkowice 2, 73-134 Barzkowice
tel./fax (91) 573 46 03, kom. 513 161 509
e-mail: stargard.pzdr@zodr.pl

PZDR w Szczecinku
ul. Witolda Pileckiego 8-9, 78-400 Szczecinek
tel./fax (94) 374 00 54, kom. 513 161 538
e-mail: szczecinek.pzdr@zodr.pl

PZDR w Szczecinie
ul. Smolańska 4, 70-026 Szczecin
tel./fax (91) 484 51 55, kom. 513 161 507
e-mail: szczecin.pzdr@zodr.pl

PZDR w Świdwinie, ul. Kołobrzeska 47, 78-300 Świdwin
tel. (94) 365 35 57, fax (94) 365 61 97, kom. 513 161 536
e-mail: swidwin.pzdr@zodr.pl

PZDR w Wałczu, ul. Chopina 53, 78-600 Wałcz
tel./fax (67) 258 97 30, kom. 513 161 411
e-mail: walcz.pzdr@zodr.pl

eprasa.pl de1b9332ed

ZACHODNIOPOMORSKI OŚRODEK
DORADZTWA ROLNICZEGO
W BARZKOWICACH

ZAPRASZA NA

Barzkowickie Targi Rolne
– rolnicza stolica Pomorza Zachodniego

BARZKOWICKIE TARGI ROLNE

XXXV Barzkowickie Targi Rolne AGRO POMERANIA

Zapraszamy w drugi weekend września

Kontakt: 91 479 40 10, 91 479 40 15
fax: 91 561 37 91
e-mail: targi.barzkowice@zodr.pl
e-mail: barzkowice@home.pl
www.zodr.pl, FB

eprasa.pl de1b9332ed

Grupa Azoty

CIĄGNIE DO WYGRANEJ

LOTERIA NA FINISZU!

www.dbamyopolskaziemie.pl

NAGRODA GŁÓWNA:

CIĄGNIK 5075 E

JOHN DEERE

OD RAZU:

300 x 1 000 pln

CO MIESIĄC:

10 000 pln

Weź udział w loterii **od 01.02 do 30.04.2023 r.** Szczegóły i regulamin loterii audioteksowej na **www.dbamyopolskaziemie.pl.** Lista produktów promocyjnych dostępna w regulaminie. Loteria dla osób pow. 18 lat. Organizator: Unique One Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie. Pamiętaj, zachowaj wszystkie zgłoszone dowody zakupu.

ZAKsan 33,5 Pulan POLIFOSKA® Saletrosan 26 HOLIST agro

DBAMY O POLSKĄ ZIEMIĘ

eprasa.pl de1b9332ed